

Defensa Catalunya!

**Eleccions
espanyoles 2023**
Programa electoral

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

**DEMOCRÀCIA
DEMOCRÀCIA**

PROGRAMA ELECCIONS GENERALS 2023

I. COMPROMÍS EN DEFENSA DE CATALUNYA	6
II. PROGRAMA	8
1. MONARQUIA O REPÚBLICA	8
REPÚBLICA CATALANA I DEMOCRÀCIA	8
a) El règim monàrquic del 78	8
b) La República Catalana per a tothom	9
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	11
L'EUROPA I EL MÓN DELS POBLES I ELS DRETS	11
a) La Unió Europea, un projecte en construcció	11
b) Una República europea implicada en la governança global	12
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	13
2. REPRESSIÓ O LLIBERTAT	14
DRETS	14
a) Un estat repressor i amb deficiències democràtiques	14
b) Una República Catalana basada en els valors de la igualtat i la llibertat	15
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i al Senat:	15
ANTIFEIXISME	15
a) L'amenaça de l'extrema dreta i el retrocés de drets i llibertats	15
b) Una República oberta, inclusiva i diversa, lliure de feixisme i populisme	16
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat:	16
JUSTÍCIA	17
a) Una justícia de part subordinada als poders fàctics	17
b) Una justícia independent garantia dels drets i llibertats de tothom	19
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	19
ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES	21
a) Una administració sobredimensionada i burocratitzada	21
b) Una administració pública republicana: propera, eficient i transparent	23
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	23
SEGURETAT CIUTADANA	24
a) Una policia concebuda com a cos de repressió	24
b) Un model de seguretat integral al servei de la ciutadania	26
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	26
COOPERACIÓ	27
a) Despesa militar i exportació d'armes	27
b) Una República solidària compromesa amb la pau i els drets humans	28
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	28
LAÏCITAT	30
a) Un Estat confessional hereu del nacionalcatolicisme	30
b) Una República laica amb llibertat de consciència	31
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	31
MEMÒRIA	32
a) El model espanyol d'impunitat i la tímida recuperació de la memòria	32
b) Una República amb memòria democràtica	33
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	33

3. DISCRIMINACIÓ O IGUALTAT	35
CIUTADANIA	35
a) Les persones estrangeres tractades com a mercaderia	35
b) Una República cohesionadora que vetlli pels drets humans	35
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	36
FEMINISMES	44
a) Un Estat amb una visió de gènere obsoleta i de masclisme blanquejat	44
b) Una República feminista amb justícia de gènere	45
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	46
LGTBI	49
a) Un Estat “progre” que deixa gent enrere	49
b) Una República que garanteixi la diversitat afectiva i sexual i la identitat i expressió de gènere	49
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	50
JOVENTUT	51
a) Un Estat que ignora el jovent	51
b) El jovent ferm que avança cap a la República	51
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i al Senat	52
4. DESIGUALTAT O JUSTÍCIA SOCIAL	53
DRETS SOCIALS.....	53
a) Un Estat que accentua les desigualtats.....	53
b) Una República de benestar que redistribueixi la riquesa, garanteixi els drets socials i valori les cures.....	56
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	57
SALUT	59
a) L’infrafinançament del sistema públic de salut	59
b) Un sistema públic de salut i social per al país sencer	59
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	60
ESPORTS	61
a) La mala utilització de l’esport per a la projecció espanyola	61
b) L’esport per a una societat saludable, cívica i cohesionada	62
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	62
5. DÈFICIT O PROSPERITAT	64
ECONOMIA.....	64
a) La perpetuació del dèficit fiscal als Països Catalans	64
b) Una República emprenedora de prosperitat compartida	65
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	66
AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	72
a) El despoblament rural i el desequilibri de preus.....	72
b) Un sector agrari i pesquer sostenible per a una alimentació de proximitat, de qualitat i saludable	72
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	73
EMPRESA.....	74
a) Privilegis de l’IBEX 35 davant les pimes	74
b) L’empresa, motor d’una economia productiva, innovadora, circular i socialment responsable	76
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	76
CONSUM	78
a) Blindatge de competències en polítiques de consum	78
b) Un mercat més democràtic i conscient	78
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	79
COMERÇ.....	79
a) La invasió competencial en matèria de comerç.....	79
b) Un model comercial equilibrat i connectat.....	79
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	80
TURISME	81
a) El monocultiu del turisme.....	81
b) Un turisme sostenible i equilibrat	81
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	82

RECERCA	82
a) R+D+I civil vers R+D+I militar	82
b) La recerca i la transferència de coneixement com a oportunitat generadora de futur	83
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	84
SOCIETAT DIGITAL.....	85
a) Un Estat que espia amb Pegasus	85
b) La innovació tecnològica al servei de la ciutadania	85
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	86
6. PRECARIETAT O TREBALL DIGNE.....	87
TREBALL I AUTÒNOMS	87
a) Un sistema precaritzador que no compleix els compromisos.....	87
b) Una República amb treball i salari dignes	88
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	89
ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA	92
a) La superposició de crisis	92
b) Economia democràtica, plural i justa.....	93
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	93
PENSIONS.....	94
a) Un Estat que saqueja la caixa de la Seguretat Social	94
b) Un sistema de pensions sostenibles i equiparades amb el nivell de vida	94
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	95
6. ESPECULACIÓ O SOSTENIBILITAT	96
MEDI AMBIENT	96
a) La desprotecció del medi ambient.....	96
b) Una República sostenible que afronti l'emergència climàtica	97
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	98
ENERGIA.....	99
a) L'oligarquia de les elèctriques	99
b) Una energia 100% renovable, democràtica i de proximitat.....	101
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	101
DRETS ANIMALS	103
a) Un Estat que no defensa el animals.....	103
b) Una República per a tots els animals.....	103
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	104
TERRITORI	106
a) Unes infraestructures ineficients i subsidiàries	106
b) Un territori equilibrat i ben connectat.....	109
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	110
HABITATGE	112
a) L'especulació del preu de l'habitatge.....	112
b) Una República que garanteixi el dret d'accés a un habitatge digne.....	113
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	113
7. UNIFORMITAT O DIVERSITAT	115
CULTURA	115
a) Negació de la realitat plurinacional i pluricultural de l'Estat.....	115
b) Una República creativa que inverteixi en cultura	115
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	116
POLÍTICA LINGÜÍSTICA	118
a) Supremacia del castellà i al·lèrgia a la diversitat lingüística.....	118
b) El català, llengua cohesionadora d'una societat plurilingüe	119
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	120
COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL.....	122
a) Atac a l'espai català de mitjans de comunicació	122
b) Un espai de comunicació per a una ciutadania lliure i informada	123
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat	123

EDUCACIÓ	125
a) Els continus atacs al model d'escola catalana	125
b) Una República educadora amb equitat i valors compartits	126
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat.....	126
UNIVERSITATS	127
a) L'ofec centralista que immobilitza la universitat	127
b) Una universitat capdavantera per a una República avançada	128
c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat.....	128

PRESENTACIÓ

Us presentem el programa electoral d'Esquerra Republicana a les eleccions al Congrés i al Senat del 23 de juliol. Es tracta d'un document que, més enllà de la tasca de coordinació realitzada des de l'equip redactor, ha comptat amb les aportacions de diversos àmbits del partit, principalment del grup parlamentari del Congrés/Senat i de les comissions sectorials.

El programa electoral consta de dues parts ben diferenciades, una primera de relat i la segona pròpiament programàtica. La primera pretén posar de relleu el risc que significa l'auge de la dreta i l'extrema dreta i l'amenaça real als nostres drets i llibertats en el que Esquerra Republicana hi farem front per defensar Catalunya i els Països Catalans.

La segona part està estructurada en tres nivells: a) els greuges que ens ocasiona la pertinença a l'Estat espanyol, b) el model de República Catalana que anhelem i c) mentrestant, quines mesures proposem al Congrés i Senat per defensar Catalunya i els Països Catalans en el dia a dia.

Així, el programa presenta les nostres principals propostes pel que fa al model de República, democràcia i llibertats, polítiques d'igualtat i justícia social, prosperitat i treball digne, sostenibilitat i política cultural. No hem volgut, però, fer-ho de manera convencional, sinó subratllant en tot moment la nostra identitat política, centrada en el projecte de futura construcció de la República Catalana.

És per això que, més enllà de les propostes concretes que defensarem al Congrés i al Senat en aquesta legislatura, hem considerat que valia la pena continuar posant el nostre model republicà en contraposició al que ens ofereix un règim del 78 caduc i en crisi. El propòsit de la nostra presència a Madrid, al capdavant, no és altre que el de maldar per fer possible l'exercici del dret a l'autodeterminació i la República Catalana, perquè sabem que és l'única manera de garantir igualtat d'oportunitats, justícia social, prosperitat compartida i els drets i les llibertats per a tothom.

El programa **Defensa Catalunya!** és el compromís de les dones i els homes que formen part de les candidatures d'Esquerra Republicana al Congrés i al Senat per defensar els nostres drets i llibertats.

I. COMPROMÍS EN DEFENSA DE CATALUNYA

Les dones i els homes d'Esquerra Republicana som ben conscients del moment històric que viu el país i dels reptes de futur que té plantejats la ciutadania dels Països Catalans. L'Estat espanyol ens ha demostrat en in comptables ocasions la seva incapacitat i manca de voluntat per atendre les necessitats bàsiques de la ciutadania en àmbits com la mobilitat, la dependència o l'habitatge, per posar-hi alguns exemples, mentre perpetua l'espoli fiscal a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears i Pitiüses. Tampoc no ha dubtat en cap moment a usar el seu aparell judicial per entorpir i aturar els avenços legislatius, limitar la nostra capacitat d'autogovernar-nos, perseguir l'independentisme i la voluntat majoritària dels catalans i les catalanes de decidir democràticament el seu futur col·lectiu.

És per això que continuem fermes i determinats a fer passos endavant en la resolució del conflicte polític i en l'exercici del dret a l'autodeterminació. La independència és la millor eina per servir la ciutadania i garantir drets i llibertat per a tothom, i la millor manera d'arribar-hi és amb un referèndum.

Ens trobem en un moment crucial de la nostra història: l'extrema dreta ocupa posicions de poder a les institucions dels Països Catalans, com al País Valencià i les Illes Balears, i posa en risc tot allò que som. Hi hem de plantar cara. En aquestes eleccions ens ho juguem tot: la convivència, l'autogovern i les llibertats més bàsiques. Primer aniran contra tot allò que Esquerra Republicana ha ajudat a conquerir: la sortida dels presos i les preses de la presó, la reforma del codi penal per suprimir la sedició o la llei d'habitatge. Però després aniran a suprimir el model de societat catalana: la llengua, la cultura, l'escola o els drets de les dones.

Cal defensar Catalunya i els homes i les dones d'Esquerra Republicana són els qui millor sabem fer-ho. Portem 92 anys i seguirem fent-ho. Esquerra Republicana defensem Catalunya sempre i a tot arreu. Defensem la llibertat nacional dels Països Catalans, treballem per la independència de Catalunya i a la vegada per ampliar drets, per garantir unes condicions de vida dignes a la ciutadania del nostre país. Defensar Catalunya és el que hem fet aquests 4 anys al Congrés i al Senat, gràcies a la fortalesa que la ciutadania de Catalunya ens ha donat i que ens ha fet decisius per complir els nostres compromisos.

Ens vam comprometre a treballar per la llibertat dels presos polítics i ells i elles estan ara en llibertat. Ens vam conjurar a treballar per l'amnistia, i hem aconseguit eliminar el delictes de sedició del codi penal, 200 anys després de la seva creació, per afavorir a totes les persones represaliades i als moviments socials, i per generar millor condicions per quan ho tornem a fer. Tenim com a objectiu l'autodeterminació i la independència i hem aconseguit que l'Estat espanyol assumeixi, per primer cop, que existeix un conflicte polític entre Catalunya i l'Estat. Ens deien que era impossible, però hem aconseguit fer seure el govern de l'Estat per parlar sobre l'autodeterminació de Catalunya.

Però també hem defensat Catalunya i la seva gent blindant l'ús del català a l'escola, empenyent el govern espanyol a limitar els preus dels lloguers per fer front a l'emergència habitacional. Hem defensat Catalunya i els catalans i les catalanes defensant i augmentant les pensions públiques i oposant-nos a obrir la porta al negoci de la banca amb els plans de pensions privats. Hem buscat la màxima utilitat a la ciutadania, i hem negociat per augmentar el Salari Mínim Interprofessional en un moment de complexitat per a moltes famílies que, a causa de la inflació, han vist reduir-se el seu poder adquisitiu. Hem defensat Catalunya apostant per l'avenç nacional i l'avenç social, donant suport a les lleis que han blindat i han garantit nous drets a les dones i al col·lectiu LGTBIQ+, com la Llei Trans.

I tot això, en aliança estratègica amb l'independentisme d'esquerres basc, amb qui compartim no només una història de lluita conjunta pel nostre dret a ser i existir, sinó un futur de construcció de les pròpies repúbliques que responguin als anhels i reptes de les societats catalana i basca. Un futur just i lliure. Aquest 23-J, fem un pas més i ens presentem en coalició amb EH-Bildu al Senat.

Ara, davant d'aquesta cita electoral clau per al futur del país i dels nostres drets i llibertats, adreçem a l'opinió pública el següent **Compromís en defensa de Catalunya**:

1. **Defensar el dret de la ciutadania de Catalunya a exercir el dret a l'autodeterminació**, negociant la celebració d'un referèndum **per a la consecució d'una República Catalana de drets i llibertats**. És una reivindicació àmpliament majoritària, profundament democràtica i sense la qual no serà possible solucionar el conflicte entre Catalunya i l'Estat. I per aconseguir-ho, hem de continuar enfortint-nos, per tornar-hi i tornar més forts.
2. **Amnistia per combatre l'estratègia repressiva de l'Estat** i defensar i garantir **tots els drets civils i polítics**. Cal posar fi definitivament a un seguit de pràctiques repressives i de criminalització mediàtica que afecten principalment els i les independentistes, però que toquen igualment sectors ben diversos de la societat –rapers, tuitaires, periodistes, líders d'entitats civils, etc-.
3. **Esdevenir un autèntic baluard a l'hora de barrar el pas a l'extrema dreta**. Cal garantir la defensa de la democràcia, els drets i les llibertats de la ciutadania.
4. **Protegir i fomentar l'ús de la llengua catalana**, garantint que tota la ciutadania pugui desenvolupar plenament la seva vida en català arreu dels Països Catalans. Cal garantir els drets lingüístics en l'àmbit de l'administració de l'Estat i els serveis públics i promoure el seu ús als mitjans de comunicació, productes audiovisuals i en les relacions comercials.
5. **Garantir que Catalunya compta amb les infraestructures que necessita i mereix**. És imprescindible el traspàs complet del servei de Rodalies i Mitja Distància a la Generalitat i garantir la inversió necessària per a una xarxa ferroviària digna.
6. **Fer front a l'emergència climàtica**, plantant cara als oligopolis energètics depredadors de recursos públics i treballant de manera coordinada i transversal per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 de Nacions Unides per revertir els efectes del canvi climàtic.
7. **Combatre i revertir el dèficit fiscal** i assegurar que els que més tenen contribueixin més al bé comú: lluitar contra el frau fiscal i l'evasió de capitals, crear impostos sobre les grans fortunes, les transaccions financeres o les emissions de CO2.
8. **Defensar els avenços del moviment feminista i LGTBI** i conquerir nous drets davant la reacció de la ultradreta i les resistències del PSOE.
9. **Recuperar i avançar en drets socials**, especialment en els àmbits de l'habitatge, laboral i per combatre les desigualtats
10. **Defensar Catalunya** i els Països Catalans en tots els fronts: **des de les institucions, a través de les urnes i des del carrers**.

II. PROGRAMA

1. MONARQUIA O REPÚBLICA

REPÚBLICA CATALANA I DEMOCRÀCIA

a) El règim monàrquic del 78

La dinastia de Borbó és hereva de Felip V, el rei que va ocupar els territoris dels Països Catalans per dret de conquesta i va suprimir les seves llibertats i institucions. Felip VI, en el seu discurs del 3 d'octubre del 2017, es va mostrar hereu d'aquesta tradició autoritària legitimant la repressió violenta contra la ciutadania durant el referèndum de l'1 d'octubre.

La Constitució espanyola consagra els privilegis de la figura del cap d'estat establint una discriminació per raó de naixença en atorgar a una família l'exclusivitat d'ocupar la més alta institució de l'Estat, al marge que tingui o no la capacitat d'assumir aquesta responsabilitat. Un privilegi que, a més, és un precepte masculista, ja que posa l'home al davant de la dona. Pròximament, a més, el jurament previst de la princesa hereva Leonor al Congrés de Diputats, pretén perpetuar la institució monàrquica altre cop sense cap mena de legitimitat democràtica.

En la mateixa Constitució es declara que la persona del rei és inviolable i que no està subjecte a cap tipus de responsabilitat, de manera que s'avalua la seva absoluta impunitat davant de qualsevol delictes que pugui cometre. La figura del rei i la institució monàrquica són, a més, intocables, un clar límit a la llibertat d'expressió. Així, cremar una foto del rei, fer una cançó ofensiva contra la seva figura o fer-ne sàtira en una revista d'humor desencadena una immediata i contundent resposta repressiva per part de l'Estat.

Així mateix, la monarquia està exempta de la plena transparència econòmica i del preceptiu control i fiscalització a qualsevol institució democràtica, de manera que no té cap tipus d'obligació de comparèixer davant del Congrés dels Diputats per retre comptes per la seva actuació, posant en entredit el mateix concepte de monarquia parlamentària.

El rei cobra gairebé 8'5 milions d'euros a l'any, la qual cosa significa que cobra més de 23.000 euros al dia, és a dir, cobra en un dia més que un mileurista en tot l'any i en cinc dies més que el mateix president del govern espanyol (90.010 euros anuals). El règim intenta confondre la ciutadania fent veure que aquesta despesa és per sostenir totes les responsabilitats del cap d'estat i tota la casa reial. Això no és cert, ja que s'incorporen altres partides pressupostàries a altres ministeris dedicades a sostenir l'activitat i les funcions del cap d'estat i al manteniment de la seva infraestructura. Sigui com sigui, entre l'assignació constitucional i altres possibles negocis opacs, la revista Forbes situa Joan Carles de Borbó com una de les més grans fortunes mundials, una fortuna que xifra en uns 2.000 milions d'euros. Durant la darrera legislatura, el Govern PSOE-UP han incrementat el salari del rei en més de mig milió d'euros.

Així, la monarquia acaba significant la perpetuació d'uns privilegis senyorials, hereus del sistema feudal, en què una classe social privilegiada manté extensos latifundis i títols nobiliaris en una

Espanya que pateix la manca d'una reforma agrària, condemnant els treballadors jornalers del sud peninsular a la seva submissió, com bé denuncien els companys del Sindicato Andaluz de Trabajadores. Si bé és cert que avui dia els títols nobiliaris no comporten privilegis ni beneficis econòmics directament, aquesta distinció facilita l'accés a unes relacions econòmiques i socials i a un prestigi social que els permet tenir informació, influència i poder.

Esquerra Republicana hem denunciat reiteradament aquest règim monàrquic i militar, estendard del nacionalisme uniformitzador espanyol, que perpetua una situació de privilegi, opacitat, discriminació i impunitat que no hauria de tenir cabuda en una societat democràtica. De fet, la mesa del Congrés dels Diputats ha rebutjat sistemàticament totes les preguntes i Comissions d'investigació que hem presentat per investigar els privilegis i draps bruts de la monarquia. Així mateix, la majoria parlamentària monàrquica ha rebutjat totes les propostes d'Esquerra Republicana tendents a la fiscalització de la monarquia i a la rebaixa del seu salari.

En definitiva, Esquerra Republicana apostem per l'abolició de la monarquia i l'establiment de la República, en solidaritat amb totes les repúbliques ibèriques que es vulguin constituir lliurement. I evidentment, per la constitució de repúbliques a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears, amb la construcció d'uns Països Catalans lliures i independents amb drets per a tothom.

La monarquia no és només, doncs, el paradigma del règim del 78, sinó que n'és l'essència. El règim del 78 és l'adaptació constitucionalitzada de la monarquia espanyola a un sistema de baixa qualitat democràtica sustentat per una oligarquia hereva del franquisme que ocupa els poders fàctics de l'Estat.

Un Estat que ha demostrat estar disposat a tot, des de les clavegueres, fins la violència policial passant per la repressió activa i persistent contra la dissidència política i en especial l'independentisme.

No ens cansarem de defensar Catalunya i els Països Catalans davant d'aquest règim del 78 i dels seus privilegis, com no ens cansarem de reivindicar una resolució democràtica del conflicte polític que existeix entre Catalunya i l'Estat espanyol a través de l'exercici del dret a l'autodeterminació, a través de la democràcia, a través de les urnes.

Aquesta última legislatura s'han fet passos importants en aquest camí, en el reconeixement per part de l'estat de l'existència del conflicte polític, en l'articulació d'una via democràtica i negociadora per canalitzar una solució que ha fet avançar especialment en matèria antirepressiva a través dels indults i la reforma del codi penal i l'eliminació del delictes de sedició. Però no són suficients. Volem anar molt més enllà.

b) La República Catalana per a tothom

És per això que és més urgent que mai oferir una alternativa a aquest estat caduc, centralista, uniformitzador i autoritari, que en els últims anys ha respost només amb menyspreu i repressió al projecte més potent i esperançador que ha qüestionat els fonaments d'aquest règim: l'independentisme.

La República Catalana té la vocació de ser un estat democràtic i social de dret fruit de l'empoderament d'una ciutadania lliure, crítica i compromesa que combati les situacions de privilegi, de domini, de desigualtat i de discriminació. Una república de dones i homes lliures en igualtat de condicions, compromesos a construir una societat més justa i solidària.

La República és una oportunitat per exercir una altra manera de fer política basada en la governança republicana i el dret a decidir, en què tota la ciutadania es faci responsable de la República i el bé comú.

Una República que, prenent com a marc de referència els Països Catalans, sigui fruit de la lliure voluntat de la ciutadania de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i la Catalunya Nord en el seu respectiu exercici democràtic d'autodeterminació.

Un projecte democràtic com vam demostrar a l'onada de consultes populars, com vam demostrar el 9N, com vam demostrar en el Referèndum de l'10, i com seguirem treballant per reivindicar i garantir el nostre dret a decidir lliurement el nostre futur:

Un projecte basat en els següents pilars fonamentals:

1. **Els valors republicans com a base d'una ciutadania lliure, crítica i compromesa** en què tota la societat es faci corresponsable de la República i el bé comú.
2. **El dret a decidir com a fórmula d'empoderament ciutadà** per decidir a través de processos participatius i de consultes populars tot el que ens afecta en la vida pública de manera col·lectiva, lliure i democràtica.
3. **Governança republicana:** transparència, govern obert, participació ciutadana, cooperació social i pactes nacionals. Cal una altra manera de fer política, basada en la democràcia cooperativa en què institucions i societat civil treballin de manera consensuada en el desplegament de les polítiques públiques.

Una oportunitat de canvi

Lluny de l'Espanya centralista, autoritària i uniformitzadora que se'ns ha volgut imposar, la República Catalana és també i sobretot una oportunitat de canvi perquè la resta de nacions de l'estat, així com la societat espanyola progressista i republicana posi en qüestió el règim monàrquic del 78 i avanci cap a la instauració d'un sistema de repúbliques a la península com un model de fraternitat i respecte mutu que enforteixin les seves relacions entre si amb un nou model de cooperació entre iguals que respecti la sobirania de cadascuna.

Per avançar cap aquest model, cal treballar:

- **La República Catalana com a oportunitat.** El republicanisme català ha estat l'únic moviment que ha estat capaç de posar en entredit les estructures del règim monàrquic. La consecució de la República Catalana pot esdevenir un revulsiu que ajudi a crear les circumstàncies favorables que posin en qüestió la monarquia i afavoreixin la instauració de repúbliques ibèriques.
- **Desmuntar el règim del 78.** Posar en entredit el Règim del 78 és el pas previ per a la consecució de les repúbliques ibèriques. Un sistema republicà, que permeti establir un model de relació institucional i de cooperació d'abast ibèric en tots els àmbits que són d'interès comú, que responen a intensos lligams històrics i humans, i establint una col·laboració estable en matèria econòmica, social, cultural i territorial.
- **Aliança de les esquerres nacionals.** L'aliança entre Esquerra Republicana i EH Bildu ha enfortit la lluita compartida per la consecució de repúbliques als Països Catalans i a Euskal Herria. Una aliança que és oberta a totes les esquerres sobiranistes que s'hi vulguin afegir per tal d'acumular forces i treballar conjuntament per un futur republicà a la península Ibèrica.
- **Lluites compartides de les classes populars.** La consecució d'una societat més justa que minimitzi les problemàtiques socials és una necessitat transversal al conjunt de les classes treballadores de la península Ibèrica, a través de les seves respectives organitzacions socials i sindicals, per fer front als reptes globals compartits de les societats.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Negociar la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació a Catalunya amb acompanyament internacional.
- Referèndums vinculants. Realitzar les modificacions legals adients per tal que els referèndums siguin vinculants (no només consultius)
- Llibertat de consultes populars per a les comunitats autònomes i corporacions locals. Que les autonomies i els ens locals puguin convocar lliurement consultes sobre els temes que estimin sense la necessitat que l'Estat els hi autoritzi.
- Impulsar una llei de participació ciutadana que garanteixi la participació de les organitzacions interessades en la confecció de tots els projectes de llei i real decrets. Es garantirà que les organitzacions representatives en l'àmbit territorial tinguin dret a la participació.
- Suprimir el Senat en tant que no compleix les funcions de cambra territorial, i mentrestant, configuració d'una coalició electoral al Senat d'Esquerres per la Independència, per continuar i ampliar el treball iniciat en la millora de les vides de la ciutadania i l'avenç cap al futur en llibertat per a Euskal Herria i els Països Catalans.
- Suprimir els ministeris les competències exclusives dels quals recauen en les autonomies.
- Exigir al govern el compliment de les lleis i dels mandats parlamentaris, tot impulsant les mesures legals adients per crear un mecanisme que fiscalitzi el govern i l'obligui a obeir la voluntat popular i que hagi de ser responsable davant la justícia de l'incompliment de les lleis.
- Despenalitzar les injúries a la corona.
- Aprovar una llei orgànica de fiscalització parlamentària i econòmica de la monarquia de les seves activitats i del compliment de les seves obligacions fiscals.
- Donar suport a la convocatòria d'un referèndum sobre monarquia o república.
- Donar suport a totes les propostes encaminades a derogar la Monarquia, limitar els seus privilegis i impunitats, i exigir la total transparència del diner públic gastat en la Casa Reial, la Família Reial i la Família del Rei.

L'EUROPA I EL MÓN DELS POBLES I ELS DRETS

a) La Unió Europea, un projecte en construcció

La Unió Europea és el projecte de construcció política més significatiu que ha viscut el continent europeu en la història recent. Una unió que es fonamenta, segons l'article 1 del Tractat Europeu, en els valors de respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, Estat de Dret i respecte als drets humans.

Tanmateix, la realitat és que la Unió Europea s'ha configurat com un "club d'estats" que defensen els seus interessos, sense contemplar el procediment d'ampliació interna que permetria la constitució de nous estats, de territoris que ja formen part de la Unió, en base al principi democràtic. Raó per la qual la Comissió Europea ha tendit a considerar el procés d'autodeterminació català com un afer intern de l'Estat espanyol.

Actualment, la Unió Europea té reptes majúsculs que ha d'afrontar, entre ells, el retrocés en drets i llibertats que està tenint lloc tant en països membres de la Unió Europea com en països a l'entorn d'aquesta, i amb una tendència creixent als conflictes i a la manca de respecte cap als drets humans per part de diferents governs; creiem imprescindible fer tot el possible perquè l'Estat espanyol deixi de ser còmplice a través de la seva política exterior de la legitimització de règims que treballin pel socavament del sistema democràtic, la persecució de minories o la nul·litat de drets adquirits com a societat.

És per això, que farem servir la nostra força al Congrés dels Diputats, per denunciar i posar en evidència les bones relacions del govern espanyol amb aquests governs i donar veu a aquelles causes justes que s'alineïn amb els valors que també defensem pel nostre país.

No és menor tampoc que durant el segon semestre del 2023, l'Estat espanyol ostentarà la presidència rotatòria de la Unió Europea, un moment d'oportunitat per fer arribar les nostres reivindicacions nacional i socials arreu del continent. Unes reivindicacions que es basen en la defensa dels drets més fonamentals i la democràcia, uns valors àmpliament compartits pels principis fundacionals de la unió.

b) Una República europea implicada en la governança global

La República Catalana serà un estat membre de la UE que treballarà per al desenvolupament federal de la Unió. Alhora, contribuirà responsablement a una governança global multilateral, amb una actitud proactiva en la lluita contra els grans desafiaments mundials, des del canvi climàtic fins a la resposta a les pandèmies com la del covid-19, passant per la reducció de les desigualtats. Una república amb una política exterior eficaç i una diplomàcia moderna, que promourà, de manera corresponsable i més enllà dels legítims interessos de país, els principis democràtics, els drets humans, la justícia global i l'agenda pel desenvolupament sostenible. La República Catalana serà reconeguda pel seu compromís i solidaritat i esdevindrà un actor internacional respectat i valorat pel valor afegit de les nostres aportacions per fer un món més just, més solidari, més inclusiu, més sostenible i més lliure.

En l'àmbit europeu i internacional, els eixos són els següents:

1. **Apostar per una Europa federal que superi l'actual model de club d'estats**, una Europa amb institucions, polítiques i pressupostos més ambiciosos, amb la voluntat política i els mitjans necessaris per esdevenir referent mundial de prosperitat compartida, justícia social, lluita contra el canvi climàtic, desenvolupament sostenible i llibertats democràtiques.
2. **Esdevenir un actor internacional responsable i compromès** amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i amb una governança global més justa, basada en el multilateralisme, la pau, la democràcia, els drets humans, la justícia social, la seguretat humana i les llibertats.
3. **Contribuir a assolir una veritable governança democràtica** de les organitzacions internacionals, en què es prenguin decisions i acords efectius sobre els grans reptes globals, basades en la solidaritat i el respecte pels drets humans.
4. **Esdevenir un referent i catalitzador de les relacions euromediterrànies**; una república mediatra i ambaixadora de la pau i la democràcia entre les diverses cultures que convivim a la Mediterrània.
5. **Impulsar una política internacional responsable i solidària** vers els pobles oprimits i amb les lluites pels drets i les llibertats d'altres països.
6. **Assegurar el dret a vot** amb totes les garanties a les persones que visquin a l'exterior, impulsant el vot delegat i fent una aposta pel vot electrònic.

7. **Disposar d'un model modern, meritocràtic i eficient de diplomàcia**, que partirà de l'expertesa acumulada per la xarxa de delegacions a l'exterior.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Instar a la designació del català i l'occità com a llengües oficials de la UE i de treball al Parlament Europeu.
- Defensar i promoure a nivell internacional el dret a l'autodeterminació de tots els pobles. Mostrar solidaritat i establir relacions amb pobles oprimits com ara el poble kurd.
- Defensar el reconeixement de Kosovo per part de l'Estat espanyol i facilitar la seva integració com a membre de la Unió Europea, així com de la resta dels països dels balcans occidental.
- Revertir la posició del govern espanyol de reconeixement de la sobirania marroquina al Sàhara occidental contrària al dret internacional.
- Emprendre mesures urgents que reverteixin les conseqüències dels actuals reptes de la Mediterrània, com una gestió dels fluxos migratoris que respecti els drets humans i especialment el dret d'asil.
- Vetllar perquè la presidència espanyola del Consell de la UE avanci en el nou Pacte Europeu de Migració i Asil, posant el focus en els drets humans, i en especial al dret al refugi.
- Promoure internacionalment la lluita contra la pena de mort.
- Promoure la ratificació del Tractat de Prohibició de les Armes Nuclears
- Aprovar mesures per l'assoliment dels objectius de l'Agenda 2030 en matèria de sostenibilitat ambiental tot fomentant polítiques a favor de l'energia neta i renovable, el comerç just i responsable o la protecció internacional dels boscos i els oceans.
- Acabar amb la política de bones relacions polítiques i comercials amb estats que vulneren sistemàticament els drets humans de la seva població.
- Fer seguiment del comerç armamentístic, especialment, en aquells estats que utilitzen armament espanyol en conflictes on es produeixen vulneracions de Drets Humans
- Promouem el reconeixement per part de l'Estat espanyol del genocidi contra el poble armeni.
- Implementar mesures per tal d'ajudar a reforçar l'aportació a la Unió per la Mediterrània com a eina de desenvolupament i integració regional, així com la capitalitat de Barcelona dins de l'organització.
- Seguir mostrant suport i solidaritat amb el poble d'Ucraïna davant de la invasió il·legal perpetuada per la Federació russa.

2. REPRESSIÓ O LLIBERTAT

DRETS

a) Un estat repressor i amb deficiències democràtiques

La resposta de l'estat al Referèndum de l'10 va ser a través de la repressió política. Aplicació de l'article 155 de la Constitució per limitar les institucions pròpies catalanes, i la persecució política en forma de presó, exili, una corrua de causes judicials obertes contra persones del moviment independentista, i fins i tot persecució econòmica. Aquí cal afegir-hi vulneració sistemàtica de drets fonamentals en tots els processos amb la voluntat d'utilitzar la repressió com una eina per atemorir i fer desistir del projecte d'independència.

Una persecució política que s'ha perpetuat (encara avui hi ha causes judicials pendents) i que s'ha ampliat amb situacions d'espionatge il·legal com a través del CatalanGate, el cas Pegasus. Un *modus operandi*, que necessita de la col·laboració dels diferents estaments de l'estat, des de l'àmbit polític, policial, judicial i mediàtic.

No és una actuació només dirigida contra l'independentisme. La història de l'estat espanyol és també la història de persecució contra la dissidència, de limitació i vulneració de la llibertat d'expressió, a partir de la qual n'han estat damnificats artistes, periodistes, cantants i rapers, que han vist com se'ls aplicava una persecució impròpia d'estat amb uns estàndards de qualitat democràtica acceptables.

Justament això és el que han anat denunciant i identificant diversos organismes a nivell europeu i internacional que s'han pronunciat amb preocupació sobre el comportament de l'estat espanyol. És el cas de l'Assemblea de Parlamentaris del Consell d'Europa que a través de l'Informe Cilevics admetia que els líders independentistes eren presos polítics, i convidava l'estat a reformar el Codi Penal. El cas també de la Secretària General del Consell d'Europa que va determinar que la defensa pacífica de la independència no pot ser perseguida penalment, perquè està emparada pel dret a la llibertat d'expressió.

També és el cas de la resolució que tres relators de Nacions Unides van emetre en la qual reconeixien les vulneracions de drets fonamentals en l'espionatge amb Pegasus a l'independentisme català. O el fet que l'Alt Comissionat de Drets Humans de Nacions Unides també urgeixi l'estat espanyol a investigar el Catalangate i a aturar la vulneració de drets fonamentals contra l'independentisme.

És cert que aquesta pressió internacional i sobretot la força i influència d'Esquerra Republicana per fer seure el Govern de l'estat espanyol han permès començar a recórrer el camí de la desjudicialització i la fi de la repressió. Hem aconseguit els indults dels presos i les preses polítiques i l'eliminació del delictes de sedició per combatre la repressió política i defensar la democràcia i el dret a decidir lliurement el futur.

b) Una República Catalana basada en els valors de la igualtat i la llibertat

La República Catalana ha de ser sinònim de respecte absolut als drets fonamentals, així com un país referent amb la màxima qualitat democràtica. En aquest sentit, la Constitució Catalana i la legislació consegüent ha de garantir aquests fonaments de drets i llibertats.

Això es concreta també en la separació de poders, com és desitjable i hauria de ser realitat arreu. També en la garantia que cap persona pot ésser perseguida ni molt menys criminalitzada per les seves idees democràtiques. De fet, els canvis de criteris del departament d'Interior per deixar d'aplicar a Catalunya la llei mordassa per la qual es deixen de multar aquelles persones que es manifesten pacíficament és un bon exemple de la direcció en la qual volem caminar, a partir de la qual es prioritzen els drets com el de la llibertat d'expressió o de manifestació.

El país que volem construir està alineat amb les directrius dels principals organismes referents en defensa dels Drets Humans, i reposa sobre el ferm convenciment que només amb ciutadania lliure, empoderada, crítica i formada, es podrà garantir la llibertat col·lectiva.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i al Senat:

- Impuls d'una llei d'Amnistia, per acabar amb tota la repressió política contra l'independentisme
- Derogació de la llei mordassa i revisió del marc normatiu que restringeix drets fonamentals com el de la protesta, mobilització, llibertat d'expressió. Així mateix, determinar que la llei mordassa, mentrestant, no sigui aplicable en aquells territoris que tinguin transferides les competències de seguretat perquè puguin aplicar íntegrament la seva pròpia norma en aquesta matèria.
- Vetllar perquè les noves lleis de secrets oficials i de Seguretat Nacional no laminin drets bàsics i fonamentals i en la que no s'hi puguin camuflar possibles persecucions a la dissidència política; però també que siguin assimilables als estàndards europeus pel que fa als terminis de desclassificació.
- Activar les comissions d'investigació pertinents per acabar amb l'espionatge polític, com ha estat el cas Pegasus
- Fer respectar totes les resolucions i posicions de les Nacions Unides, així com dels organismes internacionals en matèria de drets i defensar la conveniència que siguin assumides per les autoritats competents de l'Estat espanyol perquè es compleixin.

ANTIFEIXISME

a) L'amenaça de l'extrema dreta i el retrocés de drets i llibertats

L'auge del populisme i de l'extrema dreta a tota Europa en aquesta última dècada ha afavorit la restricció de drets i llibertats i la pèrdua de respecte dels drets humans, essent cada cop més habituals notícies de discursos d'odi, lgtbi-fòbia, racisme, violència masclista...

Aquest auge ja es veu reflectit a les institucions amb una cada cop major representació a ajuntaments, parlaments, Congrés o Senat. Una amenaça que ja és una realitat als Països Catalans, especialment preocupant al País Valencià i a les Illes Balears, amb presència en governs i ostentant institucions tan importants com la presidència del Parlament, així com a ajuntaments de la Catalunya Nord, com és el cas de Perpinyà.

Aquest populisme cada dia més normalitzat als mitjans de comunicació i a les institucions no fa altra cosa que fer créixer l'extrema dreta. El discurs simplista que culpabilitza la immigració de la inseguretat o de la falta de feina està arrelant entre les classes populars. Un greu perill que ens pot portar a sistemes totalitaris i a una regressió de drets individuals i col·lectius.

Davant d'aquests fets, és més necessari que mai articular un front ampli democràtic que combati, de forma organitzada i amb una estratègia clara, el feixisme en totes les seves formes.

b) Una República oberta, inclusiva i diversa, lliure de feixisme i populisme

Catalunya, i per extensió els Països Catalans, sempre han estat terra d'acollida, han treballat incansablement per la cohesió social i per esdevenir un sol poble. Això ha de ser la República que anhelem i per la qual treballem. Un país on les persones siguin ciutadanes lliures, i per tant, tinguin reconeguts tots els seus drets. Una terra amb igualtat efectiva entre tothom i on no hi tinguin cabuda la discriminació, el racisme la xenofòbia o la lgtbi-fòbia.

- **Catalunya un sol poble**, en que és català/catalana qui viu i treballa a Catalunya i vol ser-ne.
- **Una societat diversa i intercultural** per viure junts els que som diferents, desenvolupant una cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans.
- **Igualtat efectiva i no-discriminació**, en què les actituds intolerants i la discriminació no tinguin cabuda en la societat, com el masclisme, el racisme i la lgtbi-fòbia
- **Una ciutadania lliure, crítica i ben informada** on els mitjans de comunicació públics tinguin un paper central per vetllar per la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i l'ètica periodística.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat:

- Articular un front ampli democràtic amb partits, entitats i sindicats, per tal de prevenir discursos d'odi i un ús del llenguatge masclista, lgtbi-fòbic, racista o totalitari.
- Elaborar una llei contra el racisme i la xenofòbia que tingui com a objectiu il·legalitzar les pràctiques discriminatòries per raó d'origen i creença.
- En la mateixa línia, proposarem regular la funció informativa dels mitjans de comunicació públics per tal que respectin els codis deontològics del periodisme i es regeixin pel rigor informatiu.
- Seguir blindant la conquesta de drets en els àmbits socials, laborals, de ciutadania i per la igualtat i no discriminació.
- Desplegar de forma transversal les polítiques recollides en aquest programa electoral per tal de combatre les desigualtats i combatre així també el populisme i la demagògia fomentat per l'extrema dreta.

JUSTÍCIA

a) Una justícia de part subordinada als poders fàctics

La justícia espanyola ha mostrat al llarg d'aquests anys del post-franquisme els seus lligams i la seva dependència del *statu quo*. Després de 45 anys de règim parlamentari democràtic ha estat incapaç d'assolir els estàndards democràtics internacionals.

No pas perquè no hi hagi una part important que funcioni correctament sinó per les greus mancances de l'estructura de govern de la judicatura, de l'accés i pel desequilibri entre les prerrogatives dels jutges i la resta d'intervinents en els procediments jurisdiccionals. Això s'ha constatat en l'aplicació del dret que s'ha fet i perquè s'ha dut a terme durant aquests anys una justícia de part en contra de les minories nacionals i ideològiques de l'Estat i de les classes populars, tal i com han expressat els organismes internacionals de protecció dels drets humans en relació a la repressió a Catalunya.

En relació al dret internacional i de jurisdicció universal, pel qual els tribunals podien investigar crims internacionals independentment del lloc on aquests hagin estat comesos i de la nacionalitat del seu autor, ens hem trobat regressions. L'any 2009, el govern del PSOE va impulsar la primera reforma –i restricció– conjuntament amb el PP, CiU i el PNB, en virtut de la qual només es podien investigar els crims de lesa humanitat comesos fora d'Espanya en els casos que les víctimes fossin espanyoles, que els responsables es trobessin en territori estatal o en aquells casos que es demostrés l'existència de vincles de connexió rellevant amb Espanya. Cinc anys més tard, el PP va impulsar una nova reforma d'aquest principi de jurisdicció universal introduint requisits concrets per a cada tipus de delictes, limitant-se a casos en què l'acusat sigui de nacionalitat espanyola o que resideixi o es trobi en territori espanyol. Aquesta nova reforma va restringir encara més el nombre de casos investigats a Espanya ja que, pel que sembla, molestava que la justícia espanyola pogués investigar algunes de les atrocitats de règims totalitaris d'arreu i provocar noves crisis diplomàtiques.

Esquerra Republicana ha defensat sempre l'aplicació del principi de jurisdicció universal per als crims internacionals com els de guerra o lesa humanitat, oposant-se així a les reformes del PSOE i el PP.

D'altra banda en l'estructura essencial del Poder Judicial els principals partits polítics espanyols es neguen a modificar un sistema d'elecció dels membres del govern del poder judicial, que són escollits de manera partidista.

Tot plegat afavoreix la ingerència dels altres poders públics sobre aquest sistema judicial, que alhora és un poder que també fa política per reforçar les estructures estatals com ja ha demostrat la seva bona sintonia amb les elits econòmiques d'Espanya en nombroses ocasions –les sentències sobre l'impost d'actes jurídics documentats de les hipoteques i el canvi de criteri del Tribunal Suprem, que afavoria els bancs, les interpretacions *extrapetiturum* de les quotes de castellà a les escoles.

Un Poder Judicial polititzat, tendencios i caducat

A més, els òrgans de direcció del poder judicial han estat tradicionalment conservadors, quan no reaccionaris. Això amb independència de les majories socials progressistes que s'han pogut formar i plasmar en les diferents cambres legislatives. Aquest fet troba la seva correlació en la major part de l'estructura judicial, on s'aprecia a un biaix de classe i ideològic abismal dins la judicatura: les

adscripcions de jutges i magistrats a les associacions judicials, a dia d'avui són de 463 progressistes per 2474 conservadors.

En el mateix sentit, és sobradament conegut el fet que el Consell General del Poder Judicial (CGPJ) ha arrossegat durant un lustre una composició il·legítima, amb diversos dels seus membres amb el mandat caducat. Això és fruit, en primer lloc, de la negativa del propi poder judicial a nomenar els nous membres que els corresponen, amb la finalitat de protegir la majoria conservadora del consell, anomalia que es va perpetuar fins a finals de 2022. I en segon lloc, pel bloqueig partidista viscut a les corts generals. Així, l'arquitectura jurídica que determina el nomenament de membres de la cúpula judicial a l'Estat Espanyol està dissenyada per garantir la perpetuació del bipartidisme i, amb ell, del règim del 78, també al poder judicial. Conseqüència d'això, quan una de les potes d'aquest règim, el Partit Popular, es nega a negociar la renovació, el sistema es paralitza i caduca.

Aquesta estructura de rerefons escassament democràtic ha servit per aplicar decisions judicials de gran transcendència social o política. Així, en un lapse temporal d'uns pocs mesos de diferència, vam poder veure com el Tribunal Suprem anul·lava una sentència ferma per garantir la protecció dels interessos de la banca; com el dirigent del Partit Popular presumia sense pudor d'estar controlant el Tribunal Suprem i com, aquest mateix tribunal, amb un terç dels seus membre amb el mandat caducat, entre ells el president i el vicepresident, publicava l'ignominiosa sentència contra els líders polítics del referèndum d'independència de 2017.

Fruit de tot l'exposat, ja no només les minories nacionals, les persones militants i els dissidents del règim del 78 s'adonen de la politització d'una justícia cada vegada més allunyada del principi d'independència judicial, sinó que aquest és un secret a veus, de coneixement general pel conjunt de la població. Així, pel que fa a la percepció ciutadana, l'Estat Espanyol és el cinquè país d'Europa amb una pitjor valoració del sistema de justícia, on només l'aprova el 34% de la ciutadania. La immensa majoria dels ciutadans aprecien l'existència de pressions polítiques sobre els responsables d'administrar justícia, interferència dels grans poders econòmics i manca total d'independència judicial. Així es desprèn de l'informe sobre l'Estat de Dret 2022 realitzat per la Comissió Europea.

Discrecionalitat i desproporcionalitat judicial

La involució del sistema judicial espanyol queda palès davant de les contínues advertències d'institucions i tribunals europeus i internacionals (ONU, Consell d'Europa, Comissió Europea, TEDH...) que alerten de la manca d'independència del poder judicial i de vulneració de drets fonamentals.

Segons la Constitució espanyola, tothom és igual davant la llei, però a l'hora de la veritat el dret s'aplica de forma discrecional, tant per raó de renda dels afectats com per raons ideològiques.

De la mateixa manera, els tribunals i jutjats no actuen igual si s'atempta contra principis considerats com a primaris de la nació espanyola, com és el cas de la unitat territorial. Aquest és el rovell de l'ou del sistema judicial, que no dubta a aplicar mesures preventives i penes desproporcionades per mantenir la indissolubilitat d'Espanya i garantir l'estat constitucional per sobre de qualsevol altre principi.

Casos com el de les preses i presos polítics independentistes, el cas d'en Dani Gallardo, represaliat per les protestes contra la sentència del TS a Madrid o dels vuit nois d'Altsasu, condemnats fins a tretze anys de presó per una baralla de bar amb dos guàrdies civils que van ser acusats de terrorisme per la fiscalia són un clar exemple de mesures de revenja i que, lluny d'actuar amb justícia, denoten la falta de voluntat de reconciliació per part de l'estat espanyol.

I, per contra, aquests mateixos tribunals i jutjats minimitzen les violències sexuals masculines, generant un clima d'impunitat per als agressors, com hem pogut constatar amb la regressió en l'aplicació de la llei del només sí és sí. Alguns exemples són el cas de la manada o les violacions en grup a Sabadell, Alacant, Girona i un llarg etcètera que fan patent que el masclisme és present tant als carrers com a les sales dels jutjats.

b) Una justícia independent garantia dels drets i llibertats de tothom

La justícia que volem i treballem per a la República Catalana és una justícia concebuda com un autèntic servei públic al servei de la ciutadania, com un pilar essencial de l'estat de dret i de l'estat del benestar, que actuï amb plena separació de poders, que tingui un funcionament democràtic i amb mesures de control ciutadà al propi poder judicial, que doni plena garantia als drets i a les llibertats individuals i col·lectives i que garanteixi l'accés en plena igualtat de tota la ciutadania. Una justícia eficaç, eficient i accessible, ben dotada de recursos, transparent en la gestió, propera a la ciutadania i que garanteixi l'ús de les llengües catalana i occitana i les altres que parlin els ciutadans. Una justícia compromesa amb la defensa dels drets humans i la justícia universal i que esdevingui referent en la persecució dels crims, sense importar qui els hagi comès i on s'hagin comès.

En justícia, els pilars de la República són els següents:

1. **Una justícia com a servei públic universal**, que sigui garantia del ple exercici de drets i llibertats, que garanteixi de manera efectiva la tutela judicial i que fiscalitzi fefaentment els poders públics.
2. **Una administració de justícia ben dotada de recursos i amb una planta judicial adequada** i de proximitat que garanteixi una bona prestació del servei.
3. **Una justícia independent i amb separació de poders**, amb l'establiment d'un òrgan de govern dels jutges, que han de ser elegits democràticament, de manera paritària i amb criteris de mèrit i capacitat per tal de garantir un poder judicial i un ministeri fiscal independents i que retin comptes davant de la ciutadania.
4. **Una justícia restaurativa i mediatra** que potenciï eines de resolució de conflictes com a pas previ a la judicialització de conflictes.
5. **L'execució penal com a eina de reinserció i la privació de la llibertat com a últim recurs** a utilitzar si no es tenen mitjans menys lesius per a algú que ha comès un fet considerat delictiu.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Derogació de la cadena perpètua (presó permanent revisable).
- Impuls de la Llei del Dret a la Defensa que garanteixi el dret a la tutela judicial efectiva incloses les vies extrajudicials o prejudicials en les persones internes en centres penitenciaris des de la perspectiva del Conveni Europeu de Drets Humans.
- Reconeixement del dret a la assistència jurídica gratuïta i traspàs suficient i adequat del finançament corresponent a les administracions competents per fer efectiu aquest dret en totes les instàncies i reclamacions tan judicials com extrajudicials.
- Creació del dret de les persones víctimes de violència masclista, per tal que puguin ser assistides per una defensa tècnica proporcionada pel torn d'ofici des del moment que ho sol·licitin tant si existeix com si no denúncia formulada o procediment judicial incoat, a fi de cobrir de forma efectiva les necessitats d'assessorament.
- Modificació de la Llei Orgànica del Poder Judicial per tal que en democratitzi els continguts, sistemes d'accés a la carrera judicial i fiscal i relació amb la ciutadania.

- Impulsar la mediació penal i la justícia restaurativa en el Dret penal espanyol donant compliment a les directrius de la Unió Europea.
- Adoptar un pla específic de formació als operadors jurídics sobre addiccions i dret penal.
- Garantia del respecte i aplicació efectiva dels drets lingüístics de la ciutadania en el seu tracte, oral o escrit, amb l'administració de justícia.
- Legislar per a que el català/valencià sigui un requisit en la provisió de places a l'Administració de Justícia de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.
- Impuls de l'accés a la carrera judicial pel 4rt i 5è torn.
- Legislació de l'ingrés de les taxes i dels dipòsits de garantia al Departament de Justícia per tal de fer front a les inversions en recursos humans i infraestructures i la justícia gratuïta a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.
- Promoure la derogació de les costes a la LEC (articles 394 a 398) atesa la impossibilitat de tenir criteris orientatius per part dels Col·legis d'Advocats que facilitin la concreció dels seus honoraris.
- Proposta de Llei del Torn d'Ofici amb incorporació de la dignificació, reconeixement, i remuneració justa i completa de l'exercici professional de la representació lletrada a la justícia gratuïta.
- Promoure la legislació per a la incorporació al règim general de pensions de la seguretat social de les quotes cotitzades pels membres dels col·legis professionals a les mutualitats alternatives.
- Tornar a impulsar una Comissió d'Investigació sobre les clavegueres de l'Estat per tal de demostrar l'actuació antidemocràtica de l'Estat, usant tots els seus poders i eines al seu abast per tal d'intentar enfonsar els adversaris polítics, en especial, l'independentisme, per tal que se'n derivin les responsabilitats individuals, institucionals i col·lectives corresponents i proposant les mesures per erradicar-les.
- Impulsar un nou Pla Estatal de Drets Humans en política interior i exterior que ha de ser esmenable i aprovat per les Corts..
- Derogació de totes les lleis franquistes.
- Modificació de la legislació per regular la llibertat condicional.
- Modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal.
- Impuls de la Llei reguladora dels equips conjunts d'investigació penal mitjançant la qual es modifica la Llei 23/2014, de 20 de novembre, de reconeixement mutu de resolucions penals en la Unió Europea.
- Impuls de la iniciativa de reforma del Codi Penal elaborada per Esquerra Republicana per la protecció de la llibertat d'expressió, despenalització de les injúries a la Corona, delictes d'odi, enaltiment al terrorisme, ofenses als sentiments religiosos, abusos sexuals a menors.
- Modificació legislativa per la jubilació anticipada del cos de funcionaris de presons de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.
- Impuls d'una Llei sobre Mediació que en millori les condicions actuals per l'aplicació a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.
- Impuls de la llei sobre Nadons Robats.

- Modificació de la Llei del Registre Civil per tal de fer efectiu el traspàs de l'edifici del Registre Civil de Barcelona a la Generalitat de Catalunya.
- La defensa de la figura dels jutges i jutgesses de pau.

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

a) Una administració sobredimensionada i burocratitzada

L'administració pública estatal està immensament sobredimensionada, burocratitzada i és ineficaç. D'una banda, perquè l'Estat ha estat incapaç de reduir la seva càrrega funcional a mesura que s'anaven descentralitzant les competències. D'altra banda, perquè s'han anat duplicant estructures amb l'agreujant que estructures uniformes que no s'ajusten a les realitats geogràfiques, socials i històriques com les diputacions provincials –herència jacobina de l'època del domini francès– se sobreposen a estructures com les comarques i les vegueries que, territorialment, s'ajusten a aquestes realitats. De fet, les diputacions provincials no s'ajusten a una necessitat catalana, sinó a una lògica estatal prèvia a les comunitats autònomes i que només es mantenen per l'interès de l'administració central de mantenir el control i les competències arreu del territori de l'Estat.

L'Estat manté una permanent deslleialtat amb les comunitats autònomes, tant per l'exercici constant de la concurrència competencial com per la despesa on l'Estat no té competències. I això li hem d'afegir la duplicitat de funcions que exerceixen més de 150.000 funcionaris de l'administració general de l'Estat que s'haurien d'haver destinat a altres funcions o transferit a les autonomies a mesura que es desenvolupava l'Estat autonòmic.

Aquesta retallada de l'administració estatal no és només un imperatiu en termes de racionalitat i eficiència, sinó que és un imperatiu legal. La Llei del procés autonòmic de l'any 1983 especifica en el seu article 23 que la reforma administrativa ha de reorganitzar els seus serveis i suprimir totes les estructures de gestió innecessàries i les delegacions ministerials en tots aquells àmbits en què les competències s'assumeixin per les comunitats autònomes. Davant el reiterat incompliment d'aquest precepte legal, la LOFAGE, aprovada el 1997 amb un govern del PP, insistia en la necessitat de suprimir, refundre o reestructurar els òrgans duplicats.

Dècades després, continuem al mateix punt. Perquè l'Estat no està disposat a limitar les seves competències i el seu poder. I en aquest sentit, en el moment en què es fa evident la irracionalitat i el malbaratament econòmic a l'administració pública, s'assenyalen les comunitats autònomes i els ens locals com a culpables i comencen a prendre força les propostes recentralitzadores, un discurs compartit per la dreta unitarista i l'esquerra jacobina estatals. Obvien, així, el repartiment competencial de l'estat autonòmic, però també que si aquest ha arribat fins a l'extensió generalitzada que té en aquests moments és perquè totes les autonomies van anar assumint competències a mesura que ho feien, principalment, Catalunya i el País Basc, en el context de l'estratègia del "café para todos", pensada per diluir les identitats nacionals de les nacions de l'Estat i impedir la federació de territoris en el cas d'Euskal Herria i els Països Catalans.

Un dels principals incompliments legals –i paradigma de deslleialtat institucional– és el dèficit crònic en el finançament del desplegament i l'articulació de l'estat autonòmic per tal que les autonomies ostentïn les seves competències en condicions adequades per assumir-les i executar-les. Aquest fenomen, malgrat ser estructural en l'actual estat autonòmic, s'ha fet especialment evident amb el flagrant incompliment estatal de les seves responsabilitats en el

finançament de les noves obligacions d'inversió social generades pel mateix Estat, com el dret a l'atenció a la dependència.

En bona part, l'incompliment inversor estatal és fruit de l'hipoteca que té l'Estat central mantenint estructures, personal i competències duplicades, però també és fruit de l'escandalós malbaratament de recursos econòmics que l'Estat exerceix amb la generalització de les grans infraestructures estatals per a tots els territoris de l'Estat.

Igualment escandalosa resulta la falta de compliment dels Pressupostos Generals de l'Estat amb Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears. Any rere any, els diferents governs espanyols han deixat per executar quantitats milionàries que havien estat aprovades destinar al conjunt dels Països Catalans. Realitat que, novament dista molt de la donada en altres punts de l'estat amb l'exemple paradigmàticament contrari de la Comunitat de Madrid.

Aquesta desinversió crònica, afegida a la situació d'espoli fiscal que pateixen els Països Catalans, va contra la competitivitat econòmica i contra el benestar de la ciutadania del nostre país.

Corrupció estructural i institucionalitzada

A l'Estat espanyol existeix una corrupció estructural i institucionalitzada que ha esquitxat les principals institucions de l'Estat. La qualitat democràtica d'un estat depèn de la qualitat de les seves institucions. La democràcia a l'Estat espanyol ha perdut tota la credibilitat davant una part significativa de la seva ciutadania a causa de la degradació de la seva qualitat institucional.

El partit que va governar l'Estat espanyol en l'anterior legislatura, el Partit Popular, va crear una autèntica trama de corrupció instal·lada a les institucions que està estretament vinculada amb l'estructura orgànica del partit i fins i tot amb la seva cúpula. D'aquesta trama, no només se'n beneficiaven individualment els corruptes i corruptors, sinó també el partit, que es finançava il·legalment. Aquesta corrupció institucional exemplificada en el cas del finançament irregular del Partit Popular està present en bona part dels partits que han actuat de crossa del règim del 78 i ha condicionat la relació del sistema polític amb els poders econòmics conformant relacions de poder que han suposat autèntiques estafes i agressions als interessos generals en benefici d'aquestes elits.

Estafes com el rescat de les autopistes radials de Madrid exemplifiquen a la perfecció la naturalesa de l'Estat. Unes autopistes tan innecessàries des d'una perspectiva social com ho demostra el fet que n'hi hagi nou que ja han fet fallida i que hagin hagut de ser rescatades amb diners públics. Hi ha nombroses evidències que no es van fer per satisfer l'interès general, sinó unes empreses concessionàries determinades. Unes empreses vinculades amb trames de corrupció i que oferien donacions a partits al mateix temps que rebien adjudicació d'obres. N'hi ha d'altres, d'estafes, com la del Castor, un projecte que inicialment havia de costar 500 milions i que n'ha acabat costant més de 5.000, que ha hagut de pagar la ciutadania. Més enllà de la indemnització que ja ha cobrat Florentino Pérez malgrat el gran fracàs del projecte i que no hi ha hagut una fiscalització pública dels diners invertits, és important esclarir quin és el motiu pel qual s'autoritza un projecte mastodòntic que no respon a una demanda específica de consum, sinó a previsions que mai s'han assolit.

Una altra forma de corrupció institucionalitzada són les portes giratòries que fan que polítics que han tingut responsabilitats de govern s'asseguin en consells d'administració d'empreses que descaradament es beneficien de les polítiques que aproven aquests governs, com és el cas de l'oligopoli elèctric o del Ministeri de Defensa amb les empreses armamentístiques que es beneficien dels contractes públics.

La corrupció ha esdevingut un dels principals agents corrosius del sistema polític a l'Estat espanyol, ha posat en escac la mateixa estructura construïda pel règim del 78 i ha desemascarat les elits extractives que el van edificar.

b) Una administració pública republicana: propera, eficient i transparent

La República Catalana es dotarà d'unes administracions públiques transparents, innovadores, participatives i simplificades al servei de la ciutadania. Unes administracions que estiguin finançades adequadament per garantir un bon servei públic i per desplegar l'estat del benestar amb estàndards de proximitat i de qualitat. Una administració simplificada que redueixi a tres els nivells administratius, en millori l'eficiència i clarifiqui el repartiment de les competències a partir del principi de subsidiarietat.

En l'àmbit d'administracions públiques, els eixos són els següents:

1. **Unes administracions públiques republicanes** amb govern obert, transparència i participació ciutadana.
2. **Una administració innovadora i eficient**, que valori els treballadors públics reconeixent el seu paper clau per garantir els serveis públics i desplegar l'estat del benestar.
3. **Una administració propera, simplificada i descentralitzada** organitzada en dos nivells de govern i en tres àmbits d'actuació territorial (Estat-Vegueria-Municipi), que estigui al servei de la ciutadania i de l'estat del benestar.
4. **Una mancomunitat voluntària i flexible dels serveis municipals** d'acord amb la singularitat comarcal.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Supressió de les diputacions i de les províncies amb el traspàs de la competència i els recursos de l'organització territorial a les autonomies i als ens locals.
- Suprimir els ministeris les competències exclusives dels quals recauen en les autonomies, com per exemple Sanitat o Cultura i Esports.
- Reconeixement constitucional de la capacitat legislativa del País Valencià en matèria de dret civil
- Traspàs econòmic anual a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes, corresponent al pressupost no executat per part del govern de l'estat per tal de garantir l'efectiu compliment amb Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears dels successius Pressupostos Generals de l'Estat.
- Recuperació de la plena capacitat en la dotació de places; els processos de selecció, formació i assignació de destí per als Secretaris i Interventors de l'Administració Local, amb el traspàs dels recursos econòmics necessaris per a garantir-ne la cobertura a tots els Ajuntaments de Catalunya.
- Exigència del coneixement del català per a tot el personal al servei de l'Administració General de l'Estat en el territori de Catalunya, amb el requisit mínim del nivell C1 del CPNL o equivalent, en un termini màxim de dos anys

SEGURETAT CIUTADANA

a) Una policia concebuda com a cos de repressió

La policia espanyola continua tenint tics heretats dels grisos, la policia franquista, com ara la permanència de pràctiques com les tortures, tal com denuncia Amnistia Internacional i com la Unió Europea ha reconegut i advertit a l'Estat espanyol.

Per a les catalanes i catalans, la imatge de la policia espanyola està vinculada a la seva actuació l'1-O, amb una absoluta desproporcionada agressivitat que tenia com a objectiu la repressió i la venjança més que no pas complir el mandat judicial.

Les imatges dels dies anteriors a l'1-O donen una imatge prou fidel de quin és, en essència, el model policial espanyol emparat i assumit per totes les institucions de l'Estat, que de totes les maneres possibles han justificat la violència i l'actitud repressiva de la policia. No debades, no només es legitima aquesta actitud, sinó que l'Estat ha estat capaç d'assenyalar al Cos de Mossos d'Esquadra per no haver utilitzat prou violència contra la població en el decurs del referèndum de l'1-O.

Aquesta realitat contrasta amb el model de seguretat pública de Catalunya que, reiteradament i de forma majoritària, rep el reconeixement i l'aval de la ciutadania. A més, les competències de Guàrdia Civil i el Cos Nacional de Policia han estat assumides en la seva pràctica totalitat pels cossos de la policia de les institucions catalanes, Cos de Mossos d'Esquadra i Polícies Locals, i tanmateix els cossos de seguretat de l'Estat a Catalunya excedeixen l'àmbit de les seves funcions, incomplint el marc legal establert sota subterfugis interpretatius.

El PSOE, des de l'oposició estant, havia promès la completa derogació de la "llei mordassa", una reforma de la llei de seguretat ciutadana, que havia aprovat el PP l'any 2015. Una regulació pensada per laminar drets fonamentals, com els de la llibertat de premsa i d'expressió i el dret de manifestació, entre d'altres. Aquesta reforma ha comportat centenars de milers de sancions, en especial a la ciutadania que volia exercir el seu dret a la manifestació i a la dissidència política. Cal recordar que el Consell d'Europa, Amnistia Internacional, No Somos Delito, entre d'altres organitzacions, han reivindicat sistemàticament la derogació d'aquest marc normatiu en els seus aspectes més lesius, per garantir l'exercici dels drets fonamentals i l'adaptació de la norma a uns autèntics estàndards democràtics.

Una vegada constituït el govern de coalició amb Unidas Podemos el PSOE -acomplexat pels sindicats policials d'extrema dreta- va rebaixar l'expectativa des del principi de la legislatura, canviant derogació per reforma. Cal recordar que aquesta regulació va ser utilitzada de manera molt generalitzada per l'executiu socialista durant el període extraordinari de la pandèmia per fer complir l'establert en el decret d'Estat d'Alarma en tot allò que afectava a les restriccions de la mobilitat a la ciutadania.

Esquerra Republicana va arremangar-se des del primer moment per vetllar que aquesta reforma pogués complir els mínims que suposessin el més semblant a una derogació en tot allò que afecta als drets fonamentals. Després de més de 50 reunions entre diversos grups i malgrat alguns avenços, es va constatar que, efectivament, el Partit Socialista no tenia cap mena de voluntat de tocar allò troncal de l'esperit de la llei mordassa.

En concret fou impossible eliminar o objectivar de la norma les sancions vinculades a la desobediència a l'autoritat i les denominades "faltes de respecte" als agents de la seguretat, les denominades "devolucions en calent" -prohibides explícitament per la legislació internacional- i l'eliminació de les bales de goma com a material antiavalots de dotació -una prohibició que

existeix a Catalunya des de 2014 i que no ha suposat cap problema pel desenvolupament de la tasca policial-.

Així doncs, la reforma que pretenia tirar endavant el PSOE, continua permetent els abusos policials i en comptes de protegir la convivència ciutadana, perpetuava un model policial repressiu allunyat del paper que considerem que han de tenir els cossos de seguretat en una democràcia avançada. En conseqüència, Esquerra Republicana no podia donar-hi suport. En aquest sentit, doncs, el PSOE ha escollit mantenir vigent el marc repressiu que va fixar el PP el 2015, perpetuant el model policial postfranquista que anteposa sempre el caràcter d'instrument al servei de l'aparell polític de l'Estat i prioritza l'ús de la força per damunt de la convivència ciutadana.

Les clavegueres de l'Estat

El juny del 2016, diversos mitjans de comunicació van destapar converses entre l'exministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, i l'exdirector de l'Oficina Antifrau de Catalunya, Daniel de Alfonso, que provaven l'existència d'una operació de conspiració i males pràctiques per silenciar i enfonsar adversaris polítics implicant-los en casos de corrupció –operació elaborada amb aquesta única finalitat i finançada amb recursos públics.

Segons aquestes converses, l'entramat –dirigit i ideat des del Ministeri de l'Interior– es basava en una investigació prospectiva de possibles escàndols i, en cas de no trobar-ne, es preparava un muntatge. La informació recollida i elaborada quedava plasmada en un informe que era filtrat per la cúpula policial a la premsa afí a les tesis conservadores de l'establishment. Posteriorment, el sindicat ultra Manos Limpias s'encarregava de presentar una querrela davant dels tribunals.

Així mateix, durant la legislatura passada es va constituir una comissió d'investigació al Congrés que va concloure que el Partit Popular havia utilitzat eines, agents i mecanismes públics del Ministeri de l'Interior per manipular proves i amenaçar testimonis que incriminaven a diversos càrrecs del propi partit que ostentava la presidència. Fou el cas conegut com “Kitchen” i es va fer conegut pels seguiments i espionatges a l'extresorer del partit Popular Luís Bárcenas i la implicació de diversos responsables del Ministeri i de l'organigrama policial.

Més recentment, es va constituir una altra comissió d'investigació a fi i a efecte d'esclarir la implicació de diversos comandaments policials i responsables polítics en la denominada “Operació Catalunya”, en especial per la derivada que es feu pública un temps ençà que vinculava aquestes irregularitats destinades a calumniar i perseguir líders independentistes catalans amb una intromissió a la sobirania del Principat d'Andorra i que, presumptament, va acabar causant el tancament d'una de les principals entitats bancàries del país. Aquest afer està judicialitzat fins al punt que, des d'Andorra, s'ha imputat a l'expresident del govern espanyol Mariano Rajoy. La dissolució prematura de les Corts espanyoles no ha permès finalitzar els treballs d'aquesta comissió.

També cal destacar l'episodi sobre el cas “Pegasus”, fet públic durant aquesta legislatura. L'espionatge extrajudicial i les investigacions prospectives -prohibides per l'ordenament jurídic- amb software maliciós a diversos líders independentistes, activistes, periodistes, advocats i d'altres personalitats van sacsejar el panorama estatal fins al punt que el mateix Parlament Europeu ha decidit obrir una investigació formal. A l'Estat espanyol va comportar la substitució de la directora general del CNI i la convocatòria de la comissió sobre secrets oficials, extrem que tampoc va servir per esclarir totes les implicacions de l'afer. Per altra banda, va iniciar-se el tràmit parlamentari per a introduir canvis a la llei de secrets oficials -una regulació vigent aprovada en època franquista- que tampoc s'ha acabat aprovant.

b) Un model de seguretat integral al servei de la ciutadania

La República Catalana assumirà plenes competències en matèria de seguretat pròpies d'un estat. En aquest sentit, haurà de desenvolupar un model de seguretat integral al servei de la ciutadania amb un model de cos policial democràtic i de proximitat que actuï amb proporcionalitat i que sigui efectiu a tot el territori, complementat amb un servei d'emergències i de protecció civil amb mitjans i efectius suficients per fer un bon servei en corresponsabilitat amb la ciutadania.

En l'àmbit de seguretat, els eixos són:

1. **Un model republicà de seguretat pública**, amb un cos operativament unificat de Policia de Catalunya de base democràtica, de proximitat i al servei de la ciutadania.
2. **Un sistema nacional de salvament i emergències** ben coordinat, amb uns mitjans adequats i una implantació territorial equilibrada, que englobi el cos de Bombers, ADF, SEM, Protecció Civil, Agents rurals i Emergències 112.
3. **Un servei de protecció civil de base popular**, complementària dels cossos de policia i d'emergències.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Reclamar la participació efectiva del Cos de Mossos d'Esquadra en els òrgans de cooperació i coordinació policials internacionals i transfronterers (especialment europeus), i als organismes estatals contra l'amenaça terrorista i la delinqüència organitzada.
- Negociar el traspàs immediat de les competències plenes en matèria de trànsit i seguretat viària als governs de Catalunya, País Valencià i Illes Balears, referides al control de la matriculació i l'expedició de permisos o llicències de conducció i circulació, la capacitat per autoritzar transferències, duplicats i baixes de vehicles, per poder fixar la velocitat en totes les vies del territori català, per la pèrdua i la devolució de punts del carnet de conduir i pel registre de la inspecció tècnica de vehicles.
- Donar compliment a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en matèria de protecció i conservació de la natura, el medi ambient i els recursos hidrològics, substituint el SEPRONA de la Guàrdia Civil pel Cos de Mossos d'Esquadra; una competència que correspon als Mossos d'Esquadra i als agents rurals.
- Negociar el traspàs de competències en matèria de salvament marítim als governs de Catalunya, País Valencià i Illes Balears.
- Fiscalitzar sistemàticament el model de Defensa espanyol i els seus programes especials d'armament i exigir el compliment de la llei general pressupostària i d'estabilitat pressupostària aplicable al Ministeri de Defensa per tal d'evitar la presentació de futurs reials decrets que pretenguin cobrir despeses ja conegudes. Però també denunciar l'adjudicació de contractes públics a empreses implicades (i condemnades), sistemàticament, en casos de corrupció.
- Equiparar les condicions de jubilació anticipada dels agents rurals amb Mossos d'Esquadra i la resta de cossos de policia, resolent l'inexplicable greuge comparatiu que pateixen, i que l'Estat no ha estat capaç de resoldre fins ara.
- Derogar la llei mordassa i, en tot cas, determinar que no sigui aplicable en aquells territoris que tinguin transferides les competències de seguretat perquè puguin aplicar íntegrament la seva pròpia norma en aquesta matèria.

- Vetllar perquè les noves lleis de secrets oficials i de Seguretat Nacional no laminin drets bàsics i fonamentals i en la que no s'hi puguin camuflar possibles persecucions a la dissidència política; però també que siguin assimilables als estàndards europeus pel que fa als terminis de desclassificació.

COOPERACIÓ

a) Despesa militar i exportació d'armes

A Espanya l'exèrcit ha estat un instrument de repressió dels drets i les llibertats dels pobles, més que no pas una institució garant de la seva defensa i seguretat.

La despesa militar espanyola per a l'any 2023 supera els 27.617 milions d'euros (el doble de l'assignat al Ministeri de Defensa). Això significa que l'Estat espanyol ja sobrepassarà el 2023 l'objectiu de despesa de l'OTAN, dedicant el 2,17% del seu PIB a despeses de caràcter militar. De fet, de cada 10 euros que inverteixi l'Estat el 2023, tres seran per a armaments. I per acabar-ho d'adobar, s'arrossega un deute militar de més de 30.000 milions que hipoteca els Pressupostos Generals de l'Estat fins al 2040 en el pagament dels grans super-projectes armamentístics (només a través del Ministeri d'Indústria, el suport d'R+D per finançar els Programes Especials d'Armaments van augmentar un 126% respecte del 2022).

Segons les dades de l'Institut Català Internacional per la Pau, l'increment de despesa militar que està aplicant el govern espanyol emparant-se a l'atac rus contra Ucraïna és innecessari per a una majoria de la societat catalana. Així ho apunta l'Enquesta ICIP sobre convivència i cohesió a Catalunya 2022, segons la qual un 62% dels catalans creu que l'Estat espanyol destina massa recursos al pressupost militar i de defensa. L'última vegada que el CIS va preguntar 2022, el resultat va ser que més de la meitat d'espanyols no recolzava l'augment del pressupost de defensa. Des de llavors, el CIS no pregunta sobre el tema.

Indústria armamentística

La indústria armamentística de l'Estat espanyol és una de les indústries estatals més subvencionades. De fet, l'Estat espanyol és el vuitè exportador d'armes del món i el primer en exportació d'armes lleugeres a l'Àfrica, la qual cosa significa que els nens soldats maten i moren amb armes espanyoles. Segons les dades de l'Institut Internacional de Recerca per a la Pau d'Estocolm, el SIPRI, la posició d'Espanya al rànquing de la mort es manté des del 2013 i s'ha consolidat amb els acords aconseguits amb l'Aràbia Saudita després de l'inici dels atacs contra el Iemen el 2015.

Amb la connivència activa i passiva del govern espanyol, la indústria armamentística està incomplint l'article 8 de la llei d'exportació d'armes (tal com assenyalen en el seu informe anual Amnistia Internacional, Fundipau, Greenpeace i Oxfam Intermón i el Centre Delàs d'Estudis per la Pau), que és el que condiona que el comerç d'armament ha d'estar supeditat a garanties que el país receptor no viola sistemàticament els drets humans o les reexporta a països que ho facin, o que no posen en risc l'estabilitat de la regió.

Esquerra Republicana, ha exigint la desmilitarització i el desarmament de l'Estat espanyol en el context de la seguretat i la defensa internacional, i ha mantingut aquesta posició al Congrés i al Senat malgrat la deriva armamentista desfermada des de la guerra d'Ucraïna.

b) Una República solidària compromesa amb la pau i els drets humans

La República Catalana serà solidària, internacionalment responsable, compromesa amb la cooperació al desenvolupament, la pau i els drets humans i participarà de manera col·laborativa amb la resta d'actors internacionals per donar resposta als nous reptes globals: la crisi del model de desenvolupament, l'emergència climàtica, les pandèmies provocades per la proliferació de malalties infeccioses, l'Agenda 2030, etc.

Una República que pot esdevenir un referent internacional en la defensa dels drets col·lectius dels pobles mitjançant el diàleg i la no-violència com a mecanisme per resoldre els conflictes. Un cop es posi en marxa, caldrà relançar el model català de cooperació al desenvolupament i incorporar els valors solidaris de la societat catalana en l'estratègia d'internacionalització com a carta de presentació del nou estat al món, presentant-nos com un actor responsable, compromès amb el desenvolupament, la pau, els drets humans i la justícia global.

1. **Solidaritat internacional amb el desenvolupament de tots els pobles**, dedicant com a mínim el 0,7% del PIB a cooperació, fent nostres els ODS i l'Agenda 2030 i actuant sota els paràmetres de Justícia Global.
2. **Actuar coherentment davant els reptes globals**, amb el principi de coherència com a guia de polítiques per al desenvolupament i els drets humans i garantint que les polítiques econòmiques, comercials, socials i mediambientals segueixen aquest criteri.
3. **Un model de seguretat humana compromesa amb la pau**, que es doti d'un sistema de defensa i de seguretat que aposti per mecanismes preventius, amb un sistema d'intel·ligència que analitzi les amenaces i els riscos, i que a escala global aposti per la cooperació, el desarmament i la desnuclearització davant dels conflictes internacionals.
4. **Esdevenir un referent al Mediterrani de resolució de conflictes** nacionals i territorials, apostant pel reconeixement de la diversitat i dels drets col·lectius dels pobles que conformen la regió, i promoure el diàleg, la no-violència i la pau en els conflictes a l'Orient Mitjà i al Sàhara Occidental, tot donant suport al principi del dret a l'autodeterminació dels pobles.
5. **Garantir i defensar vies legals i segures** per a qui cerqui refugi tot defensant la vigència i l'actualització dels tractats de protecció internacional i garantint el dret a l'asil.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Assolir el 0,7% d'ajuda oficial de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional en els pressupostos de l'Estat i executar-ne la part alíquota a través de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i el Fons Català.
- Desplegar la llei espanyola de cooperació al desenvolupament i solidaritat global tot garantint-ne el compliment, en especial pel que fa a potenciar la participació de les comunitats autònomes i els governs locals a l'hora d'executar recursos d'AOD de l'administració general de l'estat, així com en la cooperació delegada de la UE
- Defensar el dret a l'autodeterminació del Sàhara Occidental i forçar al govern espanyol a rectificar el suport a la proposta autonomista del Regne del Marroc i a acceptar la seva responsabilitat com a potència colonial administradora tot recuperant el posicionament alineat amb les resolucions de Nacions Unides.

- Exigir a les empreses transnacionals domiciliades a l'Estat espanyol o amb participació de l'Administració General de l'Estat el compliment dels Drets Humans allí on operin.
- Treballar per una ciutadania informada, sensibilitzada i mobilitzada a través de les polítiques d'educació per a la justícia global, com la millor garantia davant els intents de vulneració dels drets humans individuals i col·lectius.
- Reforçar les ONG i els actors de la societat civil activa, garantint que puguin assumir i executar accions de cooperació al desenvolupament, pau i drets humans, per tal de garantir el bon funcionament dels contrapoders democràtics i la tasca d'incidència sobre les institucions i les administracions perquè aquestes compleixin amb els compromisos.
- Desmilitaritzar les polítiques públiques i la vida social, impedit les subvencions a les empreses armamentístiques i les desfilades, les exhibicions militars i les maniobres fora dels terrenys militars.
- Aturar la deriva armamentista, el model de Defensa i els seus programes especials d'armament, i exigir el compliment de la llei general pressupostària i d'estabilitat pressupostària aplicable al Ministeri de Defensa per tal d'evitar la presentació de futurs reials decrets per cobrir despeses ja conegudes.
- Reduir la despesa militar espanyola, tant en efectius com en capacitat armamentística, per tal de revertir l'increment de l'última dècada.
- Identificar i erradicar la presència de l'extrema dreta en les forces armades, la seva influència i intromissió en els diversos poders i organismes de l'Estat.
- Reduir un 50% el pressupost anual del Ministeri de Defensa destinat a partides i programes armamentístics, així com en aquells altres Ministeris on es pressupostin partides destinades a la recerca i desenvolupament de la indústria armamentística.
- Suspènre immediatament les llicències d'exportació d'armament i material de defensa de qualsevol índole i ocupabilitat a qualsevol Estat tercer, independentment de la seva pertinença a la Unió Europea o de tractats comercials vigents.
- Detenir les transaccions comercials armamentístiques a països que vulneren els Drets Humans (Aràbia Saudita, Egipte, Unió dels Emirats Àrabs, Israel, l'Iraq, Turquia).
- Suspènre les exportacions de material de defensa emprat com a material antidisturbis, com a pistoles elèctriques o TASERs, en estats que vulneren els Drets Humans.
- Millorar els processos d'avaluació de risc de les operacions d'enviament de material antidisturbis a cossos policials amb un historial de violacions de drets humans.
- Revocar l'autorització de les llicències de material letal en vigor i les no executades.
- Reformar de la Llei 9/1968, de 5 d'abril, sobre secrets oficials. Aquesta llei franquista es manté pràcticament intacte des de 1968 i és una eina de l'estat espanyol per a continuar cobrint crims i delictes comesos per l'estat i ocultar decisions sobre el comerç d'armes i les exportacions de material de defensa i doble ús a Espanya.
- Reformar la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, perquè se suprimeixin com a motiu de limitació a l'accés d'informació els interessos econòmics i comercials.
- Aplicar degudament la Llei 53/2007, sobre el control del comerç exterior de material de defensa i de doble ús.

- Impulsar la recerca sobre les múltiples informacions que vinculen la Casa Reial de l'Estat espanyol amb l'exportació armamentística, especialment, aquella exportació relacionada amb països que vulneren els drets humans.
- Urgir la comesa de transparència a les entitats bancàries a través de l'expressa comunicació als seus clients de les inversions i especulacions en el mercat armamentístic de les quals són partícips.
- Assegurar el compliment de les mesures de mitigació de risc anunciades per la UE en l'exportació d'armament a Ucraïna.
- Garantir la transparència en el comerç armamentístic amb Ucraïna.
- Impedir l'exportació armamentística a Ucraïna si existeix un risc que puguin usar-se per a cometre o facilitar violacions greus del Dret Internacional de Drets Humans.
- Impedir l'atracament en ports de l'Estat dels denominats "vaixells de la mort" saudites i donar explicacions de quin tipus de càrregues realitzen aquests vaixells en les seves visites a l'Estat espanyol.
- Impulsar l'adopció i harmonització a la UE de mesures comunes el més estrictes possibles sobre el control de l'ús final de les exportacions d'armes, així com l'adopció de la proposta de Directiva sobre la diligència deguda de les empreses en matèria de sostenibilitat.

LAÏCITAT

a) Un Estat confessional hereu del nacionalcatolicisme

Malgrat que la Constitució espanyola defineix l'Estat com a aconfessional, els Acords amb la Santa Seu (concebuts i blindats com un annex constitucional) continuen atorgant una preeminència en l'esfera pública a la religió catòlica sobre les altres, alhora que s'estableixen determinats privilegis a les creences. És l'herència del nacionalcatolicisme.

Com a conseqüència dels Acords amb l'Estat Vaticà, la llei espanyola segueix mantenint la religió com una assignatura dogmàtica en el marc de l'educació obligatòria amb un professorat i uns continguts determinats per la mateixa Església catòlica, confonent els termes i l'espai on s'ha de desenvolupar la formació religiosa. El dret a la formació religiosa ha de ser escrupolosament garantit, però en el marc de cadascuna de les confessions. En l'educació reglada els continguts que s'haurien de donar són humanístics o científics, els continguts dogmàtics de fe han de tenir un altre espai i no com a una assignatura més. La formació religiosa s'ha de produir a les esglésies, a les mesquites o a l'espai que cada culte decideixi, però no en el marc de l'educació institucional reglada. En la LOMLOE, però, i sense poder derogar l'ensenyament dogmàtic pels citats Acords, vam aconseguir que els centres educatius poguessin oferir, alternativament a l'ensenyament confessional, una assignatura no confessional de "Cultura de les Religions".

D'altra banda, fruit d'una herència històrica, símbols i ritus religiosos estan presents en cerimònies institucionals, com els funerals d'estat o la presa de possessió dels ministres. La neutralitat de l'Estat no és compatible amb la presència dels símbols religiosos als llocs públics destinats a l'exercici de les funcions pròpies de la comunitat política, com ara oficines, escoles, tribunals, hospitals o presons.

Així mateix, l'Estat no pot establir cap tipus de discriminació positiva en la legislació, com ho fa la llei de subvencions o l'IRPF, ni atorgar a membres de les confessions responsabilitats de caràcter públic oficial, com fer de notaris públics, per exemple, en casaments o en inscripció de béns. En aquest sentit, les confessions s'han d'autofinançar, sense que això sigui obstacle perquè l'Estat subvencioni de manera finalista les activitats o funcions socials que puguin realitzar organitzacions religioses, de la mateixa manera que es realitza amb les organitzacions laiques.

b) Una República laica amb llibertat de consciència

La República Catalana garantirà la llibertat de consciència i, en conseqüència, la llibertat religiosa de les persones sense discriminacions de cap mena, per la qual cosa, bo i atenent a la neutralitat de l'Estat i a la separació absoluta entre les seves institucions i les confessions religioses, la ciutadania podrà desenvolupar amb plenitud de drets les seves creences sense que aquest fet pugui atorgar cap privilegi individual o col·lectiu.

1. **La Declaració Universal dels Drets Humans com a font inspiradora** de principis i valors.
2. **L'espai públic com a espai de trobada** de les llibertats de consciència i de creences.
3. **Una educació laica i gratuïta per a tothom** amb ensenyament històric i cultural de les creences.
4. **Actualització laica del calendari laboral i escolar** tot preservant el calendari festiu popular i tradicional.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Anul·lar els acords entre la Santa Seu i l'Estat espanyol del 1979 que estableixen privilegis religiosos i obliguen a oferir religió catòlica en l'educació reglada; i, si fos necessari, demanar també a l'Estat que revisi els acords signats l'any 1992 amb federacions d'entitats representatives, respectivament, de les confessions evangèlica, islàmica i jueva.
- Eliminar de l'ordenament jurídic qualsevol tipus d'acció o de discriminació positiva per motius religiosos o de promoció per part de les institucions i serveis públics de qualsevol confessió o acció religiosa per qualsevol mitjà. Crear una comissió parlamentària per estudiar aquestes mesures, establir mecanismes que n'assegurin el compliment i, si s'escau, proposar noves mesures per donar compliment a l'aconfessionalitat de l'Estat.
- Complir amb el dret d'abandonar la confessió pròpia (reconegut en l'article 2 de l'actual llei orgànica de llibertat religiosa) sense cap tipus de condicionament. En aquest sentit, el compliment d'aquest dret inclou que el seu exercici abasti totes les instàncies d'aquesta confessió en què figuri la persona que ho demana. Així mateix, s'haurà de garantir el compliment de l'article 16 de la llei orgànica de protecció de dades. En aquest sentit, es vetllarà pel compliment del termini establert, així com pel bloqueig de les dades en els termes establerts en la mateixa llei.
- Revisió de les immatriculacions realitzades per l'Església Catòlica i reversió d'aquelles indegudes.

MEMÒRIA

a) El model espanyol d'impunitat i la tímida recuperació de la memòria

La coalició formada per PSOE i Unidas Podemos es va comprometre a l'elaboració d'una autèntica llei de memòria històrica per fer justícia i autèntica reparació envers les víctimes del feixisme i la dictadura franquista. En mandats pretèrits el Partit Socialista havia donat per acabat aquest debat de manera definitiva malgrat els avisos d'Esquerra Republicana que s'havia tancat en fals. Quinze anys després ens donaven la raó. No obstant això, la proposta que va sorgir del Consell de Ministres fou molt pobre i totalment insuficient i es va quedar, com sol ser habitual en allò que prové del PSOE, en el més superficial i en el més purament simbòlic. En aquest sentit, doncs, des del Grup Republicà es va intentar millorar la norma durant el tràmit parlamentari.

En concret, una vegada acabada la negociació, es va constatar que el text final:

- **Reconeixia la il·legalitat del règim franquista** i dels òrgans que n'eren part indissociable i, en conseqüència, la nul·litat de les sentències que van promulgar. Aquesta era una reivindicació històrica del nostre partit que vam aconseguir que quedés fixada al text. Malgrat tot, quedava per esclarir quina conseqüència en termes de reparació comportaria aquest fet.
- **Reconeixia la persecució de les llengües i cultures** gallega, basca i catalana. Reivindicació també històrica del nostre partit que, finalment, s'incorporava.
- **No reconeixia les responsabilitats directes de l'Estat en l'espoli de béns** ni feia cap proposta concreta de reparació. Tot i que es reconeixia a les víctimes, el seu dret a denunciar i perseguir els delictes comesos, i plantejava un reconeixement general i el dret a la reparació, no feia cap proposta concreta i deixava al lliure albir del Govern de torn el desenvolupament d'un reglament i de les indemnitzacions que es determinessin. De fet, el text explicitava que de la nul·litat de les sentències no se'n derivava un reconeixement de responsabilitat patrimonial per part de l'Estat i/o qualsevol administració. Des d'Esquerra consideràvem fonamental que els béns patrimonials robats per un règim que es declara il·legal poguessin ser reclamats davant la justícia així com que s'establís un reglament que reconegués la reparació que es deriva de la declaració d'il·legalitat de les sentències i manaments promulgats pels òrgans il·legalitzats per llei.
- **No modificava la Llei d'Amnistia.** Aquest és l'altre punt fonamental per a Esquerra Republicana, i així ho hem dit des del primer dia i des de sempre. Només hi ha una manera d'impedir que la llei d'Amnistia del 1977 pugui entorpir les investigacions per delictes i crims del franquisme: o bé modificant la pròpia Llei d'Amnistia o bé el Codi Penal. D'altra manera, ens trobem que, per més lleis de memòria que s'aprovin, hi ha familiars que continuen havent de recórrer a la jurisdicció internacional -el cas de la denominada Querella Argentina-.

Així doncs, l'Estat no ha complert amb la responsabilitat de fer efectiu el dret de les víctimes i llurs descendents a la veritat, tot adoptant una actitud activa i directa en la localització de les persones desaparegudes (incloent els nadons robats). De la mateixa manera, tampoc no s'ha fet efectiva la restitució per part de l'Estat dels patrimonis, la documentació, el paper moneda ni el conjunt de béns espoliats a persones i institucions, ni se n'ha promogut el rescabament per part de les empreses i els grups empresarials que van acumular beneficis mitjançant els treball esclau de milers i milers de ciutadans antifranquistes condemnats.

L'Estat ha blindat així el model d'impunitat espanyol, pactat durant la Transició espanyola, en què deixa impunes els casos de crims de lesa humanitat protagonitzats pel franquisme, en contra del que estableix la legalitat internacional.

b) Una República amb memòria democràtica

La República Catalana ha de ser un referent al món de la memòria democràtica, la defensa dels drets humans i la justícia universal. El model d'impunitat espanyol, a hores d'ara, ha fet impossible la condemna de la dictadura franquista i el reconeixement de les víctimes de la repressió, fet pel qual no s'ha pogut impartir justícia ni reparar els danys als familiars de les víctimes del franquisme, com tampoc a entitats, partits polítics, etc. La República haurà de ser exemplar en la recuperació de la memòria històrica i en la condemna dels règims totalitaris, per reconèixer les víctimes de crims contra la humanitat, restablir els seus honors i reparar els danys als seus familiars.

En l'àmbit de memòria, els eixos són els següents:

1. **Veritat, justícia i reparació** com a base de les polítiques públiques de memòria, amb el reconeixement i la reparació de les víctimes de la repressió i jutjant els responsables dels crims comesos.
2. **Exigir l'assumpció de responsabilitats per part de l'Estat espanyol** en la repressió i una actitud de disculpa, revisió i rescabament pels crims comesos pel franquisme.
3. **Memòria republicana de llarg abast** per a la consolidació d'una societat lliure, justa i democràtica.
4. **Promoure la justícia universal** sobre els crims de lesa humanitat amb la creació d'una fiscalia d'estat que impulsi els processos judicials oportuns.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Assumpció per part de l'Estat espanyol de la seva responsabilitat pel col·laboracionisme amb les potències de l'Eix, amb la protecció de jerarques nazis i feixistes refugiats a l'Estat espanyol, de qui es va denegar l'extradició. Demanar perdó per l'actuació de la División Azul, incorporada a l'exèrcit alemany, durant la campanya russa.
- Derogació de la Llei d'amnistia de 15 d'octubre de 1977 i de la Llei orgànica 1/2014 de modificació de la Llei orgànica 6/1985 del Poder Judicial, relativa a la justícia universal, així com de les seves conseqüències.
- Garantir el compliment de la Llei de Memòria Democràtica encara que no sigui la que nosaltres hauríem volgut. En aquest sentit, posar en marxa de forma urgent les comissions d'avaluació, per a donar contingut a la norma i molt especialment en allò que té relació amb les indemnitzacions, la devolució del patrimoni robat i similars, així com instar a la creació de l'oficina d'atenció a la ciutadania i de suport a les querelles que s'hi puguin presentar.
- Acomplir l'anul·lació de les condemnes imposades per consells de guerra sumaríssims franquistes, ara que la Llei vigent considera nul·les les sentències i il·legal el règim franquista, per haver estat dictades sense cap mena de garantia processal. En especial, demanar un reconeixement oficial a la figura del Molt Honorable President de la Generalitat Lluís Companys i Jover.
- Reclamar els drets a la veritat i a la reparació dels nadons robats, amb el suport econòmic escaient. Que finalitzin els treballs parlamentaris de la llei sobre nadons robats que s'ha estat tramitant durant tota la legislatura i que no ha tirat endavant per la paràlisi imposada pel PSOE i la seva falta de voluntat política.
- Reclamar la finalització dels treballs d'auditoria de béns espoliats a associacions, ateneus i entitats assimilables tal com marca la nova llei vigent.

- Reclamar les conclusions dels grups de treball constituïts arran de l'aprovació de la nova normativa estatal per a què facin les respectives propostes de reparació i rescabament per tal de posar-les en coneixement de la ciutadania. Així mateix perquè les autoritats competents posin en marxa tots els mecanismes al seu abast per donar compliment a les recomanacions.
- Reclamar finançament per tal d'assegurar el bon funcionament del banc d'ADN dels desapareguts de la Guerra Civil.
- Promoure una política activa d'exhumació de víctimes desaparegudes, identificació de cossos i recerca de noves possibles fosses, i donar plena autonomia i suport econòmic, a aquelles nacionalitats (autonomies) que estiguin ja treballant aquests temes
- Reivindicació de la justícia universal per a jutjar els crims de dret internacional.
- Transferència a la Generalitat de la Comissaria de la Via Laietana i de la resta d'espais que tenen un significat en la memòria repressiva del règim.
- Devolució a Catalunya, País Valencià i Illes Balears de la documentació de ciutadans, institucions i persones jurídiques, ja sigui l'Arxiu Nacional com directament a particulars, que encara hi figuren en arxius públics i privats relacionats amb les víctimes d'aquesta llei.

3. DISCRIMINACIÓ O IGUALTAT

CIUTADANIA

a) Les persones estrangeres tractades com a mercaderia

La llei d'estrangeria (LOEX), aprovada l'any 1985 és la causant del racisme institucional que es reflecteix en accions discriminatòries com l'accés a drets socials: padró, salut, treball, habitatge, educació i l'exercici a la plena ciutadania (el dret a votar).

La mateixa llei permet que les persones siguin tractades com a mercaderia d'intercanvi. Un exemple és que amb l'esclat de la crisi, les persones migrades van ser les primeres a patir l'impacte del seu efecte: van perdre la feina, la residència que els havia costat cues i molts diners, conseqüència de circuits burocràtics deficients. Les persones que es van hipotecar, van haver de tornar al seu país amb un deute inassumible i els que havien aconseguit portar la seva família van haver de patir una nova migració de tornada.

També és la responsable de la desprotecció i la vulneració jurídica de les persones que són tancades als centres d'internament d'estrangers (CIE) i que obeeix a la llei del Parlament de la Unió Europea de la denominada Directiva de retorn (115/2008), més coneguda en el context dels Drets Humans com a "directiva de la vergonya". Aquesta directiva autoritza la privació de llibertat de tota persona estrangera no comunitària que es trobi de manera irregular al territori europeu, per un període de fins a divuit mesos (un any i mig), pel sol fet de no tenir papers i no ser europeu de la Unió.

Finalment, aquesta llei posa en contínua contraposició l'administració de l'Estat espanyol com a responsable de la gestió dels fluxos migratoris amb les administracions autonòmiques i les entitats socials que acaben fent la feina de la gestió de les persones que estan en una posició de contínua vulnerabilitat perquè així ho preveu la llei d'estrangeria.

La injusta legislació d'estrangeria suposa un fre a generar condicions per una bona acollida i l'impuls de polítiques que afavoreixin la cohesió social. Per això una primera tasca imprescindible és la denúncia de totes les legislacions discriminatòries, que ens afecten a tota la societat perquè atempten contra els drets humans i suposen un fre a generar condicions d'acollida.

Els Països Catalans són una societat diversa i aquesta realitat l'assumim com una riquesa. Per això hem de denunciar tota legislació o formes de discriminació que suposin una vulneració dels drets humans que suposa també un fre a la cohesió social. Aquest programa dona continuïtat a la tasca feta en les darreres legislatures per afavorir la igualtat d'oportunitats, la cohesió social, el combat al racisme i per garantir la no discriminació.

b) Una República cohesionadora que vetlli pels drets humans

La República Catalana es constituirà com una societat diversa, garantint els mateixos drets i oportunitats per a tothom, promovent la interculturalitat i el plurilingüisme com a riquesa del país i configurant una societat cohesionada, inclusiva, solidària i antiracista, d'acord amb els valors republicans i els drets humans. Una república laica, amb llibertat de creences i conviccions, on

les actituds discriminatòries no tinguin cabuda i on la diversitat sigui viscuda i entesa com una riquesa.

1. **Una República on seran nacionals totes les persones** que habitin a Catalunya en el moment fundacional i que tinguin la voluntat d'adquirir la nacionalitat catalana, així com la ciutadania de la resta dels Països Catalans que ho sol·liciti.
2. **Una societat diversa i intercultural** per viure junts els que som diferents, desenvolupant una cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans.
3. **Una República laica, amb llibertat de creences i conviccions**, que garanteixi la lliure pràctica de les creences i el pluralisme religiós partint del principi de laïcitat de l'espai públic.
4. **Itinerari d'acollida, d'acomodació i d'accés a la ciutadania**, amb un disseny que marqui que el passat mai pugui hipotecar el futur i que l'esforç es valori com a contracte amb el país d'acollida.
5. **Regulació dels fluxos migratoris** des d'una perspectiva real i objectiva de les causes de les migracions per a la bona gestió de les entrades i sortides.
6. **Una República compromesa amb el dret d'asil** i la protecció internacional de les persones perseguides per raó d'ètnia, llengua, opinió política, creença o qualsevol altra vulneració dels drets humans.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Política migratòria i fronteres

És urgent un canvi radical en l'enfocament i l'orientació de la política en matèria de migració i asil perquè s'hi habilitin vies segures adoptant mesures com:

- Reconèixer el dret a vot actiu i passiu a tota la ciutadania, inherent a la persona i, en tot cas, vinculat a la residència reconeguda mitjançant l'empadronament.
- Derogar la llei d'estrangeria i promoure la llei de mobilitat humana que garanteixi el tracte digne per a totes les persones mitjançant vies legals i segures, que permeti l'obtenció de la nacionalitat per residència amb un màxim real de cinc anys i que flexibilitzi la concessió de permisos de residència. Altrament no es respecten els drets humans i repercuteix negativament la cohesió social del nostre país.
- Fins que no s'aprovi la llei de mobilitat humana, modificació del Reglament de la llei d'estrangeria amb l'objectiu de facilitar les oportunitats, en tots els sentits i, conseqüentment, millorar la inserció social i laboral dels joves migrats sols atesos pel sistema de protecció.
- Posar fi a la irregularitat sobrevinguda, amb més flexibilització dels criteris per a la renovació de les autoritzacions de residència i treball.
- Ratificació del Protocol addicional núm. 16 al Conveni Europeu de Drets Humans, en vigor des de l'1 d'agost de 2018. El protocol, ratificat per molts estats europeus, entre ells França, comporta una ampliació de les facultats consultives del Tribunal Europeu de Drets Humans. D'aquesta forma es permetria que els més alts tribunals estatals puguin sol·licitar a aquest tribunal, amb seu a Estrasburg, opinions consultives i l'assessorament oportú abans de pronunciar-se sobre un tema en concret que pugui donar peu a interpretacions conflictives amb el Conveni Europeu de Drets Humans.

- Establir vies legals i segures d'entrada a l'Estat espanyol, per a garantir l'accés a la lliure circulació i al dret d'asil a les persones desplaçades forçosament, davant les vulneracions en l'accés a l'asil i la protecció internacional.
- Posar fi a la pràctica il·legal de les devolucions en calent. Cal eliminar el mecanisme específic de devolucions i expulsions a Ceuta i Melilla per ser discriminatori en relació amb la resta de població i per manca de garanties jurídiques bàsiques de tot procediment.
- Posar fi a les detencions arbitràries i a les operacions d'expulsió col·lectiva, en particular les efectuades a les ciutats autònomes espanyoles de Ceuta i Melilla, derogant per a això la Disposició addicional desena de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a l'Estat espanyol i la seva integració social, i la Disposició final primera.
- Agilitzar els tràmits per complir el dret a viure en família per aconseguir el reagrupament familiar de les persones migrades.
- Augmentar considerablement els visats humanitaris i de reassentament que permetin arribar a les persones refugiades de manera segura.
- Definir una política clara d'actuació davant les embarcacions que es troben en perill en alta mar d'acord amb el Dret Internacional dels Drets Humans, segons el qual els estats tenen l'obligació de "prestar auxili a qualsevol persona que es trobi en perill, independentment de la nacionalitat o estatus o les circumstàncies en què van ser trobades".
- Posar fi als acords d'externalització de fronteres (Marroc, Mauritània, Mali, Senegal) que tenen com a conseqüència la falta de garanties sobre el compliment de les obligacions en matèria de drets humans.
- La creació de mecanismes efectius de control i rendició de comptes per a garantir la protecció i integritat física i moral de les persones migrants que creuen o tracten de travessar la frontera.

Infants i adolescents migrants sense referents familiars

- Reformar l'article 35 de la LO 4/2000 perquè prevalgui la protecció de les i els menors que arriben a l'Estat espanyol sense la companyia d'una persona adulta en lloc de la devolució al seu país de procedència.
- Garantir urgentment la reforma del procediment de determinació de l'edat, incorporant els Dictàmens del Comitè dels Drets del Nen i la jurisprudència del Tribunal Suprem, de manera que imperi el principi de protecció del menor.
- Garantir el principi de la presumpció de minoria quan existeixin dubtes fundats després de la pràctica de les proves pertinents. En el cas que la persona menor d'edat compti amb documentació del país d'origen, aquesta documentació ha de ser suficient per a la determinació de l'edat.
- Incloure en l'Avantprojecte de Llei pel qual es regula el Procediment d'Avaluació de l'Edat sistemes unificats a nivell estatal de determinació de l'edat, prioritzant procediments que garanteixin els drets dels nens i les nenes, evitant processos invasius. Procediments que incorporin la participació de diferents professionals, com a treballadors socials, pediatres, psicòlegs, psiquiatres, pedagogs, intèrprets i/o mediadors culturals, mèdics forenses i advocats, tenint en consideració tots els aspectes maduratsius del menor i no únicament el seu desenvolupament físic.
- Reforçar els recursos de suport psicològic a menors amb necessitats, especialment víctimes de tràfic, garantint la seva atenció en tots els casos (encara en aquelles situacions en les

quals pugui haver-hi dificultats amb la seva documentació: sense targeta sanitària, sense documentació identificativa, apàtrides...).

- Garantir que el procediment d'asil i el sistema d'acollida estiguin adaptats a la infància i contemplin el compliment dels seus drets, en particular el seu dret a ser escoltada, informada de manera adaptada i al fet que el seu interès superior sigui prioritzat en totes les decisions que l'afectin.
- Donar continuïtat al Pla de resposta davant crisis migratòries per a menors d'edat migrants 2022-2023 amb el repartiment de menors d'edat sota l'enfocament de drets d'infància, amb atenció al respecte de l'interès superior del menor d'edat i el dret a ser escoltat; i la implementació del sistema d'informació comuna integrat previst en el "Model de gestió de contingències migratòries per a la infància i adolescència no acompanyada".
- Aprovar la Llei integral contra la Trata, en línia amb els estàndards internacionals en la matèria (CEDAW, Directiva Europea), amb un enfocament transversal de drets de la infància i de gènere.

Perspectiva de gènere i Drets de les dones migrants

El Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona (CEDAW) va publicar al maig de 2023 les Observacions finals sobre el novè informe periòdic de l'Estat espanyol. En relació amb la situació de les dones migrants destaca els avenços normatius, però manifesta la seva preocupació per la limitada efectivitat i la falta d'avaluació d'impacte d'aquestes lleis, especialment en l'accés a l'avortament, les garanties per a dones refugiades i migrants, i l'accés a la justícia. Assenyala també la falta d'aplicació efectiva del principi d'interseccionalitat per a garantir la igualtat de gènere a les dones víctimes de discriminació interseccional.

- Implementar les recomanacions de la CEDAW tractant de transversalitzar la perspectiva de gènere en el document per a visibilitzar i reforçar el reconeixement de drets de les dones migrants.

Dret d'asil

- Garantir el dret d'asil a les persones refugiades descentralitzant el sistema d'acollida i creant un fons d'acollida per finançar-ho.
- Garantir l'accés a protecció internacional en la seva dimensió exterior amb mesures com l'aplicació de l'article 38 de la Llei d'Asil en ambaixades i consolats, flexibilitzar els requisits de reagrupació familiar, eliminar els visats de trànsit per a les persones originàries de països en conflicte amb una alta taxa de reconeixement i l'expedició de visats humanitaris a persones susceptibles de rebre protecció internacional, entre altres.
- Dictar el reglament de desenvolupament de la Llei 12/2009 reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària de manera que es despleguin efectivament els mecanismes per a garantir els drets adquirits per la normativa comunitària.
- Garantir l'accés al procediment de protecció internacional, a l'estudi individualitzat de cada sol·licitud i al compliment de les garanties degudes i al principi de no devolució.
- Aplicar canvis en la pràctica administrativa, especialment de l'Oficina de Refugi i Asil (OAR), així com de les ambaixades i consolats, perquè de manera proactiva despleguin i compleixin les seves obligacions en matèria de protecció internacional dels sol·licitants en l'exterior.

- Dedicar tots els recursos econòmics i humans necessaris per a millorar les instal·lacions i les condicions d'estada de les persones sol·licitants de protecció internacional que presenten una sol·licitud d'asil en frontera i assegurar que reben informació, assistència jurídica i d'intèrpret de qualitat per a garantir els principis de seguretat jurídica, d'igualtat davant la llei i d'equitat.
- Mantenir els CREADE (Centres de Recepció, Atenció i Derivació), posats en marxa en resposta a l'emergència a Ucraïna com a espais de registre, documentació i accés al procediment, com una estructura fixa del sistema d'asil.
- Augmentar les places disponibles per al reassentament, establir una major coordinació amb Comunitats Autònomes i Ens locals, així com amb el Tercer Sector, en l'acolliment de persones re-assentades, i d'aquelles que accedeixin a protecció internacional per altres vies.
- Crear un protocol de detecció de situacions de vulnerabilitat que garanteixi les mesures necessàries per a assegurar tant l'assessoria jurídica com l'acompanyament mèdic, psicològic i social des de l'inici del procediment i al llarg de totes les seves fases.
- Reformar el Reglament de reconeixement de l'estatut d'apàtrida perquè cobreixi les necessitats de protecció de les persones sol·licitants de l'estatut d'apàtrida des d'una perspectiva de drets humans.
- Reforçar les condicions d'acolliment que tinguin en compte les qüestions de gènere i elabori mesures sòlides de prevenció i resposta a la violència sexual i de gènere en el propi sistema d'acolliment, tal i com indiquen les Recomanacions del Comitè de les Nacions Unides sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra les Dones de 2023. Adoptar directrius i capacitar adequadament a les i els professionals del sistema d'asil sobre la persecució de dones per motius de gènere per a garantir procediments fronterers efectius i accelerats i l'avaluació adequada de les sol·licituds d'asil. Adoptar i aplicar procediments operatius estàndard i mecanismes de remissió en desembarcar per a atendre les necessitats específiques de les dones que arriben irregularment per mar. Exigir els mitjans per a promoure la seguretat jurídica en els procediments administratius de sol·licitud de protecció internacional i subsanar la bretxa d'implementació de la normativa d'asil. S'ha de vetllar pel compliment de la funció notarial consular amb la finalitat que les persones en necessitat de protecció internacional tinguin accés a un recurs efectiu.

Drets humans

Davant la sistemàtica violació dels drets humans recollits en el dret internacional:

- Garantir els drets polítics i civils de les persones migrades. Cal defensar i protegir les llibertats individuals, com per exemple el dret de mobilització, de disposar del propi cos, a la llibertat d'expressió, a no ser jutjat fora d'un procés regular, entre d'altres. També la participació en el govern de la societat, en la participació en llocs de presa de decisions, com el dret a votar i ser votat, perquè aquest dret forma part indissociable del conjunt de drets civils i polítics, tal com els defineix el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966. En una societat democràtica, el dret a vot és una eina imprescindible de diàleg i participació, que ha d'acompanyar qualsevol procés d'inclusió social.
- Tancament dels Centres d'Internament d'Estrangers (CIE). Els Centres d'internament d'estrangers són contraris als principis de no discriminació i igualtat de tracte davant la llei. Les mesures privatives de llibertat han de quedar restringides als supòsits previstos en el Codi penal.
- La cerca de la veritat, la justícia i la reparació de les víctimes de la massacre de Melilla, del 24/06/2022. S'han d'obrir mecanismes de recerca independents de les persones

desaparegudes, i efectius que compleixin amb l'obligació de l'Estat espanyol de perseguir els crims internacionals, especialment aquells perpetrats pels seus propis agents en contra de persones negres i racialitzades; també cal posar a disposició immediata de les famílies tots els mecanismes necessaris per a la cerca de les persones desaparegudes, així com per a la identificació i recuperació de les restes de les víctimes mortals.

- Ratificar la Convenció Internacional sobre la protecció dels Drets de tots els Treballadors Migrants i les seves famílies.
- Defensar en les negociacions del Pacte Europeu de Migració i Asil l'aposta pel ple respecte dels drets humans en tots els mecanismes contemplats.
- Donar suport al codesenvolupament com a via per tal de potenciar i reconèixer la tasca de les persones migrants en la seva triple dimensió: com a agents de desenvolupament amb els seus pobles d'origen, com a agents de vigilància que els permeti vetllar pels drets humans en els països del procés de trànsit i com a agents que promoguin la interacció social per afavorir una bona acollida i afavoreixi la cohesió als països de destí com és Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

Identificacions policials per perfil racial

- Derogar la llei mordassa. Introduir la prohibició expressa de l'ús de perfils racials en la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març de protecció de la seguretat ciutadana, en la Llei d'Igualtat de Tracte i No Discriminació i en qualsevol normativa relacionada, adoptant i aplicant totes les mesures necessàries per a eliminar la utilització de perfils racials o ètnics per part de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
- Enfortir els mecanismes de control i vigilància de les actuacions policials, garantint la recerca i enjudiciament de les possibles vulneracions de drets que puguin produir-se, respectant els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes i els seus familiars.
- Establir un organisme independent de supervisió de les actuacions policials, amb facultat per a rebre queixes i tramitar-les.
- Incorporar la matèria d'interculturalitat a la formació professional i curricular de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

Regularització de treball i residència

- Noves vies de regularització per a persones migrants, perquè la realitat de les persones estrangeres és diversa, però les opcions per a regularitzar-se passen, gairebé en exclusiva, amb un contracte de treball, sense tenir en compte altres criteris. Al no tenir alternatives de regularització, la seva situació de vulnerabilitat social empitjora.
- Regularitzar a les persones en situació administrativa irregular, incloses les persones inexpulsables, en base a la Iniciativa Legislativa Popular portada a terme pel moviment Regularització Ja!, conformat per col·lectius i organitzacions de persones migrants i antiracistes, que després de mesos d'intensa mobilització social, va lliurar més de 700.000 signatures per a registrar una ILP per proposar l'aprovació d'un procés de regularització extraordinària que reconegui plens drets a les aproximadament 500.000 persones que s'estima es troben en situació administrativa irregular en tot l'Estat espanyol.
- Agilitzar els procediments per a l'obtenció de les autoritzacions de treball i residència.

Empadronament:

- Adopció de totes les mesures necessàries per a garantir que es compleix amb la legislació que reconeix el dret a empadronar-se a qualsevol persona, independentment de les característiques del seu domicili i de la seva situació administrativa.
- Modificació de les instruccions de la Resolució de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i de la Direcció General de Cooperació Autonòmica i Local, per la qual es dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió del Padró municipal, que actualment obliga a disposar de permís de residència o visat a les persones estrangeres amb residència efectiva a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla per a sol·licitar l'empadronament.
- Eliminació de l'obligatorietat de renovar l'empadronament cada dos anys per a les persones estrangeres.
- Implementació de protocols que garanteixin la no utilització de les dades del padró amb finalitats de control de la immigració i d'aplicació de les lleis d'estrangeria.

Dret al vot i participació política

- Reconèixer el dret a vot actiu i passiu a tota la ciutadania, i que sigui inherent a la persona i, en tot cas, vinculat a la residència reconeguda mitjançant l'empadronament i no estigui lligat a la nacionalitat.
- Modificar la legislació vigent, entre altres l'article 13 de la Constitució, per a garantir la participació de les persones migrants en la vida pública, eliminant la reciprocitat i inscripció electoral.
- Adoptar mesures per a garantir la representativitat en les institucions públiques de les persones migrants.

Igualtat de tracte i no discriminació

- Elaborar una llei contra el racisme i la xenofòbia que tingui com a objectiu il·legalitzar les pràctiques discriminatòries per raó d'origen i creença.
- Crear de manera urgent l'Autoritat Independent per a la Igualtat de Tracte i la No Discriminació, encarregada de protegir i promoure la igualtat de tracte i no discriminació de les persones per raó de les causes i en els àmbits competència de l'Estat previstos en la norma legal, tant en el sector públic com en el privat.
- Reformar l'actual Consell per a l'Eliminació de la Discriminació Racial o Ètnica a fi que passi a ser un òrgan independent, amb competències pròpies i dotat d'un pressupost adequat.
- Habilitar recursos que garanteixin l'atenció i assistència integral a les víctimes de discriminació.
- Millorar la recollida de dades estadístiques sobre delictes d'odi, de manera que permetin dibuixar una imatge fidel de la dimensió del fenomen.
- Reforçar un discurs públic amb base empírica utilitzant dades contrastades, contextualitzats i no tergiversats sobre la realitat migratòria.
- Desenvolupar plans de formació específics en matèria d'igualtat de tracte, no discriminació, diversitat cultural i enfocament de defensa dels drets humans, per a les persones treballadores de les administracions públiques.

- Realitzar campanyes de sensibilització per a afavorir la contractació i creació d'oportunitats per a la població migrada, augmentant el suport institucional en la mediació laboral amb empreses.
- Elaborar i implementar en els centres educatius plans de diversitat, polítiques de discriminació positiva i mesures respectuoses amb els condicionants religiosos i culturals de l'alumnat, per a construir una comunitat educativa diversa.
- Adoptar mesures efectives contra la discriminació racial en l'àmbit de l'habitatge, entre elles la intervenció de les administracions públiques per a vetllar per pràctiques no discriminatòries entre les empreses immobiliàries i arrendataris i la realització de campanyes públiques de sensibilització per a fomentar el lloguer d'habitatges sense discriminació.
- Amb la finalitat de reduir la bretxa digital i les seves conseqüències com a barrera per a aconseguir la igualtat de tracte i l'accés a drets, dissenyar procediments alternatius als mitjans telemàtics de les administracions públiques per a l'atenció directa de les persones.

Accés a la justícia. Denúncia segura

- Realitzar les reformes legislatives necessàries per a garantir l'accés a la tutela judicial efectiva de totes les persones amb independència de la seva situació administrativa, garantint que les persones estrangeres en situació administrativa irregular que són presumptes víctimes d'un delictes puguin formular denúncia, sense que se'ls derivi per aquesta causa la incoació d'un procediment d'expulsió del territori nacional, equiparant el cas a la normativa sobre violència de gènere i tracta; introduint o reforçant les lleis que concedeixen la suspensió de l'ordre de deportació durant el procés penal; i atorgant autoritzacions de residència temporal per a garantir la participació de les persones en situació administrativa irregular en el procés penal relacionat amb el seu cas.
- Reconèixer autoritzacions especials per a les víctimes de delictes que es troben en situació administrativa irregular, fonamentades abans de res en la lògica de la protecció.
- Millorar la llei de jurisdicció social per a promoure l'aplicació de procediments de denúncia segura en l'àmbit laboral i facilitar a les persones, els drets de residència de les quals depenen de la seva relació amb l'ocupador, cònjuge o familiar abusiu, la sol·licitud d'una autorització de residència autònoma, o la possibilitat d'obtenir un estatus migratori regular després de sortir de la situació d'abús.
- Establir "tallafocs" formals, com a mecanismes de denúncia segura, que impedeixin que es comparteixin les dades personals de persones en situació administrativa irregular amb finalitats de control de la immigració i d'aplicació de les lleis d'estrangeria.
- Aprovar el Projecte de Llei orgànica contra el tràfic i explotació d'éssers humans, reforçant l'enfocament de prevenció i protecció contra el tràfic, continuant amb l'estreta col·laboració amb la societat civil. Enfortir les polítiques públiques per a combatre el tràfic de persones i l'explotació sexual, particularment en termes de procediments d'identificació de víctimes i simplificació dels procediments d'accés a la justícia, reforçant els recursos de suport a les dones víctimes de tràfic.

Treball

- Garantir mecanismes de denúncia segura per a les persones en situació d'irregularitat administrativa que són víctimes d'abusos i explotació laboral.
- Avançar en la plena equiparació de drets laborals de les treballadores de llar i cures.

- Fomentar la diversitat en l'entorn laboral mitjançant la contractació de persones migrades, habilitant llocs de treball que eliminin dels seus requisits l'obligació de la nacionalitat i s'implementin protocols de contractació inclusiva.
- Elaborar i adoptar plans de diversitat en totes les àrees de les diferents administracions públiques.
- Augmentar les convocatòries, i facilitar el seu accés, per a l'acreditació de les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació.
- Facilitar les homologacions de títols superiors que permetin la inserció laboral en treballs qualificats, flexibilitzant la documentació requerida, difícil d'aconseguir al país d'origen, i reduint el termini de resposta de les sol·licituds i l'import de les taxes.
- Prevenir i combatre el tràfic de dones migrants que es converteixen en víctimes del treball forçós, assegurant també l'aplicació del principi de no devolució per a garantir la protecció contra la violència de gènere. Mantenir i potenciar els esforços per a erradicar les desigualtats salarials, en particular pel que fa a les treballadores temporals i les treballadores migrants i garantir l'accés a la seguretat social de totes les dones, mitjançant l'aplicació efectiva del Reial decret legislatiu 2/2023.
- Garantir el reconeixement de la situació específica de les dones migrants i refugiades i en el sector agrícola.

Habitatge

- Desenvolupar les mesures contemplades en l'Art. 6 de la Llei 12/2023, de 24 de maig pel dret a l'habitatge, relatiu al Principi d'igualtat i no discriminació en l'habitatge.
- Adoptar mesures per a garantir l'accés a l'habitatge a les persones en situació de vulnerabilitat i dotar d'alternatives residencials per a les persones residents en assentaments informals, promovent el seu real·lotjament i solucions residencials temporals per a aquelles que només ho fan durant les campanyes agrícoles.
- Elaborar i implementar plans de xoc contra la pobresa energètica i els habitatges precaris, inhabitable i insalubres.
- Aprovar una estratègia estatal d'erradicació d'assentaments de barraquisme i infra habitatge 2030 que garanteixi el ple respecte de les garanties legals i els drets fonamentals de les persones residents, i assegurui una alternativa residencial digna i adequada.

Salut

- Modificar el Reial decret llei 7/2018 per a vincular el dret a l'atenció sanitària amb càrrec a fons públics a la residència efectiva a l'Estat espanyol, sense atendre un temps mínim d'estada, ni vincular la seva prova exclusivament a l'empadronament, i eliminant l'exigència d'una residència mínima de 90 dies, així com els requisits per a provar la no exportació del dret i la no existència d'un tercer obligat al pagament.
- Finançament estatal i reconeixement del dret a l'atenció sanitària gratuïta a les persones majors – pares, mares, avis i àvies – que han arribat a l'Estat espanyol fruit d'un procés legal de reagrupació familiar.
- Garantir l'aplicació efectiva i generalitzada de la legislació sobre l'avortament (Llei orgànica 1/2023) a través d'un augment dels serveis a nivell local, preservant l'accés universal a

l'atenció, amb especial atenció a les dones en situacions desfavorides, especialment dones immigrants en situació administrativa irregular.

- Formar al personal dels centres de salut i hospitals en diversitat i no discriminació i dotar als centres de salut i hospitals de servei d'acompanyament i/o interpretació.

FEMINISMES

a) Un Estat amb una visió de gènere obsoleta i de masclisme blanquejat

Vivim en una societat patriarcal que limita els drets de les dones i que és l'arrel de les discriminacions i les desigualtats de gènere que patim. Discriminacions en l'àmbit laboral, bretxa salarial, pobresa de temps, sobrecàrrega de les tasques de les cures, vulneració dels drets sexuals i reproductius, pressió estètica, cultura de la violació i violències masclistes són algunes de les conseqüències amb més impacte d'aquesta cultura patriarcal, masclista i homòfoba de la qual l'Estat espanyol no n'està exempt.

Ja en època republicana, als anys 30, es van fer grans avenços en drets feministes: les dones van arribar als parlaments, van accedir a càrrecs públics (com les notaries), van conquerir el dret a vot, es van prohibir els acomiadaments per embaràs, es va aprovar l'assegurança obligatòria de maternitat. De manera especialment destacada, el 25 de desembre de 1936, el Parlament de Catalunya va aprovar l'avortament lliure durant les primeres 12 setmanes de l'embaràs. Tanmateix, amb la victòria del bàndol feixista, liderat per Francisco Franco, i durant els quaranta dos anys que va durar la repressió del regim franquista, es van derogar totes aquestes conquestes i les dones van desaparèixer de la vida política i social per quedar sotmeses a la vida domèstica sota l'autoritat masculina. Es va prohibir el divorci, l'anticoncepció, l'avortament i es va recuperar l'educació segregada per sexes, on les dones eres preparades per exercir el rol de cures de la llar.

Malgrat la fi del regim franquista i el començament d'una transició que prometia revertir tots els retrocessos socials patits, la reconquesta dels drets i la consecució de nous drets feministes s'ha trobat amb un Estat hereu de la cultura heteropatriarcal, masclista i homòfob que ha obstruït i dificultat cada avenç cap a la igualtat de gènere i cap a un societat lliure de violències masclistes. No va ser fins al 2004 quan es va aprovar la primera llei contra la violència de gènere o fins al 2007 la primera llei d'igualtat. Lleis que es van topar amb la negativa de la dreta i el boicot del poder judicial.

Una evidència recent d'aquesta herència masclista es la contrareforma a la "Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual", coneguda popularment com la "Llei del sí és sí". Sota l'empara d'un terror sexual sobre l'alliberament d'agressors sexuals i rebaixes de condemnes, el PSOE va cedir a les pressions de la dreta i l'extrema dreta per, quan a l'hora de jutjar violacions i agressions sexuals, recuperar com a criteri determinant la resistència i la reacció de la víctima. D'aquesta manera, el consentiment de les víctimes ha tornat a quedar en segon plànol i els judicis es tornen a centrar en la capacitat de la víctima de demostrar que ha patit violència.

Esquerra Republicana no cedeix a xantatges de la dreta més reaccionària, els drets de les dones no estan a debat, només poden avançar. Ho estem demostrant i, des dels Departaments de la Generalitat de Catalunya, hem millorat, aprofundit i conquistat nous drets feministes. Un clar exemple, hem assolit un dret llargament reivindicat a Catalunya: que les dones, visquin on visquin, puguin exercir amb equitat territorial el seu dret a escollir el mètode farmacològic o

quirúrgic en la interrupció voluntària de l'embaràs. És a dir, una dona de l'Alt Pirineu i l'Aran, ja no haurà de desplaçar-se a Lleida per interrompre el seu embaràs.

Allà on Esquerra Republicana hi és present, ho és també el feminisme; al País Valencià hem demanat la gratuïtat dels productes per a la menstruació mitjançant una Iniciativa Legislativa Popular, que encara no ha pogut ser debatuda a les Corts per manca de voluntat política de PSPV, Compromís i Podem

Mentrestant, la lluita feminista d'Esquerra Republicana al Congrés dels Diputats a Madrid no descansa. Blindem el model català d'abordatge de les violències masclistes i les polítiques públiques de gènere per evitar que l'Estat imposi la seva visió obsoleta, donem veu a les reivindicacions feministes i interpel·lem als governs espanyols sobre les seves mancances i discriminacions. Davant una vulneració de drets de les dones, Esquerra Republicana no es queda callada. I lluitem per millorar els drets de les dones en tots els àmbits on el marc constitucional actual només deixa legislar a l'Estat. Com per exemple, el Codi Penal, on vam aconseguir la criminalització de la persecució i l'assetjament a totes els i les professionals que treballen a les clíniques abortives. Perquè no només defensem els nostres drets, si no que també lluitem per protegir a qui fa possible el seu exercici.

En uns moments en que els drets de les dones estan amenaçats per aquesta dreta més reaccionària, Catalunya serà refugi i punta de llança dels drets de les dones. Esquerra Republicana aposta per la transformació feminista posant els drets de les dones al centre i combatent tot tipus de desigualtats, violències i discriminacions, amb polítiques que blinden drets i que esdevenen un veritable fre als posicionaments feixistes.

b) Una República feminista amb justícia de gènere

Els feminismes són sinònim de garantia de drets humans, alhora que són un embat a les desigualtats i les injustícies, i assenten dos dels principals valors de la democràcia: la igualtat i la llibertat. Per aquest motiu, només una República feminista pot garantir una societat de dones i homes lliures, sense discriminacions, desigualtats ni violències masclistes, LGBTIfòbiques o racistes. Per fer-ho efectiu, és imprescindible impulsar canvis estructurals que permetin avançar cap a la justícia de gènere i que posi la vida al centre de les polítiques públiques.

En feminismes, els eixos són:

1. **Erradicació de les violències masclistes** com a qüestió de país, amb recursos pressupostaris necessaris per fer més i millor prevenció i per fer més i millor reparació a les dones i els seus fills i filles. Tenim dret a viure vides lliures de violències masclistes, per això cal una transformació social i cultural profunda que requereix de la màxima implicació de totes les institucions, les empreses, els agents econòmics i socials o les xarxes veïnals, les entitats feministes i del conjunt de la ciutadania.
2. **Democratització de les cures i dret al temps.** Les tasques associades a les cures encara s'adjudiquen majoritàriament a les dones, fet que es tradueix en desigualtats en l'àmbit laboral, social i personal, incloent una major pobresa de temps per a les dones. És clau que les administracions avancin en la corresponsabilitat pública de les cures (criatures, persones grans i persones amb discapacitat o situació de malaltia), com també cal que ho facin les empreses i la societat en el seu conjunt.
3. **Equitat de gènere en el món laboral,** facilitant l'accés de les dones i tancant d'una vegada per totes la bretxa salarial, al mateix temps que cal revertir la precarització dels treballs més feminitzats que contribueix a la feminització de la pobresa.

4. **Paritat radical en tots els àmbits de representació i presa de decisions** de la vida pública, atenent també a tota la diversitat de la societat, que implica no només una distribució justa dels llocs de representació, sinó canvis en la cultura organitzativa de les institucions perquè la igualtat en la participació sigui efectiva.
5. **Garantia dels drets sexuals i reproductius**, a partir de l'aprofundiment en els drets ja reconeguts, com el dret a l'accés a la interrupció voluntària de l'embaràs amb equitat territorial o l'anticoncepció gratuïta de llarga durada, i la introducció de nous drets, com el dret a l'equitat menstrual o el dret a l'educació sexual, entenent l'educació sexual com a palanca transformadora antipatriarcal i peça clau en la prevenció de les violències masclistes i LGBTI-fòbiques.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Defensar els avenços del moviment feminista i la conquesta de nous drets. Serem dics de contenció davant la contrareacció que la dreta i l'extrema dreta suposen pels drets de les dones, les persones LGBTI+ i per tota la ciutadania. Davant l'amenaça de derogar les lleis d'igualtat, nosaltres defensarem els avenços feministes i seguirem empenyent per aconseguir nous drets.
- Ampliar la Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género, per tal que contempli la prevenció i la reparació per a totes les formes i àmbits de les violències contra les dones, seguint el marc del Conveni d'Istanbul del Consell d'Europa, ratificat per l'Estat espanyol.
- Adequar la legislació a les violències masclistes digitals, creant una definició, categorització i tipologies, així com sistemes propis i gratuïts de certificació i peritatge digital. Regulant els sistemes de protecció de les plataformes i l'accés a continguts en funció de l'edat.
- Realitzar les modificacions legislatives oportunes per a prevenir i eliminar els actes de violència masclista facilitats per la tecnologia, millorar les respostes informades a les supervivents, la certificació de les accions violentes, i els processos accelerats per a facilitar la ràpida eliminació dels continguts il·legals, nocius o no consentits que s'hagin pogut registrar i difondre electrònicament.
- Incorporar en la legislació la violència econòmica, com aquella que suposa la privació dels recursos econòmics d'una dona (o els seus fills o filles), però també altres aspectes, com ara l'impagament reiterat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci.
- Ampliació dels Jutjats especialitzats, convertint els Jutjats de VIDO en jutjats de violències masclistes (incloent tots els àmbits i formes, per descomptat també les violències sexuals). Assegurant-ne la formació especialitzada i obligatòria.
- Garantir formació obligatòria, especialitzada i periòdica en perspectiva de gènere i violències masclistes a tota la magistratura, incloent les audiències provincials, un Tribunal Superior de Justícia, el Tribunal Suprem o el Tribunal Constitucional.
- Exigir al Consell General del Poder Judicial que recopili, analitzi i publiqui periòdicament dades estadístiques completes sobre tots els delictes comesos contra llibertat sexual de les dones i les nenes, incloent informació sobre les mesures cautelars, els enjudiciaments, les sentències i les reparacions atorgades a les víctimes, d'acord amb els estàndards internacionals
- Exigir el compliment de les obligacions adquirides al 2009 amb la ratificació per part de l'Estat Espanyol del La Convenció del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers

humans de Varsòvia al 2005. Les principals víctimes del tràfic són dones i nenes forçades a l'explotació sexual i és necessari que l'Estat deixi de mirar cap a una altra banda.

- Crear un fons per a la indemnització de les víctimes de tràfic i explotació sexual com una de les eines clau per a la reparació de les víctimes i assegurar que, en el cas de que els tractants i explotadors no facin front a la indemnització a la qual hagin estat condemnats, les institucions assumeixen la responsabilitat i acompanyin a les víctimes.
- Blindar el dret d'assistència jurídica gratuïta a totes les supervivents de violències sexuals, també a les víctimes del tràfic de persones, en especial per a les dones i nenes víctimes d'explotació sexual.
- Garantir la continuïtat del "Pacto de Estado contra la violencia de género", amb un increment de recursos, amb transferència pluriennal, avaluació continuada i el màxim respecte a les competències de cada nivell de govern.
- Modificar les polítiques d'estrangeria estatals per:
 - a) Combatre de forma efectiva la problemàtica de la *trata* i explotació d'éssers humans.
 - b) Garantir els drets de les dones treballadores de la llar en situació administrativa irregular que treballen fora del mercat laboral regulat i en condicions d'esclavitud.
 - c) Drets socials i laborals de les treballadores sexuals.
- Aplicar l'IVA del 4% als productes mensuals reutilitzables, per garantir el dret a l'equitat menstrual, atès l'estalvi econòmic que suposen, el seu baix impacte ambiental i la major protecció de la salut.
- Aprovar una modificació normativa i/o legislativa necessària per a regularitzar a les treballadores de la llar en situació administrativa irregular. És imprescindible abordar les desigualtats, discriminacions i violències en les professions feminitzades del món laboral amb un enfocament estructural i interseccional.
- Acabar amb el Règim Especial per a Empleats de la Llar i incorporar aquest col·lectiu al Règim General de la Seguretat Social. Això vol dir, incorporació en l'Estatut dels Treballadors. El règim especial que regula les treballadores de la llar no garanteix de forma efectiva els seus drets laborals. Aquesta mesura inclouria equiparar les indemnitzacions per acomiadament de les treballadores de la llar al Règim General de la Seguretat Social.
- Mentrestant, aplicar la cotització retroactiva de totes les treballadores de la llar, arran l'aprovació de la nova llei al setembre del 2022, sobre les persones treballadores al servei de la llar, que només contempla la cotització a partir de l'aprovació de la mateixa llei, essent injust i no oferint solucions a curt i mitjà termini a les treballadores de la llar que, encara que porten anys treballant, si ara es queden sense feina no tindran dret a la prestació per atur.
- Garantir que les cambres de pis (kellys) treballin per l'empresa principal, en igualtat de condicions laborals i salarials amb la resta de treballadores i treballadors, respectant els convenis col·lectius del sector a través de la prohibició de subcontractació de treballadors encarregats de tasques inherents a la pròpia activitat de l'empresa.
- Actualitzar amb perspectiva de gènere el quadre de malalties professionals en el sistema de la Seguretat Social, incloent les malalties autoimmunes que tenen major incidència en les dones (com la fibromiàlgia, la fatiga crònica, o el lupus).
- Calcular l'aportació de les tasques de cura no remunerades en el PIB estatal.
- Regular la utilització de filtres que inclogui la senyalització en la publicitat i la que apareix a les xarxes socials que fomentin la pressió estètica, presentant imatges del cos o parts del

cos que hagin sigut manipulades o retocades, al igual que es fa amb els continguts audiovisuals per majors d'edat.

- Realitzar les modificacions normatives i legislatives necessàries per prohibir les comunicacions comercials audiovisuals que fomentin o indueixin a les persones consumidores a tenir hàbits no saludables que puguin incitar o fomentar trastorns alimentaris com l'anorèxia o la bulímia, sent les principals afectades per aquestes les dones i les nenes.

Famílies i infància

- Crear un permís laboral retribuït que reconegui el dret al dol gestacional entre la setmana 6 i el dia 179 de gestació. L'Estat només reconeix el dret a partir del dia 180 i això és insuficient perquè des de les institucions també s'ha de reconèixer i acompanyar el dol de les famílies que passen per una pèrdua prenatal independentment del moment en què es produeix.
- Equiparar el permís de maternitat i paternitat en els casos de pèrdua gestacional a partir del dia 180 de gestació. De la mateixa manera que els permisos per naixement ja són equiparables, també ho han de ser en els casos de pèrdua gestacional.
- Estendre el permís de maternitat a les famílies monoparentals, de manera que puguin sumar els permisos dels dos progenitors.
- Equiparar a les famílies nombroses els drets fiscals, socials i laborals de les famílies monoparentals.
- Equiparació de drets en l'accés de les parelles estables a la pensió de viduïtat, mitjançant la modificació de la Llei General de Seguretat Social. Cal garantir que les parelles estables, que ho són d'acord amb el Codi Civil de Catalunya tot i no estar inscrites a cap registre, puguin accedir-hi en igualtat de condicions respecte els matrimonis i les parelles de fet registrades.
- Garantir el finançament estable per part de l'Estat de serveis de cures a infants i persones dependents.
- Regular l'accés dels menors a la pornografia.
- Aprovar una Llei d'Usos del Temps. La disposició de temps determina i influeix en el Benestar. La falta de temps és una expressió més de les desigualtats socials, econòmiques, polítiques i de gènere, ja que afecta especialment les dones. El dret al temps ha de ser garantit com un dret de ciutadania.
- Abandonar el fus horari franquista i deixar de canviar l'hora dos cops l'any. Per tenir més temps solar a estiu i hivern, així com que la nostra salut millori per anar més d'acord amb els ritmes circadians i que no perjudiquin els canvis a les persones més vulnerables i a qui les cuiden, s'ha d'adoptar el fus horari que ens pertoca i que es mantingui estable tot l'any.

LGTBI

a) Un Estat “progre” que deixa gent enrere

En els darrers anys s'han aconseguit importants avenços legislatius que ens han permès avançar en el respecte i el reconeixement de la diversitat afectiva, sexual, d'identitats i expressions de gènere, i de característiques sexuals. Esquerra Republicana, de la mà de les entitats i les persones, ha estat al capdavant d'aquesta lluita. Els avenços, primer al marge de les institucions i després des de les posicions que hem guanyat, estan arribant gràcies a molts anys de lluita i sacrifici de les persones i LGTBI, resistint el menyspreu i la repressió. De la incomprensió al rebuig i l'agressió, de la invisibilització a l'exposició deshumanitzadora, les persones LGTBI han patit totes les violències pel sol fet d'existir. I així i tot, aquí estem, persistint i caminant al costat de les entitats i col·lectius LGTBI per aconseguir el ple reconeixement de tots els drets.

No és suficient, encara som lluny de la igualtat plena. Hi ha noves lleis i normes, i més visibilitat i acceptació de la diversitat afectiva, sexual, d'identitats i expressions de gènere i de característiques sexuals a la societat. Però sabem que tota passa endavant genera resistències, i més encara quan el que es qüestiona és la jerarquia dels gèneres i les estructures patriarcal que empresonen tothom en rols socials.

La darrera legislatura estatal ha estat marcada per la tramitació i aprovació de la llei trans i LGTBI. Era un deute pendent, com hem reivindicat i defensat sempre des d'Esquerra Republicana, tant pel que fa a la lluita contra les discriminacions LGTBI-fòbiques com pel reconeixement del dret a l'autodeterminació de gènere, fet que implica despatologitzar el fet trans. Malgrat les renúncies, retallades i bloqueigs, també des de sectors pretesament progressistes del mateix govern, avui ja és una realitat.

Però no hi som totes. La llei finalment aprovada ha deixat enrere les persones menors trans, la garantia de drets de les persones trans migrants, i el reconeixement de les persones no-binàries, que ni tan sols anomena. Hem de seguir treballant perquè ningú quedi enrere, com correspon a tots els drets fonamentals.

Ara som davant una onada reaccionària i obertament feixista, que amenaça el país i la resta del món, i que té en el punt de mira els drets de les persones que no estan a dalt de la piràmide del gènere. Les persones LGTBI i el republicanisme català hem estat, i tornarem a ser, al capdavant de la defensa dels drets i les llibertats.

b) Una República que garanteixi la diversitat afectiva i sexual i la identitat i expressió de gènere

La República Catalana ha de ser justa i ha de garantir els mateixos drets i oportunitats per a tothom. Volem una República respectuosa amb la diversitat i exempta d'LGTBI-fòbia, i a on el dret a la lliure orientació afectiva i sexual, a l'autodeterminació de gènere i a constituir una família, sigui quina sigui, formi part del seu ADN. Per això cal treballar en l'aprovació de lleis que ens permetin assolir l'equiparació legal de les persones LGTBI i el desenvolupament de totes les polítiques que, de manera transversal, ens permetin avançar cap a la igualtat real i efectiva i l'erradicació de lgtbi-fòbia i tota forma de violència dins la nostra societat.

1. **Reconèixer en la constitució els drets fonamentals** de viure en llibertat l'orientació afectiva i sexual, de poder constituir una família, i de veure reconeguda la identitat de gènere i el respecte de les característiques sexuals.

2. **Lluitar per a la igualtat i la no-discriminació i contra la LGTBI-fòbia**, per tal de garantir el dret de les persones LGTBI a viure amb llibertat i ple reconeixement de l'orientació afectiva i sexual i la identitat i expressió de gènere en la seva vida personal, pública i professional; en totes les etapes vitals.
3. **Esdevenir referent internacional de respecte als drets humans, la diversitat afectiva, sexual la identitat de gènere i les característiques sexuals**, un cop presents de manera directa en els organismes internacionals, i així incidir en les polítiques globals.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Oposició frontal a qualsevol intent de retrocés en l'àmbit legislatiu dels drets de les persones LGTBI per part dels partits i organitzacions de l'extrema dreta, i de grups de pressió contra les identitats LGTBI i, en particular, trans.
- Modificar la Llei 19/2007 contra la violència, el racisme, la xenofòbia i la intolerància en l'esport per tal d'incloure les persones trans i reforçar els mecanismes de protecció de les persones LGTBI en l'àmbit de la pràctica esportiva.
- Aplicar les mesures fixades a la resolució sobre l'auge de la violència neofeixista a Europa aprovada al Parlament Europeu i que aposta per la persecució i sanció dels delictes d'odi, la protecció de col·lectius i organitzacions que lluiten contra el feixisme o el fet que entitats que promouen valors com l'homofòbia no rebin cap ajut públic.
- Garantir el dret d'asil a les persones LGTBI refugiades que als seus països d'origen són perseguides per la seva orientació sexual o identitat de gènere.
- Assegurar que totes les persones trans refugiades, sol·licitants d'asil i migrants amb residència legal a l'Estat espanyol puguin rectificar el sexe legal o el nom en la seva documentació.
- Impulsar que en tota la legislació estatal es reconegui la identitat de gènere com a tal i se'n faci referència explícita, en lloc de l'expressió "identitat sexual", que es incorrecta i vincula el fet trans als canvis corporals.
- Reparar de manera efectiva les víctimes del col·lectiu LGTBI, especialment a les persones trans, durant la persecució viscuda al franquisme i la transició. Així mateix, recuperar la memòria històrica del col·lectiu LGTBI, de la persecució, la violència sistemàtica i la vulneració de drets, i de la lluita i organització de l'activisme LGTBI.
- Millorar la nova Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTBI, per a què es vegin reflectides totes les reivindicacions del col·lectiu que han quedat fora:
 - d) Reformar el Codi Penal per criminalitzar les teràpies de conversió.
 - e) Reconèixer legalment a les persones no binàries i els seus drets.
 - f) Reconèixer legalment als menors trans de menys de dotze anys i proveir de mecanismes per rectificar-ne el sexe registral.
 - g) Incloure a la cartera de serveis comuns del Sistema Nacional de Salut els tractaments relacionats amb els processos de transició.
 - h) Desplegar de manera immediata els reglaments que desenvolupin la llei.

JOVENTUT

a) Un Estat que ignora el jovent

L'Estat espanyol ha ignorat de manera sistemàtica el jovent. S'han portat a terme polítiques públiques paternalistes indiferentment dels partits que governin Espanya, amb grans eslògans i polítiques assistencialistes que no tenen cap impacte davant la precarietat estructural que fa temps que pateix el jovent. Aquesta manca d'ambició també s'ha vist reflectida en el govern de coalició que hi ha hagut en aquesta legislatura, un fet que ha provocat una major desafecció de bona part de la població i dels votants, especialment entre els més joves.

Davant d'aquest fet, fem una aposta clara i decidida pel jovent, proposant una vegada més la modificació de la llei electoral espanyola per reconèixer els drets polítics de les persones de 16 i 17 anys. Una mesura que l'Estat espanyol rebutja negant la participació d'una part de la ciutadania que malgrat no tenir aquest dret garantit, sí que han de respondre fent front a responsabilitats laborals, tributàries i, fins i tot, penals. No només s'ha rebutjat de manera reiterada el dret a vot als 16 anys, sinó que a més l'Estat espanyol és incapaç de revertir la taxa d'atur juvenil, liderant els rànquings a nivell europeu, i d'implementar mesures per tal que el jovent pugui emancipar-se amb llibertat.

b) El jovent ferm que avança cap a la República

Com a republicans, defensem una societat plenament democràtica, justa i igualitària. Creiem que la transformació de la nostra societat es fa des de la participació. S'ha d'impulsar la participació política activa del jovent i apropar les institucions donant suport a aquells espais de participació política on hi sigui. Creiem en una República on tothom sigui igual davant la llei, lliure de discriminacions, on tothom tingui les mateixes oportunitats i on el poder resideixi realment en el poble.

En definitiva, defensem una república que impliqui un nou model de societat; feminista que avanci en la conquesta de drets per tothom garantint la igualtat real; ecologista per construir un país per a les generacions presents i futures, sostenible i compromès amb el planeta; socialista per garantir unes vides dignes de ser viscudes al conjunt de la ciutadania; antifeixista per dotar el país de valors com la tolerància, la interculturalitat i l'acollida.

En joventut, els eixos són els següents:

1. **Vot als 16 anys.** Cal garantir l'ampliació del dret a vot a les persones entre 16 i 17 anys. La participació política del jovent ha de ser una realitat com a acte de democràcia, justícia i en defensa dels drets polítics de la ciutadania.
2. **Defensar la limitació i impulsar la reducció dels preus del lloguer.** Cal garantir l'emancipació juvenil en llibertat. La lluita per la regulació dels preus de lloguer, defensada per Esquerra Republicana tant al Parlament de Catalunya com al Congrés dels Diputats s'ha de mantenir i assegurar la seva execució com a mesura estructural per aconseguir que l'emancipació juvenil no sigui un objectiu utòpic.
3. **Garantir un treball juvenil no precaritzat.** L'alt índex d'atur juvenil, la temporalitat i un marc de relacions laborals perjudicial han provocat una precarietat estructural en el jovent del país, i revertir aquesta situació ha de ser una prioritat. Veiem com les pràctiques s'acaben convertint en un instrument per tal de precaritzar, encara més, el jovent treballador. Davant

d'aquest fet cal que totes les pràctiques siguin remunerades i no impliquin una despesa a l'estudiantat. De la mateixa manera, cal que les pràctiques donin dret a atur i a prestacions de Seguretat Social en igualtat de condicions que els treballadors i que es potenciï la posterior contractació de l'estudiantat en pràctiques. També necessitem bastir un escut que protegeixi les classes treballadores davant els abusos del mercat, que recuperi instruments com els salaris de tramitació o l'autorització administrativa dels ERO, en reforci d'altres com la indemnització per acomiadament i implementi mesures com la jornada laboral de quatre dies.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i al Senat

- Impulsar el dret a vot a partir dels 16 anys. Ampliar el dret a vot a les persones de 16 i 17 anys implicant a més jovent en la participació política com a acte democràtic. Entenem que si el jovent pot tenir responsabilitats penals, laborals i tributàries també han de tenir garantit el dret a vot a partir dels 16 anys.
- Assolir el traspàs de la competència i els recursos de beques universitàries als governs de Catalunya, País Valencià i les Illes Balears per tal de superar el greuge actual de repartiment en funció de la població i garantir l'accés a l'educació superior.
- Impulsar la remuneració de les pràctiques curriculars. Lluitar contra la precarització del jovent amb la remuneració de les pràctiques, evitant que aquestes siguin instrumentalitzades com a eina per tenir treballadors amb un salari inferior. Que siguin unes pràctiques formatives i que l'estudiantat pugui gaudir dels mateixos drets que els treballadors i treballadores.

4. DESIGUALTAT O JUSTÍCIA SOCIAL

DRETS SOCIALS

a) Un Estat que accentua les desigualtats

El model econòmic i social de l'Estat espanyol està en crisi des de fa anys i la pandèmia de la covid-19 així com les conseqüències de la invasió russa a Ucraïna han agreujat encara més la situació. Milions de persones pateixen l'atur, la pobresa, l'exclusió i la vulneració dels seus drets fonamentals. Aquesta realitat és insostenible i inacceptable i requereix una transformació estructural urgent que garanteixi condicions de vida dignes a mitjà i llarg termini.

Per a aconseguir aquest objectiu, calen canvis profunds que transformin tots els paràmetres del sistema productiu, econòmic i social. Cal apostar per un model basat en la transició ecològica, la innovació tecnològica, la cohesió territorial, la igualtat de gènere i la justícia social. Cal impulsar sectors estratègics com les energies renovables, l'economia circular, l'agricultura sostenible, la indústria 4.0, els serveis públics de qualitat i l'economia social i solidària. Cal protegir els drets laborals, el salari mínim, les pensions, la sanitat, l'educació i la cultura. Cal garantir l'accés a l'habitatge, a la mobilitat, a la participació i a la diversitat.

Però aquesta transformació estructural no pot esperar. La ciutadania necessita mesures pal·liatives immediates per a fer front a la pèrdua de benestar social i econòmic que està patint. Cal reforçar els mecanismes de protecció social. Cal evitar els desnonaments sense garantia habitacional, els talls de subministraments bàsics o les retallades en serveis essencials.

Però per a finançar totes aquestes polítiques cal una nova concepció redistributiva i equitativa en el pla fiscal. Cal que els qui més tenen contribueixin més al bé comú. Cal lluitar contra el frau fiscal, l'evasió de capitals i els paradisos fiscals. Cal crear impostos sobre les grans fortunes, les transaccions financeres o les emissions de CO2. Cal evitar retallades en les polítiques públiques i drets de la ciutadania que ens portaria a un escenari de regressió, precarització i empobriment.

La crisi d'inflació ha provocat una gran pressió sobre els preus dels béns i serveis, reduint de manera dràstica la capacitat adquisitiva de les famílies. L'augment dels costos de producció, les restriccions en la cadena de subministrament global i la contenció de la demanda han contribuït a aquesta situació. Això ha afectat principalment les capes més vulnerables de la població, ja que els preus dels aliments, l'energia i altres productes bàsics han augmentat, posant una càrrega addicional sobre les economies domèstiques.

S'han aguditzat també els problemes preexistents com l'accés a l'habitatge entre els joves. Les dificultats econòmiques han fet que moltes persones no puguin afrontar els pagaments del lloguer o les hipoteques, augmentant el risc d'exclusió i l'augment de les taxes de pobresa.

Pel que fa a les condicions laborals, la darrera reforma laboral impulsada pel Govern de l'Estat no ha provocat, ni de lluny, els efectes de reducció de la precarietat que explicaven els seus promotors, sinó que ha desembocat en un augment de la precarietat del mercat de treball. La temporalitat i la inseguretat s'han convertit en estructurals. La incertesa econòmica i les dificultats de reactivació de certs sectors han generat una major inestabilitat en el mercat laboral, afectant especialment als treballadors més vulnerables.

La manca d'ambició social del govern de l'Estat per protegir els més vulnerables i enfrontar-se als privilegiats que s'aprofiten d'aquesta situació d'instabilitat ha generat que enlloc de prendre mesures contundents per garantir la protecció dels més desfavorits, el Govern espanyol ha apostat per protegir els interessos de les elits extractives i ha adoptat polítiques que agreugen encara més les desigualtats.

Les mesures adoptades pel Govern espanyol han estat insuficients per abordar les necessitats bàsiques de la població, com l'accés a l'habitatge, l'assistència sanitària i la protecció social. Aquesta manca d'ambició social del govern ha deixat moltes persones en una situació de precarietat i vulnerabilitat, sense els recursos ni el suport necessaris per fer front a aquesta crisi.

Una fiscalitat per a les elits

En lloc de buscar una distribució equitativa de la càrrega fiscal, el govern ha establert un sistema que pesa principalment sobre les classes mitjanes i treballadores, les pimes i els autònoms. Això significa que els que ja estan lluitant per sobreviure en aquest context de crisi econòmica i incertesa han de fer front a una càrrega fiscal elevada, mentre que els privilegiats continuen gaudint de beneficis fiscals i escapatories legals que els permeten mantenir i augmentar les seves fortunes.

Aquesta manca d'equitat fiscal és només una part del problema. El Govern espanyol també ha mostrat una manca d'interès en enfrontar-se als privilegiats que s'enriqueixen a partir d'aquesta situació d'instabilitat. No s'han pres mesures per limitar els guanys exorbitants de les grans empreses i les persones més riques, ni s'han implementat polítiques per assegurar que aquests privilegiats contribueixin adequadament al benestar de la societat.

La fiscalitat de les grans fortunes, que a través de figures com les sicavs permet l'elusió de bona part dels seus beneficis, converteix l'Estat espanyol en un dels estats europeus amb la pressió fiscal més baixa, malgrat que els tipus impositius estan a nivells relativament elevats des d'una òptica comparada.

Les grans empreses que generen beneficis milionaris paguen menys impostos que les pimes. De la mateixa manera, les rendes del capital i especulatives tributen molt menys que les rendes del treball.

El sistema fiscal continua gravant amb més intensitat el treball de la ciutadania que el capital que tinguin. Es bonifiquen els impostos de patrimoni i successions, fins i tot per a les grans fortunes, i es permet l'enginyeria fiscal que fomenta l'elusió de l'impost de societats.

Infrafinançament en dependència

L'Estat va aprovar una llei de dependència el 2006 que havia de garantir una mínima cobertura per a totes aquelles persones en situació de vulnerabilitat. La realitat d'aquesta llei ha estat que l'Estat no ha aportat els recursos que preveia per garantir-ne el desplegament i ha traslladat tota la responsabilitat a les comunitats autònomes que han patit una situació d'asfíxia financera especialment severa durant els darrers anys de crisi econòmica.

Coincidint amb el desè aniversari de la llei de dependència, la majoria dels grups parlamentaris al Congrés dels Diputats van signar un Pacte per la Dependència que havia de servir per impulsar el compromís de l'administració central per al desplegament de la llei. En totes les anàlisis d'evolució del sistema realitzades es constata que la insuficiència de finançament, agreujada molt especialment a partir del Reial decret llei 20/2012 aplicat pel govern Rajoy, és la principal causa de la desatenció en què s'està incorrent respecte a les persones en situació de dependència.

La disminució del finançament a les autonomies des del juliol del 2012 fins al desembre del 2018 ha generat una xifra acumulada de deute no reconegut de 3.154 milions d'euros que han hagut d'assumir les comunitats autònomes, entre les quals Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears han estat els territoris més castigats.

Malgrat tot, no s'ha previst ni intuït en cap projecte de pressupostos generals de l'Estat una estratègia per a la reversió de les retallades ni per al compliment dels compromisos de finançament 50-50% entre Estat i comunitats autònomes, uns compromisos que no s'han assolit en cap dels dotze exercicis des que s'aprova la llei.

Despesa militar vers despesa social

A l'Estat espanyol s'estan retallant drets socials per mantenir la despesa militar. En primer lloc, perquè estan destinant recursos a armament en lloc de destinar-los a sanitat, dependència, educació o d'altres despeses socials. No en va, el finançament estatal per garantir el dret a la dependència (que és un dret) es xifrava en uns 800 milions d'euros, que és precisament la quantitat en què l'Estat incrementa anualment i de manera estructural, alterant els Pressupostos de l'Estat, la despesa militar amb l'excusa de pagar els grans projectes armamentístics.

En segon lloc, perquè la despesa militar, disparada arran dels Governos Aznar i la cimera de l'OTAN de juny del 2022, ha contribuït de manera important amb més de 30.000 milions d'euros a la generació del deute amb què els governs espanyols han justificat les retallades socials i la manca d'inversió en polítiques socials. I finalment, perquè segueixen ampliant la despesa militar pressupostada –encara que no hi hagi diners– a compte de deute públic, obligant a noves retallades en el futur.

Boicot a les mesures socials

Els diferents governs espanyols han recorregut lleis aprovades pel Parlament de Catalunya, les Corts Valencianes o el Parlament de les Illes. En el cas de Catalunya, més de quaranta lleis catalanes han estat recorregudes al Tribunal Constitucional des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia del 2006. Més de la meitat de recursos que l'executiu de l'Estat ha dirigit contra el Parlament han afectat polítiques socials i la recaptació d'impostos de la Generalitat. El bloqueig polític de la majoria conservadora del Congrés sobre el Parlament ha impedit a Catalunya desenvolupar polítiques socials més avançades. Malgrat l'existència a Catalunya de grans consensos respecte a drets socials bàsics, l'Estat ha bloquejat sistemàticament les iniciatives del Parlament. Aquelles formacions polítiques que com el PP són minoritàries a Catalunya han impedit que poguéssim avançar socialment. La gran majoria de lleis tombades pel TC s'han inspirat en lleis que són vigents en altres països del centre i el nord d'Europa. Una prova més que l'Estat vol evitar el canvi i la modernització per mantenir els privilegis.

Un dels casos més greus va ser el de la llei de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Fruit d'una ILP impulsada per entitats socials, va ser aprovada el 29 de juliol del 2015 per unanimitat, en una jornada que tothom va considerar històrica.

La llei prohibia l'execució de cap desnonament sense oferir abans un lloguer social, recollia la possibilitat de sancionar els grans tenidors d'habitatge i establia la necessitat de garantir els subministraments bàsics i d'aplicar les ajudes necessàries per evitar talls de subministrament, entre molts altres punts. El maig del 2016 molts dels articles que incloïa van quedar suspesos automàticament per l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat presentat pel govern espanyol.

Aquesta no era la primera vegada que el Parlament legislava a favor d'aquestes famílies vulnerables. Dos anys abans, el desembre del 2013, es va aprovar el Decret Llei 6/2013 de modificació del codi de consum, parcialment anul·lat pel TC el març del 2016. Uns mesos després de la suspensió de la Llei 24/2015, el Parlament va aprovar la llei de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial i novament va ser suspesa.

Moltes altres lleis aprovades pel Parlament els darrers anys també han estat totalment o parcialment tombades pel TC, com la llei d'igualtat entre homes i dones, en la qual els articles anul·lats fan referència a qüestions com l'assetjament sexual, la presència d'homes i dones en la negociació col·lectiva o la perspectiva de gènere en la prevenció de riscos laborals.

Gairebé tots els impostos creats els últims anys han estat a la diana de l'Estat. L'euro per recepta, l'impost sobre els dipòsits bancaris, a les centrals nuclears, a les operadores d'internet, als pisos buits... Aquests impostos intentaven redistribuir rendes i gravar activitats que generen externalitats negatives. En el cas de l'impost sobre els dipòsits bancaris, els magistrats del TC van considerar que era gairebé idèntic a un impost de valor 0 aprovat posteriorment pel govern espanyol amb l'objectiu de deixar-lo sense efecte per incompatibilitat. Aquestes impugnacions no són només un atac a la sobirania de Catalunya i a les possibilitats de desenvolupar el seu autogovern, sinó que hi ha una clara voluntat de protecció dels poders fàctics del règim del 78, que en el cas de l'impost sobre els dipòsits bancaris, és la banca.

b) Una República de benestar que redistribueixi la riquesa, garanteixi els drets socials i valori les cures

La República Catalana ha de néixer amb el propòsit d'esdevenir una societat inclusiva i cohesionada que garanteixi els mateixos drets i oportunitats a tota la ciutadania.

Una República de benestar que redistribueixi la riquesa per donar una vida digna a tothom, que lluiti contra les desigualtats per donar a tothom les mateixes oportunitats i que garanteixi els drets socials de tota la ciutadania, amb especial atenció a les persones en situació de vulnerabilitat o en situació de risc de pobresa.

Una República on, a partir dels valors republicans, la ciutadania sigui corresponsable del progrés social i avanci solidàriament cap a una societat més justa i igualitària. Una República Catalana que pugui esdevenir un referent en la garantia de drets socials i la igualtat d'oportunitats.

En drets socials, els pilars de la República són:

1. **Els valors republicans com a base de la societat** per a una ciutadania crítica, solidària, compromesa i amb vocació transformadora.
2. **Redistribució de la riquesa i lluita contra les desigualtats** per erradicar la pobresa i garantir una vida digna a tothom.
3. **Un envelliment actiu i saludable** dins la comunitat a través de la promoció, protecció i participació de les persones grans a la vida social i comunitària.
4. **Infància i adolescència amb reconeixement de drets**, protecció i igualtat d'oportunitats, especialment aquells que es troben en situacions de major vulnerabilitat, per garantir el seu desenvolupament i el respecte dels seus drets més bàsics, començant pel de viure en família.
5. **Dret a viure amb la màxima autonomia personal en l'entorn comunitari** de les persones amb discapacitats o diversitat funcional a través d'un model de suports i serveis de proximitat per a la vida independent i amb la persona al centre (atenció centrada en la persona).

6. **El valor del treball de cures com a xarxa de suport essencial** en totes les etapes de la vida, tant en l'àmbit personal i familiar com en el professional (majoritàriament exercí per dones).
7. **Reorganització dels usos del temps** per a la millora del benestar de les persones i de les famílies incentivant la corresponsabilitat entre dones i homes, la conciliació vital i la criança positiva. Impuls del dret al temps.
8. **Garantia de no-discriminació i lluita contra qualsevol forma de violència** que impedeixi a les persones la llibertat de viure el seu propi projecte personal, especialment la que s'exerceix contra les dones, els infants, les persones migrades, el col·lectiu LGTBI i les persones amb capacitats diverses.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Defensar la implementació d'una Renda Bàsica d'àmbit europeu que garanteixi uns mínims vitals suficients per a garantir la no exclusió, fomentar l'autonomia personal i erradicar la pobresa.
- Completar el traspàs de la gestió de 0,7 de l'IRPF a les autonomies, donant compliment a les sentències del Tribunal Constitucional.
- Garantir que el 0,7% de l'Impost de Societats per a finalitats socials es territorialitzi i es transfereixi a les CCAA en virtut de l'exclusivitat de les competències en matèria social.
- Fer efectiu el traspàs de la gestió íntegra de l'Ingrés Mínim Vital a favor de Catalunya, el País Valencià i Illes Balears, així com la resta de prestacions no contributives de l'Estat realitzant, si s'escau, les modificacions legislatives oportunes i la formalització dels corresponents Convenis entre les dues Administracions. L'objectiu és millorar l'eficiència de cara a les persones de la gestió d'aquestes prestacions.
- Establir una prestació universal per a la criança de fills, per fomentar la natalitat i que les persones puguin tenir els fills que vulguin tenir.
- Ampliar el permís per maternitat fins als sis mesos, perquè les mares que ho vulguin puguin allargar la lactància dels nadons i millorar la salut dels infants i les mares, com recomana l'Organització Mundial de la Salut (OMS).
- Establir un paquet de reformes en el sector de les cures amb l'objectiu de potenciar-lo, professionalitzar-lo i treure'l de l'economia submergida en la direcció adoptada per diferents països europeus i, concretament, a França amb la Llei Borloo. En aquest sentit cal abordar les reformes fiscals en IRPF, IVA i Impost de Societats, simplificar l'accés a aquest tipus de serveis per part de les famílies i garantir-ne la seva qualitat.
- Assumir la corresponsabilitat pública vers les cures i garantir la sostenibilitat i finançament plurianual dels serveis i accions iniciades amb el Plan Corresponsables.
- Impulsar formació obligatòria en la judicatura o especialització de figures en l'àmbit de les violències masclistes així com legislació en el marc digital.
- Exigir a l'Estat el compliment de la Llei de dependència igualant, com a mínim, l'aportació que realitzen les comunitats autònomes en aquesta matèria, així com el pagament del deute històric de la Dependència corresponents als darrers 10 anys, assumits per la Generalitat de Catalunya que corresponien a l'Estat i que suposa 5.700 milions d'euros.

- Revisar el sistema de finançament de la Dependència per tal que aquest sigui viable tant a curt com a llarg termini. Serà necessari abordar una reforma del sistema de finançament de la Llei de Dependència per pal·liar el greuge en aquesta matèria, creant sistema de finançament finalista.
- Reformar la regulació del bo elèctric, establir sistemes automatitzats de condonació del deute energètic per a famílies i persones vulnerables, de tal manera que l'Administració de l'Estat agilitzi i faciliti la implementació automàtica del bo elèctric per als col·lectius que se'n puguin beneficiar i evitant així, la generació de sobre-endeutament vers les companyies subministradores.
- Cessió gratuïta dels actius que la SAREB té a Catalunya a favor de la Generalitat i ajuntaments per destinar-los a finalitats i necessitats socials.
- Augmentar les transferències a les autonomies per a actuacions inclusives adreçades al poble gitano.
- Multiplicar l'aportació econòmica del pla concertat a Catalunya per reforçar els serveis socials bàsics, ja que són serveis públics essencials, i el finançament estatal mitjançant el Plan Concertado tan sols representa un 1% del total que transfereix el Govern de la Generalitat als ens locals mitjançant el Contracte programa de Serveis socials.
- Adaptar la legislació espanyola sobre violència masclista per adequar-la al Conveni d'Istanbul i a la resta de normatives ratificades per l'Estat.
- Exigir a l'Estat transparència, informació i recursos per a aquells territoris que acullen amb garanties infants i joves migrats sols, per tal d'agilitzar processos i planificar l'arribada i l'atenció que garanteixi la integració d'aquests joves.
- Blindar les competències en matèria d'adopció internacional (LAI) mitjançant la modificació de l'article tercer i la disposició addicional tercera 1 de la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, que modificava la Llei 54/2007.
- Adequar la realitat social dels nous models de famílies després de divorcis o separacions i elaborar una llei específica per a famílies monoparentals mitjançant la modificació de la Llei 40/2003 de famílies nombroses, garantint el respecte al marc competencial de Catalunya.
- Adaptar la normativa sobre els drets de les persones amb discapacitat a la Convenció Internacional del 2006.
- Dotar de recursos i finançament per garantir l'autonomia i acompanyament social de les persones amb trastorns mentals: habitatge, suport social i sanitari i prestacions econòmiques cobertura necessitats bàsiques.
- Aprovació de la llei a l'oblit oncològic: fi de la discriminació de les persones que han superat un càncer en l'accés a productes financers i assegurances, així com en la renovació del carnet de conduir.
- Exigir la gestió directa dels Fons Socials Europeus.
- Incorporar mecanismes per garantir l'exercici del dret a sufragi amb plena autonomia de les persones amb discapacitat.
- Les aportacions territorials en polítiques finalistes han de tenir en compte el cost de la vida del territori.

Infància i adolescència

- Ampliació dels permisos per defunció d'un cònjuge, parella de fet o parents fins al segon grau de consanguinitat.
- Realitzar les modificacions normatives necessàries per a assegurar la protecció dels menors enfront de les comunicacions comercials audiovisuals, assegurant que les comunicacions comercials no incorrin en la incitació de conductes nocives ni a la reproducció d'estereotips de caràcter sexista, racista, lgtbi-fòbic... o per raons de discapacitat.
- Realització, per part dels jutges o jutgesses, de judicis de proporcionalitat abans de prendre la decisió d'autoritzar un desnonament o entrada en un domicili familiar en el qual resideixin menors d'edat per procedir al seu desallotjament. Atenent, d'aquesta manera, als drets recollits en la Convenció dels Drets De l'Infant, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, i la Carta Social Europea Revisada.
- Promoure que en els procediments judicials per desnonaments en els quals els infants i adolescents tinguin menys de 12 anys, o bé tinguin capacitat per comparèixer davant dels tribunals, siguin escoltats i es tingui en compte la seva veu durant en el procediment.
- Incrementar de forma progressiva els recursos destinats a polítiques familiars fins a arribar a un 2,5% del PIB.

SALUT

a) L'infrafinançament del sistema públic de salut

La competència en matèria sanitària és competència exclusiva de les comunitats autònomes, tot i això si que correspon a l'Administració General de l'Estat la de bases, sanitat exterior i la coordinació general de la sanitat. Amb aquest marc, correspon a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears els procediments i la gestió d'acord amb la realitat social i pressupostària actual.

Tot i això, els successius governs de l'Estat, governats pel règim del 78, no han complert el traspàs de competències pendents. No només això, sinó que han intentat envair competències de manera reiterada, a través d'iniciatives legislatives com les que hem vist recentment com els projectes de llei de modificació de diverses normes per consolidar l'equitat, universalitat i cohesió del Sistema Nacional de Salut, un projecte que no tenia en compte cap aspecte del model sanitari català, o el projecte de llei de creació de l'Agència Estatal de Salut Pública.

La tasca d'Esquerra Republicana a Madrid ha de ser fiscalitzar que totes les millores que es vulguin introduir al sistema sanitari compleixin amb els principis de lleialtat institucional i que tinguin com a única obligació garantir un correcte finançament dels diferents sistemes de salut dels Països Catalans.

b) Un sistema públic de salut i social per al país sencer

El sistema nacional de salut i social de la República Catalana estarà centrat en la persona i serà públic, universal, equitatiu i integral, garantirà la qualitat, serà finançat amb recursos públics i estarà orientat a preservar la salut i el benestar de la ciutadania. Un sistema en què la ciutadania

es faci corresponsable de la seva salut, disposi de la màxima informació sobre el diagnòstic propi i tingui la capacitat de prendre decisions de manera compartida sobre el tractament que vol rebre.

En salut, els eixos són:

1. **Una atenció integral centrada en la persona** d'acord amb els valors republicans, amb especial atenció als col·lectius més vulnerables, que vetlli pels drets i deures dels pacients i que tingui en compte la perspectiva de gènere en la pràctica sanitària.
2. **Un sistema públic, universal, de qualitat, sostenible i equitatiu**, que sigui considerat una inversió de benestar i capaç de generar prosperitat.
3. **Una ciutadania informada i corresponsable** de les polítiques públiques, subjectes actius de la seva salut.
4. **Una organització territorial integrada i en xarxa**, amb participació efectiva i vinculant dels professionals i representants de la ciutadania.
5. **Un model orientat a l'excel·lència**, fonamentat en la formació contínua per al desenvolupament professional i en la recerca i la innovació per impulsar la transferència del coneixement.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Al Congrés i al Senat hem d'anar a defensar el nostre sistema públic de salut i a aprofundir en el desplegament del dret a la salut per a tothom. Davant de qualsevol intent de pas enrere en el dret a la salut per a tothom, ens trobaran sempre al davant. I, en paral·lel, no podem desaproveitar cap ocasió per aprofundir i millorar en aspectes que són fonamentals per garantir el dret a la salut i a una vida digna que encara depenen de la normativa estatal. N'és un exemple la llei per garantir una mort digna que s'ha aprovat aquesta darrera legislatura, després de molts anys d'impuls de les entitats i el Parlament de Catalunya. Per això cal:

- Resoldre la insuficiència del sistema de finançament autonòmic. Cal revertir aquesta situació injusta on no es reconeix el dèficit estructural del Sistema Nacional de Salut.
- Condonar el deute històric de la Seguretat Social, que es va originar amb la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat al 1995, que segons la Tresoreria General de la Seguretat Social és de 472M€.
- Fiscalitat saludable: IVA reduït per a tots aquells productes de salut alimentària (celíacs, etc.) i penalitzar els que afectin a la salut (begudes ensucrades, etc.). És important assegurar que qualsevol persona que tingui una malaltia crònica (hereditària o no) no li resulti més car el consum alimentari.
- Promoure les polítiques necessàries per fer front al dèficit de professionals especialistes. Com ara, regular el diploma d'acreditació de pal·liatius, flexibilitzar la jubilació per a tots els professionals que presten serveis en totes les especialitats -especialment les més deficitàries-, posar remei a l'elecció de places en formació sanitària especialitzada o resoldre les dificultats en l'acreditació de les especialitats infermeres, entre altres.
- Exigir el traspàs dels equipaments d'assistència sanitària que gestionen les comunitats autònomes però que encara formen part del patrimoni de la Seguretat Social.
- Gestió de les especialitats sanitàries. Aconseguir les transferències en matèria de formació sanitària especialitzada i el reconeixement de títols formatius estrangers. Funcions com l'acreditació de centres i unitats docents i l'avaluació del seu funcionament i qualitat, la

participació en la prova d'accés a la Formació Sanitària Especialitzada (FSE) pel que fa al seu desenvolupament, gestió i avaluació.

- Reclamar la gratuïtat del 061, com una de les portes d'entrada al Sistema de Salut. Actualment és un número de telèfon conegut i familiaritzat per la població, d'ús habitual per les emergències, pel risc de suïcidi o consultes de caràcter administratiu.
- Incorporar noves prestacions i fàrmacs a la cartera de serveis a nivell estatal, ja que posteriorment han de ser finançats per les comunitats autònomes
- Millora dels mecanismes de compensació de l'atenció de població d'altres comunitats autònomes.
- Garantia de l'oblit oncològic per a les persones que hagin estat víctimes de càncer.
- Resoldre les indemnitzacions de les víctimes de talidomida.
- Transferència financera per a l'aplicació efectiva dels plans de salut bucodental inclosos a la cartera de serveis.
- Reconeixement de la Sensibilitat Química Múltiple.
- Reconeixement de l'ELA com a malaltia greu i mortal.

ESPORTS

a) La mala utilització de l'esport per a la projecció espanyola

L'esport i l'activitat física és una competència exclusiva de les comunitats autònomes. Malgrat això, l'Estat sempre ha instrumentalitzat la projecció de l'esport per a imposar la seva visió del nacionalisme espanyol, coaccionat les federacions i esportistes a participar en les seleccions espanyoles en detriment d'altres, especialment basques i catalanes, o boicotejant directament els intents de les seleccions catalanes a ser reconegudes internacionalment. Una espanyolització que també s'aplica a competicions i esdeveniments esportius de projecció internacional.

A Catalunya, la política esportiva la decideix i l'executa el Govern de la Generalitat d'acord amb el que estableix l'article 134 de l'EAC i en els darrers anys, la nostra acció de govern ha posat l'esport en valor, liderant la transformació cap al país esportiu que volem, amb igualtat d'oportunitats de pràctica per a tothom, reforçant el protagonisme de l'esport femení i donant suport a tots els agents del sistema esportiu.

Mentre no arribem a l'objectiu de la República Catalana, necessitem tenir la major capacitat negociadora a les Corts espanyoles per millorar les condicions amb les qual continuem transformant i liderant el país esportiu que volem. Major finançament, defensa de la nostra llengua, defensa de la nostra representació esportiva internacional i blindatge de les nostres competències és el que ens permetrà continuar posicionant l'esport com un dels fonaments de la futura República. Només si som forts a les Corts espanyoles podrem aturar els intents continuats i ja coneguts de reduir la capacitat del nostre Govern de transformar el país a través de l'esport; la darrera mostra la vam tenir en la negociació de la recent llei espanyola de l'Esport.

b) L'esport per a una societat saludable, cívica i cohesionada

La República Catalana ha d'apostar decididament per l'esport com a instrument que, en base als valors republicans, beneficïi el creixement personal i la vida saludable de les persones i afavoreixi la cohesió social i la solidaritat humana de la comunitat. Un nou model esportiu basat en la concepció de l'esport com a pràctica universal d'interès públic, que afavoreixi la pràctica esportiva a totes les persones i al llarg de tot el seu procés vital. L'activitat esportiva demana una estreta complicitat entre una societat civil esportiva organitzada i una administració pública que planifiqui, dinamitzi i doni suport a l'esport com a servei públic de caràcter transversal en totes els seus vessants (econòmic, de salut, educatiu, social i de lleure).

1. **Foment de la pràctica de l'esport i de l'activitat física per a tothom** al llarg de tot el procés vital en base als valors republicans per assolir una societat saludable i cohesionada.
2. **Consideració de l'esport i l'activitat física com a bé essencial** atesa la seva contribució a la salut i el benestar de la població i pels seus valors ètics i cohesionadors de la societat.
3. **Contribució de l'esport als objectius de desenvolupament sostenible (ODS)** a través de la innovació i l'acció comuna per contribuir des de l'esport a un país de prosperitat compartida.
4. **L'esport de base i l'esport femení com a sectors estratègics** per estendre la pràctica esportiva de manera igualitària a tota la societat.
5. Una administració esportiva que lideri i doni **suport a l'esport com a realitat educativa**, econòmica, de lleure, de benestar i salut.
6. **Afavorir sinergies entre tots els agents de la indústria de l'esport** per tal de generar prosperitat i potenciar un sector estratègic per a la salut i el benestar de la ciutadania.
7. **Internacionalització de l'esport català** com a estratègia que permeti participar en els àmbits d'alt nivell de l'esport mundial i que projecti Catalunya al món com a país esportiu.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Seleccions esportives

- Lluitar pel reconeixement de les seleccions esportives catalanes a nivell internacional.
- Llibertat d'elecció pel que fa convocatòries de seleccions esportives estatals.

Llengua catalana

- Ús de la llengua pròpia de forma prioritària en els esdeveniments esportius estatals i internacionals que s'organitzin en els territoris que tinguin llengua pròpia.
- Promoure l'ús de les llengües oficials diferents del castellà en tots els esdeveniments esportius internacionals.
- **Àmbit competencial**
- Dissolució del Ministeri d'Esports i transferència de les seves competències i recursos a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Defensar les competències pròpies i exclusives de la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.

Tracte fiscal a l'activitat física i esportiva

- Crear un règim especial a la seguretat social o una reducció de quotes de la seguretat social per al personal tècnic vinculat laboralment a les entitats esportives.
- Reducció de l'IVA de l'activitat física i esportiva. Aplicació del tipus reduït amb caràcter general i súper reduït o exempció en els casos d'activitat física prescrita facultativament per la recuperació o prevenció de patologies i/o lesions.
- Reducció a la base imposable en el tram estatal de l'IRPF de tota la despesa en activitat física i esportiva (quotes de gimnasos, inscripcions a activitats puntuals o continuades, fitxes federatives, etc.).

Finançament

- Línia d'ajuts a través de les CCAA per a la reducció de l'impacte ambiental i la sostenibilitat de les instal·lacions esportives i esdeveniments esportius
- Compensar a entitats i clubs esportius pels sobrecostos de l'energia que han estat patint.
- Compensar a entitats locals i a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears per les línies i fons d'ajuts que van activar per compensar a clubs, entitats i equipaments esportius per l'increment de preus de l'energia que van haver d'afrontar.
- Instar a l'Estat a corresponsabilitzar-se i contribuir econòmicament amb les candidatures olímpiques que presentin les institucions pròpies dels Països Catalans, com la de Piragüisme de Sort i La Seu de 2027.
- Obligar a l'Estat a fer efectiu, pressupostàriament, el dret a la pràctica de l'activitat física i esportiva, d'acord amb la Llei 39/2022, de 30 de desembre, de l'esport.

5. DÈFICIT O PROSPERITAT

ECONOMIA

a) La perpetuació del dèficit fiscal als Països Catalans

Segons les darreres estimacions, Catalunya pateix un dèficit fiscal de l'entorn de 20.000 M€ d'euros anuals. Tot i això, són estimacions perquè el govern espanyol es nega, des de l'any 2017, a proporcionar a la Generalitat de Catalunya les xifres necessàries per a poder calcular les balances fiscals entre el sector públic estatal i Catalunya.

Si més no, és clar que té lloc un infrafinançament, conseqüència d'un sistema de finançament opac, arbitrari i poc redistributiu que provoca que la ciutadania més vulnerable de Catalunya acabin pagant les rebaixes fiscals als més rics dels territoris on governa la dreta.

Des d'Esquerra s'exigirà un nou sistema de finançament que acabi amb l'arbitrarietat de l'actual sistema de finançament. I, conscients que Catalunya no podrà disposar plenament dels seus recursos sense un estat propi, mentre no ho aconseguim, treballarem per revertir el dèficit fiscal.

L'impacte del dèficit fiscal es veu multiplicat per l'impacte del dèficit d'infraestructures, que ha suposat un cost de fins al 9,2% del PIB en els últims 14 anys (revisar font) i per tal de revertir-ho, exigirem un fons específic de compensació de les infraestructures pressupostades i no executades a Catalunya.

- Exigir un nou sistema de finançament que acabi amb l'arbitrarietat de l'actual sistema de finançament. I, conscients que Catalunya no podrà disposar plenament dels seus recursos sense un Estat Propi, mentre no ho aconseguim, treballarem per revertir el dèficit fiscal.
- Exigir un fons específic de compensació de les infraestructures pressupostades i no executades a Catalunya, que inclogui l'import pressupostat i no executat de 2014 fins a 2022.
- Exigir un compromís ineludible de correcció dels greuges econòmics de l'Estat amb Catalunya. Les relacions econòmiques entre l'Estat i Catalunya disten molt de ser justes. Tanmateix, alguns dels greuges que caracteritzen aquesta relació no parteixen únicament d'un tracte que es considera injust, sinó de l'incompliment de la normativa vigent o dels principis més bàsics de lleialtat institucional entre dues administracions. Establir un compromís creïble de correcció d'aquests greuges esdevé una obligació ineludible per a qualsevol govern de l'Estat.

En el cas del País Valencià, la vergonyosa situació del finançament ha provocat, any rere any, que la renda per càpita valenciana hagi anat allunyant-se de la mitjana estatal en una situació que no dubtem a qualificar —i no som els únics— d'espòli fiscal.

Per si això fos poc, l'actual sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim no foral, ve del 2009 i segueix caducat, esperant una reforma que moltes vegades ha estat promesa, però que mai acaba d'arribar, independentment de quin sigui el color del Govern d'Espanya.

Diversos informes, com el de la mateixa Comissió d'Experts per a la Revisió del Model de Finançament Autòmic de 2017, encarregat pel Ministeri d'Hisenda de Cristóbal Montoro,

explicita que si bé la mitjana espanyola de finançament objectiu per habitant (degudament ajustada a competències homogènies) se situava en 2.175 euros per càpita, els valencians i les valencianes ni tan sols arribaven als 2.000, situant-se concretament en 1.997 euros per càpita amb aquest sistema de finançament, la qual cosa suposa el 91,8% de la mitjana estatal. Una situació, sens dubte, insostenible.

Les dades als quals hem de fer referència —donada l'opacitat amb la qual l'Estat ha tractat històricament les balances fiscals amb la seva reiterada negativa a publicar-les— són els que es van publicar el 2008 fent referència a la situació del 2005; com indica el professor d'Economia de la Universitat Jaume I de Castelló Celestí Gimeno en el seu llibre *L'espoli fiscal al País Valencià*, en aquesta ocasió van ser utilitzades diverses metodologies, la més conservadora de les quals xifrava el dèficit del País Valencià en 2.838 milions d'euros anuals —un 3,22% del PIB— si es feia ús del mètode de càlcul carrega/benefici. La xifra arribava als 5575 milions —el 6,32% del PIB— si els càlculs es realitzaven amb el mètode del flux monetari, el més utilitzat a nivell internacional. Com veiem, amb qualsevol de les dues metodologies, el País Valencià és un aportador net que paga com si fos ric malgrat ser una comunitat pobra. Cal recordar, per si tot això no fos suficient, que el PIB per càpita del País Valencià (23.206 euros en 2019) és un 12,2% inferior a la mitjana espanyola (26.430 euros en 2019) amb el que hauria de ser receptor net de fons i no al contrari, com ve succeint.

Des de l'any 2002, les comunitats autònomes s'han fet càrrec pràcticament de tots els serveis socials que afecten directament els ciutadans. Els valencians, en aquest temps, ho han fet amb molts menys recursos dels necessaris per a sufragar aquesta despesa. Aquesta diferència suma des d'aquesta data uns 20.000 milions d'euros del que s'ha anomenat “deute històric”, segons dades de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques.

- Exigirem un nou sistema de finançament que situï el País Valencià com a receptor de fons i no com l'única Comunitat Autònoma que paga com a rica mentre està per sota de la mitjana. I, conscients que el País Valencià no podrà disposar plenament dels seus recursos sense un Estat Propi, mentre no ho aconseguim, treballarem per revertir el dèficit fiscal.
- Exigir un fons específic de compensació de les infraestructures pressupostades i no executades al País Valencià que inclogui l'import pressupostat i no executat de 2014 fins a 2022.
- Exigir la condonació del “Deute històric” del País Valencià

b) Una República emprenedora de prosperitat compartida

La República Catalana ha d'impulsar una economia que tingui com a objectiu principal el benestar de tota la seva ciutadania i on l'estat prengui un protagonisme actiu en l'estímul de la innovació i el desenvolupament sostenible. Un país pròsper, de benestar sostingut i de prosperitat compartida, construït sobre una forta base industrial i amb unes institucions eficients i independents dels poders econòmics. Un model que avanci cap a una societat basada en la llibertat i la responsabilitat personal, que aconseguixi l'absència de dominació de qualsevol tipus, en especial de les grans corporacions i dels poders econòmics.

1. **Una economia per a la vida**, amb un nou model econòmic que estigui al servei de les persones, del teixit productiu de les empreses i del medi ambient, i no a l'inrevés.
2. **Un estat emprenedor amb un protagonisme actiu en l'economia**, que impulsi els nous sectors productius i que faci una aposta sostinguda per la innovació, a través d'un Fons Nacional per a la Innovació vinculat a una nova banca pública.

3. **Implantar una fiscalitat justa, verda i eficient** que garanteixi l'estat del benestar i la funció redistributiva dels recursos, que incentivi un desenvolupament econòmic sostenible i fomenti la competitivitat i la prosperitat compartida.
4. **Rescatar les finances de l'especulació** per posar-les al servei de la prosperitat, l'economia productiva i els drets de les persones consumidores, de manera que canalitzi l'estalvi cap al crèdit i la inversió a l'economia productiva.
5. **Regular els mercats al servei de l'interès general** amb una política de competència que eviti les situacions de domini del mercat (energia, telecomunicacions, etc.) i que incorpori criteris de responsabilitat social i ambiental.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Una economia per a fer front a la dreta i l'extrema dreta

El 2020 l'impacte de la covid va il·lustrar de forma clara els dos models d'entendre l'economia que hi havia a l'Estat Espanyol. Des de Catalunya, es va fer front a les conseqüències econòmiques de la covid amb conviccions republicanes: apostant per un estat emprenedor que garantís que no quedés ningú enrere, ni en l'àmbit sanitari, ni en l'econòmic. Des de Madrid, es va apostar per mantenir el privilegi dels més benestants sota l'excusa de la llibertat.

I les conseqüències d'aquestes dues apostes han estat diferents en dues recuperacions desiguals. Mentre Madrid lidera el model de les rebaixes fiscals i increment de la desigualtat, Catalunya lidera en atracció d'inversions productives i reducció de l'atur.

El proper 23 de Juliol es tornarà a dirimir aquest dilema entre republicanisme i l'economia del privilegi del règim del 78. En aquest context, només una Esquerra Republicana forta pot garantir una aposta per l'economia republicana. Perquè davant de l'agenda econòmica de l'IBEX-35, la dreta i l'extrema dreta, el PSOE és incapaç de donar una resposta ambiciosa i que qüestionï els privilegis dels de sempre de forma estructural.

Davant la proposta de mantenir privilegis, el que ens cal és redoblar una aposta per la redistribució de recursos, d'oportunitats i de poder. Una transformació econòmica que ens serveixi per assolir un model més equitatiu, més pròsper i més sostenible.

Els propers anys seran claus per a construir aquest nou model per dos motius.

1) Una consolidació pressupostària diferent a la d'una dècada enrere

El 2024 les institucions europees reprendran les regles fiscals establertes en el Pacte d'Estabilitat i Creixement.

Ho fan en un context en què la política monetària del Banc Central Europeu adopta postures més restrictives per a combatre la inflació. I en un moment on les economies europees s'estan recuperant de l'impacte de la covid i mobilitzant recursos per a liderar la transició cap a una economia més verda i més sostenible.

En aquest context de recuperació del Pacte d'Estabilitat, el Govern de l'Estat ha enviat a les institucions Europees el "Programa d'Estabilitat 2023-2026", que estableix un camí del dèficit que va del 4,8% de 2022 a un 3,9% a finals de 2023, un 3% el 2024 i un 2,5% el 2026.

Un ajustament pressupostari que l'Estat càrrega sobre les comunitats autònomes i ajuntaments, però que també és un toc d'alerta sobre les intencions de l'administració de l'Estat. Així doncs, en el moment que és més necessari que mai que la consolidació pressupostària no impacti en la cohesió social i la inversió necessària per a impulsar la transició ecològica, aquesta podria quedar limitada per la decisió de l'Estat.

2) Una dècada clau per a la transició energètica

Les institucions Europees s'han marcat el 2050 per a convertir-se en una economia amb zero emissions de carboni. Aquest objectiu implica una transformació complerta del nostre model econòmic. No hi ha transició ecològica sense transformació econòmica, ni sense una repartició equitativa i progressiva dels seus costos i beneficis.

Aquesta dècada, clau en la inversió, coincideix amb la recuperació econòmica i social de la pandèmia. Així, durant l'últim any hem vist com la inflació creada pels colls d'ampolla post covid s'ha combinat amb les conseqüències econòmiques de la guerra a Ucraïna, per esdevenir una crisi preocupant que ha repercutit en un important increment del cost de la vida. Tot i així, es tracta d'una crisi que no ha afectat a tothom per igual, atès que mentre uns veuen com van perdent capacitat adquisitiva, d'altres han vist com els seus beneficis es van multiplicant.

Ha estat gràcies a la capacitat d'incidència d'Esquerra Republicana al Congrés, que la lluita contra l'augment del cost de la vida s'ha fet des de la solidaritat i el compromís amb la igualtat: impulsant els impostos a beneficis extraordinaris, impulsant el salari mínim i regulant el preu de l'habitatge. I s'ha fet sense els resultats catastròfics que vaticinaven els profetes de la dreta: la inflació s'estabilitza.

Cal evitar els errors d'una dècada enrere, quan la resposta keynesiana inicial a la gran crisi financera de 2008 va virar cap a una dècada d'austeritat, destrucció econòmica i una recuperació lenta, carregada sota les esquenes dels més vulnerables.

És per aquest motiu que, en la propera legislatura Esquerra Republicana aposta per un compromís per una economia justa, sostenible i de progrés.

3) Mantenir la despesa necessària per a la cohesió social

L'any 2008 la primera resposta a la crisi va ser una resposta expansiva. En canvi, l'any 2010 les institucions europees van forçar un canvi de rumb propiciat per una diagnosi errònia que va provocar un cicle d'austeritat i retallades.

El nostre compromís és evitar els mateixos errors. Per aquest motiu, considerem imprescindible blindar la despesa i la inversió en educació, sanitat, seguretat social i acció social.

Qualsevol ruta de consolidació fiscal ha de passar per fer que els que més tenen, contribueixin més a la solidaritat comuna i per la reducció de despesa supèrflua, com pot ser la estructura administrativa de ministeris que tenen les competències transferides, l'elevat i injustificat cost de la diplomàcia de l'Estat, la despesa militar o la despesa associada a al casa real que es realitza pràcticament sense justificació, ni fiscalització.

Un compromís que protegeixi Catalunya, garantint la inversió imprescindible per a la transició ecològica i la cohesió social.

La represa del pacte d'estabilitat torna en un moment clau per a la transformació econòmica cap a un model d'emissions zero, circular i sostenible. Les mateixes institucions Europees són conscients d'aquest moment i volen conjugar la consolidació pressupostària amb l'aposta inversora que representen els fons Next Generation.

No només es imprescindible un sector públic que sigui la punta de llança d'una transformació cap a una economia més verda, sinó que també ens cal assegurar la inversió per a garantir la cohesió social amb accions com ampliar i universalitzar el 0 a 3 gratuït o garantir l'accés a l'habitatge.

El recent informe "El dèficit d'inversió en infraestructures a Catalunya 2009 – 2022" il·lustra clarament l'impacte de les polítiques d'austeritat post-2010 en la inversió a Catalunya, quan el gruix del dèficit inversor generat (assumint un objectiu inversor del 2,2% del PIB) es post-2011 i no es comença a recuperar fins la suspensió de les regles d'estabilitat pressupostària.

Per aquest motiu, el compromís d'Esquerra Republicana és que qualsevol procés de consolidació pressupostària ha de ser compatible amb un sector públic actiu, que no renunciï a el paper estratègic de la inversió pública per a mobilitzar recursos privats i impulsï les transformacions necessàries cap a una model més inclusiu i sostenible.

4) Una nova distribució del marge de dèficit

Una distribució justa de la capacitat inversora i d'actuació financera i treballant per una distribució justa del marge de dèficit

En el Programa d'Estabilitat remès a les institucions europees, el Govern de l'Estat torna a quedar-se la immensa totalitat del marge dèficit mentre exigeix dèficit zero a Catalunya i un superàvit del 0,2% a ajuntaments i altres ens municipals.

No obstant, és la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments que gestionen el gruix de la despesa corrent que sosté l'estat del benestar: sanitat, educació i acció social. Aquesta centralització del marge de dèficit per part del Govern de l'Estat suposa un perill real per al nostre Estat del Benestar.

Per això, des d'Esquerra Republicana exigirem una nova distribució del marge de dèficit que tingui en compte la participació en la despesa associada a l'Estat del Benestar així com la modificació de la llei d'estabilitat pressupostària per tal de permetre als ajuntaments mobilitzar els romanents de tresoreria.

Es per això, que en la propera legislatura, impulsarem les següents mesures:

- Impulsar una nova distribució del marge de dèficit que tingui en compte la participació en la despesa associada a l'Estat del Benestar.
- Modificar la llei d'estabilitat pressupostària per tal de permetre als ajuntaments mobilitzar els romanents de tresoreria.
- Derogar la Llei 27/2023, Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (ARSAL).
- Impulsar un fons de compensació pels ajuntaments a conseqüència de l'anul·lació de l'impost de la plusvàlua municipal.

5) Garantir els ingressos necessaris per a l'estat del benestar i la cohesió social

Els ingressos del sector públic a l'Estat espanyol representen un 43% del PIB, un 4,1% per sota de la mitjana de la Unió Europea (47,1%) i substancialment per sota de països del nostre entorn com França (53,4%), Bèlgica (49,7%) o Alemanya (47,1%) i de social democràcies avançades com Finlàndia (48,9%) o Noruega (65,1%).

En canvi, la despesa suposa el 49,7% del PIB, una xifra molt més propera de la mitjana Europea, que se situa en un 50,7%, i més pròxima a la despesa d'altres països del nostre entorn, com Alemanya (49,7%) i Bèlgica (53,5%).

Atenent aquestes dades, sembla imprescindible la consolidació i l'ampliació del marge d'ingressos del sector públic. Per aquest motiu, des d'Esquerra Republicana s'aposta per:

a) Una reforma fiscal integral que garanteixi una distribució justa de la riquesa

Els informes de l'OECD apunten que el sistema fiscal espanyol recapta relativament poc pel que fa als beneficis empresarials en comparació amb els països del seu entorn. En gran part perquè, sobre el paper, l'impost de societats és d'un 25%, a la pràctica el tipus efectiu és d'un 9,5% sobre el benefici. I de fet, per a les empreses més grans, acaba baixant fins al 5,4%. De fet, la pressió fiscal a l'Estat Espanyol és d'un 39%, segons dades d'Eurostat. Això suposa un 2,7% menys que la mitjana de la zona euro i un 8% per sota dels valors més elevats de països com França (47%)..

Malgrat ser conscients de la necessitat d'una reforma integral que aposti per augmentar la progressivitat del sistema fiscal espanyol per tal d'augmentar-ne els ingressos, els avenços han estat mínims.

b) Acabar amb la discriminació de les rendes del treball vers les rendes del capital

Actualment, l'IRPF discrimina de manera molt evident les rendes del treball respecte de les de l'estalvi. Una discriminació que suposa una de les bases de concentració de la riquesa en aquells segments de la societat més rics. Així doncs, mentre la majoria de la ciutadania viu gràcies a les rendes obtingudes pel treball, el 0,01% més ric obté la majoria dels seus ingressos de rendes del capital.

Per tal de corregir-ho, es proposa incrementar els tipus aplicats a les rendes del capital així com crear nous trams addicionals per a les rendes més altes.

c) Consolidar de forma permanent les figures temporals d'impostos sobre els beneficis extraordinaris de la banca i les energètiques

Tant el sector de la banca com el de l'energia, són dos sectors que s'han anat concentrat progressivament i que, a més, actuen com un oligopoli. Això comporta que obtinguin uns beneficis més relacionats amb el seu poder de mercat que no pas amb el servei que presten a la ciutadania.

Encara més, són dos sectors que, per al seu bon funcionament, depenen en última instància del sector públic. Ja sigui en la confiança d'un rescat per part de l'Estat, com va passar en el cas del sector bancari, o bé en l'explotació de béns i recursos públics, pel sector de l'energia.

Per tant, és imprescindible que garantim que aquests sectors oligopolístics i amb tendència a la captura regulatoria no només socialitzen els costos, sinó que comparteixen els beneficis. I, a més, que aquests es destinin a compensar les externalitats negatives de la seva activitat econòmica.

Per aquest motiu, Esquerra aposta per convertir els impostos extraordinaris a la banca i les empreses energètiques en figures permanents i que, consegüentment, un 50% del recaptat es transfereix directament a les comunitats autònomes, atenent que son els principals responsables de la despesa social.

d) Millorar el funcionament de l'impost a les grans fortunes

Garantir que actua com a mecanisme de garantia d'ingressos davant el que l'OECD defineix com a "paradisos fiscals interns" dintre de l'Estat Espanyol, recuperant les esmenes que Esquerra Republicana va presentar a el Senat per a garantir-ne el bon funcionament.

e) Lluitar contra el frau i elusió fiscal de les grans empreses i fortunes.

El frau fiscal i l'elusió fiscal a l'Estat espanyol supera els 70.000 MEUR anuals, gairebé el doble del pressupost de la Generalitat de Catalunya. Aquest frau atempta contra l'equitat del sistema fiscal i redueix de manera dràstica el finançament de l'Estat de Benestar. Per això, des d'Esquerra Republicana continuarem impulsant mesures per acabar amb aquestes pràctiques que exerceixen grans empreses i fortunes amb mesures com incrementar la dotació de recursos humans destinats a la lluita contra el frau i elusió fiscal, millorar els sistemes informàtics avançats que permetin l'encreuament de grans bases de dades i mitjançant mecanismes que impedeixen la contractació pública a empreses que operen en paradisos fiscals, per elles mateixes o les seves filials.

I també impulsarem altres mesures per a garantir una fiscalitat justa i de progrés, com:

- Modificar l'estructura de l'Impost sobre Transaccions Financeres (ITF) per incloure els productes més especulatius, com els contractes de derivats i les operacions d'alta freqüència, com a productes subjectes a l'impost.
- Revisar el tipus d'IVA dels béns de luxe, especialment aquells més contaminats com iots i jets privats
- Revisar el funcionament de l'impost de societats per a garantir un tipus mínim sobre beneficis del 15% per a grans empreses.
- Implementar un impost sobre la utilització del transport aeri, per a tal de combatre els seus efectes nocius sobre el canvi climàtic, de caràcter progressiu, amb mesures per evitar que el seu cost recaigui sobre els viatgers de menor renda, incrementant l'impost per cada vol addicional anual i establint devolucions personalitzades segons nivell de renda.
- Continuar avançant cap a la plena sobirania fiscal. Ampliar les funcions de l'Agència Tributària de Catalunya (ATC) i fer possible els convenis amb les entitats que conformen el sector públic per recaptar i gestionar tots els tributs que es paguen a Catalunya.
- Exigir que la recaptació de la part proporcional dels nous impostos a les entitats financeres i a les empreses energètiques sigui efectuada per la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una mesura que ajudaria a acabar amb el procés de desequilibri vertical dels darrers anys, que ha provocat que els ingressos de l'administració estatal augmentin en proporció molt superior al de les CCAA.
- Transferir a la Generalitat de Catalunya els ingressos procedents de la subhasta dels drets d'emissió perquè siguin destinats a la lluita contra el canvi climàtic.
- Modificació del Reial Decret Legislatiu 1/1993 i la Llei 29/1987 per a tal de millorar la eficiència dels mecanismes de Gestió Tributària que permeten assegurar que no es fa un us fraudulent de la figura del préstec amb l'únic objectiu d'evitar l'impost de donacions.

6) Garantir una distribució justa del poder econòmic

L'Estat espanyol s'ha caracteritzat per afavorir un model productiu basat en la concentració de poder en mans d'unes poques elits econòmiques. Aquesta estructura oligàrquica ha estat la responsable d'executar un model econòmic extractiu basat en el poder de la gran banca, el domini del mercat de les grans companyies de serveis privatitzades i la construcció de grans infraestructures deficitàries de l'Estat.

A més, com hem vist adés, en moments de crisi econòmica aquest model de concentració de mercat afavoreix una distribució desigual dels guanys i costos de la crisi, atès el poder de mercat que posseeixen aquestes grans empreses.

A mode d'exemple, els sis grans bancs que formen part de l'Ibex35 han augmentat els seus guanys un 13,9% el primer trimestre d'aquest any. Això suposa uns guanys finals de 5.696 milions d'euros. El Santander ha aconseguit beneficis rècord de 2.571 milions d'euros, seguit d'uns beneficis de 1.846 milions d'euros del BBVA i Caixabank ha obtingut uns guanys de 855 milions d'euros.

Però aquesta mateixa banca es troba a la cua d'Europa a l'hora de pagar als clients pels seus estalvis. Tot i que els bancs guanyen més fruit de la política d'increment de tipus d'interès, el que paguen pels dipòsits dels seus clients no creix a la mateixa velocitat. Al mes de març, segons dades del BCE, els bancs espanyols oferien un interès de l'1,31% (per sota de la mitjana europea del 2,1% -només a Xipre, Portugal, Irlanda i Eslovènia es paga menys-) i mentrestant, estan cobrant un interès del 3,54% per a les noves hipoteques.

Per això, el model d'economia republicana que defensem ha de garantir una política de competència que eviti situacions de domini de mercat. De la mateixa manera, és necessari reforçar la protecció i els drets de les persones consumidores davant dels abusos de les entitats financeres.

I per a tal de fer-ho, en aquesta legislatura farem possible un model econòmic més just:

- Modificarem la Llei 2/2012, d'estabilitat pressupostària, per a garantir les inversions necessàries que assegurin una transició energètica justa i l'Estat de Benestar.
- Reclamarem el ple reconeixement de la banca pública de Catalunya.
- Derogarem la Llei d'Unitat de mercat.
- Intensificarem les competències de l'Autoritat Catalana de la Competència (ACCO) perquè incrementi la seva tasca de defensa i promoció de la competència.
- Vetllarem per evitar i revertir posicions de domini del mercat, sigui d'empresa o de format, que qüestionin els interessos de les persones consumidores.
- Acabarem amb les pràctiques abusives exercides per les grans empreses constructores de l'Estat i implementarem sancions realment desincentivadores per evitar els cartels d'empreses.
- Regularem per a garantir transparència en la cadena de producció i distribució alimentària, publicant els preus i marges de benefici dels diferents agents.
- Impulsarem mesures que millorin l'accés de les PIMES a la contractació pública.
- Aprovarem una regulació ambiciosa de deguda diligència de les grans empreses multinacionals en drets humans i mediambientals, que reconegui el paper del Centre de Drets Humans i Empresa –actualment en tràmit parlamentari– per a desplegar aquesta regulació a Catalunya.

AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA

a) El despoblament rural i el desequilibri de preus

El desequilibri territorial, que fa anys afecta el país, es deu a què les noves generacions es formen en coneixements que, en el desenvolupament del seu projecte professional, els porta a viure i a treballar a la ciutat i, per tant, que marxin de les zones rurals d'origen. Aquest fet té una repercussió directa en el relleu generacional del sector primari ja que es veu afectat per aquesta marxa de joves.

Però hi ha altres causes que depenen exclusivament de l'activitat del sector primari. Per una banda, la dificultat per accedir a la terra, ja sigui a causa dels preus provocats, en part, per l'aparició de capitals inversors que acaparen aquest recurs bàsic i que dificulta el dimensionament de les empreses familiars agràries, arrelades al territori i que formen part de la història del país. Un dimensionament que les ha de permetre seguir produint aliments de qualitat, sans, bons i segurs, assegurar-ne la seguretat alimentària i competint en un mercat global, complint, a més a més, amb tots els requeriments que demanen els diferents nivells de l'administració.

Per altra banda, el desequilibri en la distribució del valor en la cadena agroalimentària, que fa que el valor afegit es centri, majoritàriament, a la transformació i a la comercialització. Aquest desequilibri fa que, amb els preus que perceben les empreses familiars agràries, es mantinguin al llindar de la rendibilitat, o inclús per sota, el que posa en risc al seva viabilitat i per tant, la seva continuïtat, a més a més de fer-les molt dependents de les ajudes de la política europea i de les diferents administracions. I aquest no era, ni és l'objectiu principal de la PAC, que és el d'ajudar a la renda, no a ajudar a què sobrevisquin gràcies als ajuts. Per tant, s'ha de continuar desenvolupament i millorant la llei de mesures per millorar el funcionament de la cadena alimentària i la seva aplicació.

És necessari incidir en la incorporació de la tecnologia disponible per la millora de les condicions de producció, tecnologia que ha de permetre fer-ho en millors condicions, amb més seguretat i fent un ús racional i sostenible dels recursos que necessita l'activitat primària, perquè l'objectiu és produir aliments per a tota la població, però també, i pensant en les generacions futures, deixar-los un sector primari viable i consolidat, que pugui cobrir, de manera segura, les seves necessitats.

b) Un sector agrari i pesquer sostenible per a una alimentació de proximitat, de qualitat i saludable

El futur del sector agrari passa per ser sostenible des del punt de vista econòmic, ambiental i social. La sostenibilitat des del punt de vista econòmic té la seva base en la competitivitat, per poder operar un mercat globalitzat i en la seva rendibilitat per garantir la continuïtat, en el futur, d'unes empreses, moltes de base familiar, que assegurin una producció d'aliments segurs i de qualitat, amb l'objectiu d'assolir el màxim nivell de sobirania alimentària.

La sostenibilitat des del punt de vista ambiental lligada a treballar una utilització dels recursos de manera respectuosa amb l'entorn i el medi, de manera que l'efecte sobre aquests sigui el més neutre possible, i que li ha de permetre contribuir a l'adaptació, del nostre país, a la situació de canvi climàtic. La sostenibilitat social es basa en assegurar la base familiar de les empreses agràries, que són les que estan lligades al territori i assegurin el respecte la gestió i l'equilibri territorial i la consolidació de població al territori.

1. **La qualitat i la seguretat alimentària com a base de la confiança** del consumidor en el sector agrari, amb productes agroalimentaris sans, segurs i de qualitat, amb l'objectiu de consolidar els mercats i d'atendre les demandes dels consumidors.
2. **La competitivitat i la sostenibilitat com a base d'un sector agrari fort**, que orienti les seves produccions als mercats, amb varietats rendibles i adaptades al medi, i acompanyat d'una bona regulació de la cadena alimentària.
3. **La implementació de pràctiques agràries mediambientalment sostenibles** amb l'objectiu d'adaptar les condicions de conreu al canvi climàtic, de modernitzar el regadiu per a un ús més eficient de l'aigua, de custodiar el territori, d'afavorir la biodiversitat, la reducció dels residus fitosanitaris i la gestió eficient dels fertilitzants orgànics i minerals, així com d'evitar la contaminació de les aigües, dels sòls i de l'aire i fomentar la ramaderia extensiva amb la transició de la ramaderia intensiva cap a un model més sostenible i de millora del benestar animal.
4. **La investigació, la recerca i la transferència tecnològica per garantir el futur**, amb l'obtenció de noves varietats pròpies orientades a les demandes del consumidor i del mercat, la modernització dels processos productius i de transformació dels productes agroalimentaris.
5. **La transformació digital del sector agroalimentari**, clau i necessària per mantenir la competitivitat i millorar-ne la sostenibilitat.
6. **L'enfortiment de la condició de potència marítima en l'àmbit euromediterrani**, amb l'establiment d'un sistema de governança marítima modern i eficient, que asseguri una gestió sostenible dels recursos pesquers i el ple desenvolupament dels sectors tradicionals i emergents de l'economia blava.
7. **El desenvolupament d'una política forestal sostenible** a partir del foment i la creació d'associacions i de la unió de la propietat forestal, per aprofitar els productes del bosc i valoritzar-lo com un element clau en la lluita contra el canvi climàtic i la prevenció d'incendis, amb la finalitat de buscar destins de major valor afegit, impulsant la construcció d'habitatges de fusta i fomentant la utilització de la biomassa forestal per a la generació d'energia.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Treballar per un model descentralitzat d'aplicació de la PAC, (que haurà de ser de cara al proper període com començarà el 2028 però que s'haurà de començar a parlar a finals del 2025). Apropar la definició de la PAC al territori i a les empreses per fer la política agrícola europea més eficient per assegurar els objectius proposats.
- Refer el sistema de distribució dels fons europeus que penalitzen a Catalunya, de manera clara, i que beneficia a territoris que no executen tots els fons que se'ls atorguen, fet que amb el Pla Estratègic actual, penalitzarà la resta de territoris que fan els deures i tenen un alt nivell d'execució.
- Impulsar un reequilibri dels fons financers europeus destinats a plans de desenvolupament rural. S'ha de preveure un nou mecanisme de distribució dels fons FEADER que tingui en compte el ritme d'execució, corregint els criteris establerts pels governs del Partit Popular i evitant que quedin fons sense executar com succeeix en l'actualitat.
- Modificar el sistema d'assegurances agràries per adaptar-lo a les noves necessitats i requeriments de les empreses agràries, per tal de transformar-los en una bona eina de compensació per danys a causa d'inclemències meteorològiques.

- Constituir la comissió estatal de simplificació administrativa agroalimentària que estableixi les bases per a què els territoris puguin adoptar mesures de simplificació en la gestió i tràmits de les empreses agroalimentàries i les explotacions.
- Reclamar al Govern de l'Estat, en la seva responsabilitat envers el sector primari, la participació pressupostària en la modernització les infraestructures de regadiu del país per a què puguin fer una gestió de l'aigua més eficient adaptada a la realitat climàtica de sequeres i fenòmens meteorològics extrems, especialment a la conca compartida (Ebre, Xúquer i Segura), però també a les conques internes.
- Demanar intervenir directament a la gestió de la conca del Segre, per poder prendre les decisions necessàries. Decisions que afecten directament a les empreses catalanes. Aquesta gestió inclou la capacitat de decidir sobre el potencial excedent d'aigua generat amb la modernització de l'Urgell.
- Exigir a l'Estat el traspàs o delegació de competències integrals en gestió pesquera en totes les aigües territorials de l'Estat contigües a Catalunya, el País Valencià i Illes Balears. L'Estat espanyol ha demostrat reiteradament la seva incapacitat d'atendre els interessos de la pesca dels Països Catalans i ha limitat l'aplicació del model d'èxit de gestió pesquera basat en la cogestió, que gaudeix del consens del territori i dels agents sectorials, científics i socials.
- Exigir a l'Estat que permeti als governs de Catalunya, País Valencià i Illes Balears desenvolupar l'ordenació de l'espai marítim en el conjunt de les aigües costaneres del país, tal i com possibilita la Directiva 2014/89/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de juliol de 2014.
- Promoure una regulació del cànem amb finalitats industrials i el cànnabis no psicoactiu que protegeixi les persones que són conreadores, comercialitzadores i usuàries. Cal avançar en la regulació integral del cànnabis amb l'objectiu de donar seguretat jurídica a les activitats de producció, comercialització i consum dels productes derivats del cànem industrial, sempre respectant les competències autonòmiques i el principi de subsidiarietat en matèria de protecció de la seguretat ciutadana, sanitària i agricultura.
- Ampliar l'àmbit geogràfic a tots els territoris de l'Estat on es permet contractar l'assegurança del Mildiu, per acabar amb els greuges comparatius entre productors i entre territoris.
- Creació d'un centre de caracterització i identificació de varietats de vinya a Catalunya.
- Modificació del mecanisme d'experimentació en varietats experimentals de vinya.

EMPRESA

a) Privilegis de l'IBEX 35 davant les pimes

Una de les grans perjudicades per la crisi van ser les petites i mitjanes d'empreses, que van ser excloses de l'accés al crèdit, tant de la banca privada com del mateix ICO.

L'Estat espanyol lluny de garantir la competitivitat de les pimes i ajudar-les a desenvolupar-se, ha aplicat sistemàticament polítiques que ens han dut a un escenari de greuge comparatiu de les pimes envers les grans empreses de l'IBEX35. Especialment greu en el cas català, en tant que les petites i mitjanes empreses són la base del teixit productiu de Catalunya, ja que suposen el 99,8% del total d'empreses i el 69,9% de l'ocupació.

La concentració empresarial i situacions de domini del mercat produïda en els darrers anys, sense les mesures de protecció i regulació necessàries, ha comportat una situació de desigualtat de condicions a l'hora d'operar en el mercat entre les grans empreses i les pimes.

Les petites i mitjanes empreses són les grans marginades d'una contractació pública que està dissenyada per beneficiar les grans empreses mitjançant la licitació de grans lots. No obstant això, un cop guanyats aquests grans lots, les grans empreses subcontracten a preus d'explotació les pimes, que són les que veritablement acaben implementant les obres, però sense tenir una justa correlació en els beneficis. I pitjor encara, les pimes són les que acaben finançant l'obra, assumint els riscos i patint l'escandalosa i legalment acceptada morositat en el pagament de les grans empreses.

La morositat de les grans empreses amb les pimes és un problema persistent que llastra la competitivitat i dispara l'asfíxia financera de les petites i mitjanes empreses. I per descomptat, aquest procés de precarització en la subcontractació de les pimes suposa també un procés de precarització de les condicions laborals i salarials de les treballadores i els treballadors. Ambdós són les víctimes d'un joc pervers en què els que més menys guanyen són els que veritablement posen els diners i l'esforç productiu. Un joc en perfecta sintonia amb el fet que l'economia productiva suporti major càrrega impositiva que les grans empreses.

Més enllà de la negativa incidència de la crisi i de les polítiques subsegüents, el procés regressiu que estan patint les petites i mitjanes empreses a l'Estat espanyol està clarament vinculat a una legislació que perjudica la seva competitivitat i compromet el seu futur.

Com a exemple il·lustratiu de la situació de domini que genera desigualtats, hem de destacar que si els alts directius de les empreses de l'IBEX 35 cobraven fins a 23 vegades més que els seus treballadors, després de la crisi ja cobren 25 vegades més. Sembla, doncs, que aquells que prediquen austeritat i reformes laborals per abaixar els salaris als seus treballadors no se les apliquen a ells mateixos.

Indústria, emergència climàtica i futur

A l'actualitat ens trobem en una situació d'emergència climàtica i deslocalització de la indústria, agreujada per la pujada del preu de les matèries primeres i dels recursos energètics.

L'increment del preu de l'energia està afectant de ple a la indústria intensiva en consum de gas, com la indústria de la ceràmica al País Valencià. La indústria representa un 36% del PIB a Castelló, on es concentra la major part d'aquesta indústria ceràmica a l'Estat espanyol. A més a més, en un context de sequera, cal tenir en compte com aquesta afecta a la indústria intensiva en consum d'aigua, com la càrnica o la tèxtil.

L'electrificació del sector automobilístic és també un dels grans reptes del nostre país per combatre l'emergència climàtica. La prohibició de venda de motors de combustió necessita, com a resposta, el desenvolupament d'una xarxa de punts de recàrrega de vehicles elèctrics, el desenvolupament i producció de bateries i també l'expansió d'una xarxa d'hidrogen verd pel transport pesant i pel transport públic.

L'Estat espanyol ha desenvolupat una legislació que ha frenat el desenvolupament de la xarxa de punts de recàrrega de vehicles elèctrics i d'hidrogen, amb una excessiva burocràcia i terminis inaplicables, sumat a la falta de mà d'obra qualificada. Els Països Catalans s'estan quedant enrere degut a la ineficàcia de l'Estat. Per contrarestar-ho, Esquerra Republicana va impulsar la creació d'una subcomissió pel desplegament d'infraestructures de recàrrega del vehicle elèctric i d'hidrogen, per constatar què falla i quines mesures es poden dur a terme des de l'àmbit legislatiu.

D'altra banda, i també a nivell legislatiu, no s'ha tirat endavant ni el Pacte d'Estat d'Indústria ni la llei d'indústria, que s'ha quedat al calaix del ministeri en forma d'avantprojecte. D'aquesta manera, la normativa que regula el sector segueix essent la de fa 30 anys, i per tant anacrònica.

El futur passa per un impuls decidit cap a l'electrificació del transport i de la indústria, que deixi de dependre dels recursos naturals de l'exterior. També per un augment de la mà d'obra qualificada, la formació amb noves competències i el reciclatge professional adequat a la nova revolució industrial. Cal posar el focus també amb la digitalització i, en conseqüència, amb la ciberseguretat en un món empresarial cada cop més interconnectat. Cal que la nova legislació vagi d'acord als nous processos industrials i que no es quedi ancorada en el passat.

b) L'empresa, motor d'una economia productiva, innovadora, circular i socialment responsable

Els Països Catalans tenen el repte d'esdevenir un dels motors econòmics d'Europa, i ser-ho per l'única via possible: un teixit empresarial divers, competitiu i sostenible. Per això hem de construir un model econòmic basat en l'economia productiva, la digitalització dels models de negoci i una xarxa logística capdavantera. I per fer-ho cal aprofitar el talent humà a partir de la formació, la recerca i la innovació, i mantenir l'estat del benestar per contribuir a una major igualtat social i sostenibilitat ambiental.

1. **El repte de pensar en gran.** Els Països Catalans no disposem de grans reserves de matèries primeres, per tant només podem ser competitiu en capital humà, en valor afegit, en qualitat del treball, en intangibles com els nostres valors, o en la confiança entre institucions, administració i iniciativa privada, en la capacitat de col·laboració i coordinació.
2. **L'administració ha de tenir una visió emprenedora** i ha de contribuir a impulsar projectes estratègics per al país. I alhora, qualsevol projecte que busqui la complicitat de les administracions públiques ha de partir d'una inequívoca responsabilitat social. Ser capaços de posar en valor la visió emprenedora de l'administració i la responsabilitat social dels projectes empresarials té un efecte multiplicador. Per això, cal substituir la cultura de la desconfiança per la cultura de la col·laboració.
3. **De l'economia del volum a l'economia del valor.** L'economia del volum busca rendiments a curt termini, sense pensar en les conseqüències a mitjà i llarg termini. En canvi, el que necessitem és mirar cap al futur pensant en una economia de valor, que busca rendiments sòlids i sostenibles i que genera un sistema econòmic més estable. Els models de negoci basats únicament en el volum, que no incorporen les externalitats negatives que generen, han d'evolucionar cap a models centrats en el valor.
4. **L'equitat de gènere aporta benestar a les persones i rendibilitat a les empreses.** Defensar la igualtat de gènere sempre és, simplement, una qüestió de justícia, de drets i d'oportunitats. Però alhora, hem de saber aprofitar i reivindicar que quan les institucions, les organitzacions i, en general, quan qualsevol grup humà està equilibrat des del punt de vista de gènere s'enriqueix la intel·ligència col·lectiva, es prenen millors decisions i s'estableixen millors relacions interpersonals.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Exigir a l'Estat el compliment de la inversió pendent en les infraestructures necessàries per a la mobilitat i la connectivitat per al desenvolupament empresarial:
 - a) Construcció del corredor mediterrani de mercaderies per al País Valencià i Catalunya.
 - b) Impulsar les interconnexions de ferrocarril als ports i aeroports.
 - c) Corregir el dèficit d'inversions en Rodalies.

- Revocar la reforma elèctrica espanyola per eliminar l'impost a l'autoconsum i instaurar un sistema de primes raonables a les energies renovables.
- Incrementar els instruments d'inversió i conversió pública en empreses deeptech, basades en descobriments científics i tecnològics punters, on Catalunya i el País Valencià destaquen gràcies a la potent xarxa d'institucions científiques i tecnològiques.
- Exigir una major participació de la Generalitat de Catalunya en l'ordenació dels processos de reindustrialització. Les competències en indústria són exclusives, i per tant l'acció de l'administració catalana no pot quedar debilitada.
- Augmentar el recursos per a la formació professional en línia amb les noves revolucions industrials, la digitalització, la ciberseguretat i l'electrificació del transport. També apostar pel reciclatge professional i l'adquisició de noves competències professionals.
- Apostar per la digitalització del sector industrial i empresarial, impulsant nous sectors econòmics alhora que es recolzin els processos de transformació digital de les empreses ja existents.
- Fomentar la inversió en les millors tècniques disponibles per augmentar la competitivitat del sector industrial, alhora que contribuir a assolir els objectius en matèria de transició energètica de més eficiència i menors emissions. Fomentar la cogeneració i l'aigua regenerada per pal·liar els efectes de la crisi energètica i la sequera.
- Establir un marc jurídic i normatiu per un bon desenvolupament d'una xarxa d'infraestructures de punts de recàrrega de vehicles elèctrics i d'hidrogen, alineats amb els objectius de la Unió Europea.
- Facilitar la transició verda de les pimes, adaptant la regulació a la seva singularitat.
- Exigir a l'Estat una gestió dels fons europeus de recuperació Next Generation UE més descentralitzada i adaptada a les necessitats dels territoris. Així mateix, garantir que l'Estat corregeixi les ineficiències en el mecanisme de distribució dels fons per tal de no perdre el potencial transformador d'aquests recursos i assegurar el seu accés a les pimes
- Implementar un règim sancionador que desincentivi la morositat empresarial entre les grans empreses i les pimes i treballadors autònoms. La morositat no pot ser una eina financera al marge de la lliure competència que escanyi econòmicament les pimes, n'impedeixi el creixement i arribi a posar en perill la seva viabilitat.
- Incentivar l'emprenedoria femenina per eliminar el sostre de vidre i la bretxa de gènere en l'ecosistema empresarial.
- Garantir la segona oportunitat als empresaris i empresàries.
- Reclamar el ple reconeixement de la banca pública de Catalunya per a garantir l'accés al crèdit de les pimes
- Impulsar mesures que millorin l'accés de les pimes a la contractació pública.
- Impulsar un sistema fiscal per afavorir l'economia productiva, amb un règim simplificat de l'impost de societats (IS) a les pimes.
- Reservar per a les pimes un mínim del 30% dels Fons, crèdits i subvencions destinats a les empreses, com ara els FIEM, CESCE, ICO, etc...

CONSUM

a) Blindatge de competències en polítiques de consum

Catalunya té la competència exclusiva en matèria de consum, reconeguda pel bloc de la constitucionalitat, i per tant vetllarem per controlar, i impugnar si s'escau, qualsevol actuació de les institucions estatals que pretenguin condicionar aquesta competència.

En aquest sentit, tenim un cas recent, ja que mitjançant el Reial Decret-Llei 24/2021, de 2 de novembre, de transposició de directives de la UE en diverses matèries l'Estat va dur a terme una modificació del Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris i altres lleis complementàries, modificació que es va portar a la Comissió Bilateral Generalitat-Estat per considerar que vulnerava el marc competencial en matèria de consum.

La Comissió Bilateral, mitjançant la Subcomissió de Seguiment Normatiu, Prevenció i Solució de Conflictes va arribar a un acord, publicat al BOE del 15 de setembre del 2022 mitjançant la Resolució de 31 d'agost de la Secretaria General de Coordinació Territorial. Vetllarem pel compliment íntegre d'aquest acord, com també pel desplegament dels diversos compromisos que s'hi preveuen.

b) Un mercat més democràtic i conscient

Una República socialment responsable i solidària ha de promoure un consum responsable i conscient de la seva ciutadania, que democratitzi l'economia davant d'oligopolis i grans interessos empresarials i que vetlli per garantir la protecció dels drets de les persones consumidores, com a agents socials i econòmics, mitjançant la implicació d'organismes públics nacionals de consum amb autonomia organitzativa i pressupostària i amb l'impuls i el compliment de normes jurídiques pròpies.

1. **Fomentar el consum responsable** d'acord amb criteris de responsabilitat social, sostenibilitat mediambiental i diversitat cultural i lingüística.
2. **Democratitzar l'economia** amb l'impuls de l'economia cooperativa de crèdit i de consum i garantint la lliure elecció i la competència lleial per evitar les situacions de domini del mercat.
3. **Garantir els drets de les persones consumidores** mitjançant una política d'estat pionera que implantí uns serveis públics de consum, supervisant les empreses mitjançant les actuacions de control de mercat adients i l'adopció de mesures disciplinàries suficientment dissuasòries contra les vulneracions dels drets dels consumidors.
4. **Assegurar la plena eficàcia dels sistemes alternatius de resolució de conflictes** en matèria de consum que hem impulsat i desenvolupat des de l'Agència Catalana del Consum, com són la mediació i l'arbitratge, proposant l'obligatorietat de l'arbitratge de consum en els conflictes dels consumidors amb les empreses prestadores de serveis bàsics.
5. **Impulsar polítiques comunitàries** al servei d'uns sistemes de protecció adequats i del desenvolupament harmònic del mercat interior.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Evitar posicions de domini del mercat, sigui d'empresa o de format, que qüestionin els interessos de les persones consumidores.
- Fomentar mesures d'empoderament de les persones consumidores en el marc del consum responsable, la transició ecològica i l'economia circular.
- Impulsar mesures per millorar la transparència, la traçabilitat i, en general, la informació sobre productes i serveis adreçats als consumidors.
- Promoure la presència dels nostres organismes i institucions en els diferents fòrums internacionals que vetllen pels drets de les persones consumidores.
- Proposar les modificacions legals adients amb relació als organismes regulatoris estatals com ara AESA, Banc d'Espanya, CNMC per tal de delimitar degudament les competències concurrents en l'àmbit del consum amb aquests organismes.
- Assegurar l'assistència en català en qualsevol servei d'atenció a la clientela.
- Augmentar l'impost al joc al 30% i eliminar els privilegis fiscals de Ceuta i Melilla.

COMERÇ

a) La invasió competencial en matèria de comerç

Les polítiques públiques en matèria de comerç son competència exclusiva de les autonomies, i per tant són els seus estatuts els que en defineixen el marc normatiu. Igualment, l'Estat conserva la facultat d'establir les bases del comerç interior, amb la Llei d'Ordenació del Comerç Minorista com a eix central. Així doncs, des del Congrés dels Diputats i el Senat cal vigilar i combatre les invasions competencials, habituals en l'acció política de l'Estat espanyol.

S'han presentat diverses iniciatives en defensa del comerç minorista, lluitant pel retorn competencial en matèria d'horaris comercials i períodes de rebaixes. També per lluitar contra el frau i els falsos descomptes, exigint un augment dels recursos i millors eines per a les inspeccions.

És prioritària, doncs, la defensa del comerç minorista als Països Catalans i el seu ordenament jurídic, exigint-ne el traspàs competencial total.

b) Un model comercial equilibrat i connectat

El comerç és un pilar fonamental de l'activitat econòmica i social als municipis. La República ha d'afavorir un model de comerç urbà amb equilibri de formats, que consolidi el criteri de la localització preferent dins les trames urbanes consolidades, com a element fonamental d'una activitat comercial sostenible i amb responsabilitat social que vertebrï i cohesioni els nostres pobles, barris i ciutats. Un model comercial que cobreixi les necessitats de les persones i que s'adapti als nous hàbits de consum a través de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. Un model que garanteixi la pervivència d'una àmplia oferta de comerç independent i eficient, que resisteixi les tendències d'integració vertical del sector.

1. **Fomentar el comerç sostenible i de proximitat** des del producte i durant tota la cadena de subministrament fins a arribar al client i donar suport a les empreses i als actors que intervenen per fer-ho possible.
2. **Apostar per la digitalització** per facilitar l'accés a tot el comerç de proximitat, no només amb la finalitat de fer compres en línia, sinó amb l'objectiu de connectar el comerç amb les persones consumidores, a part de contribuir a l'anàlisi de dades del sector.
3. **Dur a terme una actuació pública que garanteixi l'equilibri de formats comercials** i una oferta sense posicions de domini en benefici de les persones.
4. **Fomentar les empreses eficients, competitives i sostenibles** que adequin l'oferta als nous hàbits de consum i que donin resposta a les noves necessitats dels consumidors responsables.
5. **Preservar el comerç urbà** per tal que els municipis siguin més vius, integradors, segurs i actius en el dinamisme social i econòmic.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Revertir les invasions competencials de l'Estat en matèria de comerç, que han buidat de contingut les competències exclusives de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears en matèria de comerç, i garantir així el desenvolupament d'un model comercial de qualitat i sostenible propi.
- Vetllar pel model propi de comerç, defensar les competències en matèria d'horaris comercials, enfront del model comercial lliberal i desregulador imposat pel govern del PP amb les successives modificacions de la Llei 1/2004, de 21 de desembre d'horaris comercials, i recuperar el marc competencial pactat el 14 de setembre de 2005, en matèria d'horaris comercials definit per acord amb el govern socialista en el si de la Comissió Bilateral Estat – Generalitat, Acord al qual el Govern socialista no vol tornar a implementar.
- Evitar la invasió competencial en matèria d'APEUs, ja que la regulació de les àrees de promoció econòmica urbana, correspon a la Generalitat de Catalunya, en virtut de l'Estatut d'autonomia que atorga a la Generalitat competència exclusiva en matèria de comerç i en matèria de promoció de l'activitat econòmica i de la Llei 15/2020.
- Reclamar les competències pròpies en matèria de foment i en conseqüència la transferència de la totalitat de les dotacions pressupostàries destinades a ajuts i subvencions en l'àmbit de comerç, inclosos els corresponents al Pla Next Generation que corresponguin a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- La defensa de les competències exclusives en matèria de comerç i fires atorgades per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) a la Generalitat, de manera detallada, la qual cosa implica que, en aquesta matèria, el dret català ha de ser "preferent" sobre qualsevol altre, que implica poder dur a terme polítiques pròpies, per tal de desplegar un model comercial propi, de qualitat i sostenible.
- Exigir el traspàs competencial del que dicta la normativa d'ordenació del comerç minorista i també els recursos necessaris per combatre les estafes i els falsos descomptes en els períodes de rebaixes.
- Exigir la presència de la llengua catalana en els productes i establiments comercials.

TURISME

a) El monocultiu del turisme

El monocultiu del turisme als Països Catalans arrossega greus problemes estructurals d'estacionalitat, precarització laboral i massificació, a més a més de qüestions ambientals de gran rellevància com ara els grans creuers o els viatges en avió de curta distància. Es tracta d'un model turístic caduc que, degut a la pandèmia, hem tingut l'ocasió de replantejar.

L'Estat espanyol s'ha caracteritzat per un turisme de sol i platja, de baix valor afegit i amb professionals de baixa qualificació. Per això cal capgirar el model, buscant un turisme de qualitat, durador al llarg de l'any, amb condicions laborals dignes i que no malmetin el medi ambient.

Les polítiques públiques de turisme són competència exclusiva de les comunitats autònomes i, com en moltes altres qüestions, cal seguir lluitant contra la centralització i la invasió competencial tant habituals a l'Estat espanyol. D'aquesta manera, es podrà posar en marxa un nou model de futur.

b) Un turisme sostenible i equilibrat

La República haurà de vetllar també per la continuïtat de l'especialització turística per esdevenir una destinació de qualitat, fonamentada en un turisme d'alt valor afegit –que no vol dir exclusivament de luxe–, amb una oferta diversificada que ens permeti assegurar la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat turística, i que contribueixi a fer conèixer a tot el món els trets que ens distingeixen com a nació.

1. **Una actuació pública per a un turisme equilibrat** que fomenti un repartiment territorial de l'activitat turística enfront d'un model de concentració de masses.
2. **Una oferta turística de qualitat i sostenible** per atraure un turisme de valor afegit i generar ocupació de qualitat.
3. **Un turisme regeneratiu** que es converteix en agent de transformació positiva per contribuir a millorar la qualitat de vida amb l'aspiració de realitzar el potencial individual i col·lectiu i que beneficis nets per tots els agents implicats, convertint el país en un centre d'atracció més que en un mer destí d'atenció.
4. **La promoció del patrimoni tangible i intangible com un factor de singularitat** per atraure un turisme responsable i vinculat a la nostra cultura i la història.
5. **El foment de la professionalització i la competitivitat empresarial** adequant l'oferta als nous hàbits i donant resposta a les noves necessitats de la demanda global, que permeti la millora salarial dels seus treballadors.
6. **Una cogovernança del turisme** que aposti per la gestió integral de l'activitat turística a través de la cooperació entre territoris, institucions i agents econòmics.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Dissoldre l'empresa estatal Paradores SA i traspasar al govern de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al govern de les illes Balears la titularitat i totes les competències sobre els paradors situats als Països Catalans.
- Exigir la part equivalent dels recursos i pressupostos de TURESPAÑA, atès que les autonomies tenen la competència exclusiva en matèria de turisme.
- Posar fi a les invasions competencials en matèria de turisme, atès que les competències ja són exclusives de la Generalitat de Catalunya, i garantir així el desenvolupament d'un model turístic de més qualitat i més sostenible per al nostre país.
- Lluitar per eliminar la precarietat laboral i la temporalitat en el sector turístic. Dignificar-lo i garantir el compliment dels convenis col·lectius, exigint la millora dels recursos per les inspeccions laborals. Garantir l'increment de salaris progressiu per sobre del cost de la vida, amb especial atenció al segment de les cambreres de pis. Posar obstacles a l'externalització massiva de serveis en els àmbits i afavorir les condicions laborals dels autònoms en el sector.
- Exigir la part equivalent dels recursos en els Pressupostos Generals de l'Estat en l'àmbit dels ajust, foment i promoció del turisme, atès que les autonomies tenen la competència exclusiva en matèria de turisme.
- Modificar la legislació per tal de que siguin considerats municipis turístics a efectes fiscals aquells que tinguin una població superior als 10.000 habitants, ja que actualment se situa als 20.000. També que es considerin municipis turístics aquells on les places hoteleres superin el 50% de la població empadronada, independentment del nombre d'habitants.
- Exigir una major participació de l'IVA perquè els ingressos dels municipis i àrees més turístiques vagin en relació amb el consum turístic i per tant amb el consum real generat.
- Exigir una equiparació de l'IVA en l'activitat d'allotjament en habitatges amb la de la resta d'establiments turístics
- Modificar el Texto Refundido de la Ley del Suelo y Rehabilitación Urbana per afavorir al màxim la reconversió urbanística de les destinacions turístiques obsoletes.
- La cessió de la titularitat de les infraestructures de mobilitat determinants pel model turístic com són els ports i aeroports, i la infraestructura ferroviària dels trens regionals i rodalies (ADIF), amb la corresponent compensació econòmica en aquest darrera cas per la seva necessària modernització.

RECERCA

a) R+D+I civil vers R+D+I militar

En la defensa del país també hi ha una pota imprescindible que és la seva modernització i, en especial, el valor afegit que aporta el coneixement i la seva transferència a tots els àmbits de la societat. Més enllà d'aquesta base i del nostre compromís històric és evident que la pandèmia va palesar, més que mai, la necessitat d'un sistema de R+D+I fort.

En aquest sentit, durant aquesta legislatura, vam apostar per negociar i aconseguir un nou marc normatiu a partir de la nova llei de ciència que redundés en el reforçament dels parcs científics catalans, l'establiment de garanties per la consolidació de les carreres científiques i tècniques i una millora en l'assoliment d'un model de recerca assimilable al d'altres països europeus que evités la denominada "fuga de talents".

Cal recordar que, en el marc de la negociació de la nova llei i el del repartiment dels Fons Europeus, vam aconseguir el compromís explícit del Govern espanyol de presentar i negociar una proposta de nou finançament basal del sistema de centres de R+D+I basat en el model de centres catalans que anteposi sempre l'excel·lència per davant d'altres consideracions. Cal, doncs, desplegar i fer efectiu aquest compromís per tal de corregir l'anomalia que suposa tenir projectes punters a tot el món que es veuen llastrats per la falta de finançament o bé a expenses de subvencions puntuals amb el risc que suposa pel personal investigador i la continuïtat de les seves carreres.

Finalment cal assenyalar l'important pes que ha mantingut la R+D+I militar (en bona part crèdits que no han estat retornats) en detriment de la R+D+I civil. És per això que Esquerra Republicana fa anys que defensa que es prioritzi l'R+D+I civil fins a situar-la en la mitjana europea, que es comptabilitzi l'R+D+I militar com a despesa militar i que es retornin els préstecs d'R+D+I militar per tal de poder-los invertir en R+D+I civil.

b) La recerca i la transferència de coneixement com a oportunitat generadora de futur

És prioritari bastir un sistema de recerca integral que englobi universitats, centres de recerca, centres tecnològics, teixit empresarial i administracions públiques en un engranatge conjunt per crear una economia d'alt valor afegit i una societat avançada. La innovació i la transferència de coneixement, com a motor de la societat, permet generar oportunitats de país en un món globalitzat.

En aquest àmbit, els pilars de la República són:

1. **Un sistema de recerca amb visió integral** que doni estabilitat i incentivi sinergies entre universitats, hospitals, centres de recerca, centres tecnològics, grans infraestructures i administracions.
2. **Un sistema de recerca que abordi als reptes globals** en salut, seguretat alimentària, economia verda, emergència climàtica, noves tecnologies, intel·ligència artificial i nous materials, entre d'altres.
3. **Una recerca d'excel·lència** que es basi en l'autonomia, la transparència, l'avaluació i el retiment de comptes, facilitant la participació dels investigadors i investigadores en la gestió del sistema.
4. **Inversió en recerca per al desenvolupament social i econòmic** del país de manera estable, independentment de la conjuntura econòmica, i diversificada per a grans infraestructures, centres, recursos humans i projectes.
5. **Un estat emprendedor com a motor d'innovació** a través de polítiques transversals i de mecanismes de compra pública innovadora.
6. **Transferència efectiva del coneixement** que reverteixi en l'economia mitjançant una bona coordinació entre el sistema universitari i de recerca i el teixit empresarial i social per garantir l'èxit.

7. **Catalunya com a marca d'innovació** amb una visió àmplia que incentivi la cultura de la innovació de manera transversal.
8. **Un sistema de recerca competitiu** a nivell europeu capaç d'atraure talent i projectes de les inversions europees en recerca i innovació.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Assegurar que el govern espanyol presenti, negociï i aprovi un nou sistema de finançament basal de la xarxa de centres de recerca i desenvolupament, inspirat en el model català. És a dir, que premii l'excel·lència.
- Establir un calendari estable de les convocatòries públiques i associat a una estratègia consistent. Garantir que les resolucions definitives de les convocatòries d'un any estiguin resoltes abans de l'1 de gener d'aquell exercici.
- Reconeixement de la recerca i el desenvolupament com a activitat econòmica, d'acord amb la normativa de la UE, per tal que, amb caràcter retroactiu, les universitats, centres de recerca i OPIs tinguin dret a la devolució íntegra de l'IVA suportat. En aquest sentit, s'han d'establir mecanismes que facin complir la normativa internacional vigent en aquesta matèria.
- Excloure de les institucions a les que s'apliquen taxes de reposició les universitats públiques, els centres de recerca públics i els OPI per incrementar l'estabilitat laboral.
- Considerar elegibles les despeses de personal amb independència de la tipologia del contracte laboral amb la institució de recerca, per tal de fomentar l'estabilitat laboral
- Modificar les bases reguladores de les convocatòries públiques l'R+D per tal de contemplar el fet que la durada de molts projectes de recerca va més enllà del període finançat en una convocatòria (habitualment, 2 o 3 anys).
- Modificar els criteris de justificació dels projectes de recerca finançats amb convocatòries públiques l'R+D, per tal de donar més importància al grau d'assoliment dels objectius científics proposats que no pas als procediments de despesa.
- Flexibilitzar la governança de les universitats públiques, els centres de recerca públics i els OPI fent més eficients els controls econòmics i de legalitat a que els sotmet l'administració a les actuacions que hagin estat finançades per l'administració auditora.
- Ratificació de l'acord de la Patent Unitària i adhesió a l'espai europeu de patent unitària.
- Fiscalitzar que la despesa declarada en R+D+i no vagi destinada a la recerca i desenvolupament de la indústria militar.

SOCIETAT DIGITAL

a) Un Estat que espia amb Pegasus

L'Estat espanyol s'ha caracteritzat per l'ús indegut de la tecnologia digital i la vulneració de la protecció de dades personals, que es va fer palès en múltiples casos concrets durant el Procés, com la publicació de fotografies del DNI de jutges i jutgesses en exercici o el gran ciberatac al referèndum de l'1 d'octubre.

Darrerament hem conegut que l'Estat ha estat espiant desenes de polítics, activistes i advocats catalans en el cas del Catalangate, deixant-los en una situació d'indefensió jurídica alarmant, ja que la majoria dels casos no s'ha acreditat que constés una autorització judicial, davant d'això ens trobem amb un doble mur, el del executiu i legislatiu espanyol que es neguen a donar-nos respostes i el judicial, amb unes investigacions que avancen a un ritme molt més lent que les investigacions sobre espionatge a membres del Govern espanyol.

El principal avenç normatiu de l'Estat espanyol en aquest àmbit ha sigut l'aprovació de la nova llei general de Telecomunicacions. Tot i que aquesta llei era requerida per a actualitzar el marc necessari per a l'impuls de les telecomunicacions, una vegada més, tornava a mostrar la visió més visió centralista de l'Estat. Així doncs, la llei torna a reforçar i consolidar en l'Administració central les competències de telecomunicacions sense comptar amb la resta d'administracions territorials i ignorant el principi de subsidiarietat.

b) La innovació tecnològica al servei de la ciutadania

La República Catalana ha d'esdevenir un estat de benestar digital, on la transformació digital i la innovació consolidin la transformació democràtica, social, verda i feminista. Els Països Catalans són l'ecosistema ideal per ser el pol tecnològic europeu i mediterrani, atraient i generant talent i fent créixer el que ja tenim. De fet, ja podem dir que a hores d'ara gran part d'aquest ecosistema ja existeix, especialment concentrat a Barcelona i la seva àrea d'influència. Una terra innovadora i referent al món, on els nous models disruptius que la tecnologia facilita puguin evolucionar per ser socialment responsables i que permeti augmentar l'empoderament de la ciutadania i la seva qualitat de vida, que millori la competitivitat de les empreses i que afavoreixi la qualitat dels serveis i l'eficiència de les administracions públiques. O dit d'una altra manera, apostem per posar la potència de la tecnologia al servei de la democràcia i la cohesió social, així com millorar l'impacte d'aquest ecosistema en la resta de sectors econòmics. Aquesta sobirania tecnològica ciutadana serà la base d'una democràcia més plena i més justa.

En l'àmbit digital, els eixos són els següents:

1. **Un model que situï la ciutadania al centre del cercle de la innovació tecnològica.** Un model que aposta cap a la generació de benestar a través de la tecnologia i la transformació digital.
2. **Crear infraestructures digitals per connectar tot el territori,** millorar l'eficiència dels serveis i la competitivitat mitjançant un bon desplegament de banda ampla, fibra òptica, i xarxes mòbils arreu del territori.
3. **Impulsar una administració innovadora, àgil, cibersegura i propera** gràcies a la incorporació de processos eficaços que facilitin la interacció de la ciutadania –empoderant-la–, i les empreses amb l'administració pública.

4. **Posar la transferència tecnològica al servei de l'empresa, l'emprenedoria i la innovació social** mitjançant un sector tecnològic potent que ajudi les empreses, les institucions i la societat a implementar la innovació.
5. Entendre **la tecnologia com a eina transversal de transformació social i d'economia col·laborativa**, al servei de les relacions humanes i les activitats vitals per a cada territori.
6. **Posar la tecnologia a l'abast de tothom**, facilitant la integració de col·lectius en risc d'exclusió digital, la participació ciutadana i la conciliació laboral i familiar.
7. **Un país amb ciutats i pobles intel·ligents**, per millorar els serveis i la qualitat de vida de les persones i orientar les nostres vides cap a la sostenibilitat.
8. **Combatre totes les esclertes tecnològiques** impulsant la formació en competències TIC i potenciant el talent femení.
9. **Garantir els drets digitals de tota la ciutadania**, impulsant la seva pròpia sobirania digital i integrant els mateixos en el disseny tecnològic.
10. **Crear un model d'ús de les dades ètic, transparent i obert** a la ciutadania.
11. **Vetllar per la neutralitat de la xarxa** per garantir l'accés als serveis i als continguts digitals i evitar pràctiques que condicionin l'accés a infraestructures o que vulnerin la lliure competència.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Incloure a les comunitats autònomes com autoritats públiques competents específiques en matèria de telecomunicacions.
- Desplegar la prestació de servei de comunicacions electròniques amb un ample de banda mínim (superior als 20 Mbps actuals a l'Estat espanyol) en qualsevol punt del territori.
- Desenvolupar les xarxes d'alta velocitat de fibra òptica fins a la llar al 100% del territori, incloent-hi els polígons industrials i les zones d'activitat econòmica.
- Habilitar a les entitats locals a desenvolupar les ordenances pertinents respecte a la implementació de telecomunicacions dins el seu àmbit municipal, que serà d'obligat compliment per les operadores.
- Apoderar a les comunitats autònomes a l'hora de fer propostes a la CNMC de modificació i supressió de les opcions i paquets de tarifes oferides pels operadors a les persones consumidores amb rendes baixes o necessitats socials especials, amb l'objectiu de protegir la ciutadania i el territori.
- Crear el servei universal de 5G a través d'un fons generat a partir dels beneficis de les pròpies operadores de manera que es garanteixi el desplegament ràpid i homogeni a tot el territori.
- Combatre l'esclerta digital establint com a fita que el 2025 no hi hagi analfabetisme digital, impulsant així el desenvolupament social i econòmic del país.
- Permetre a les comunitats autònomes l'ús sobirà de tecnologies innovadores com el blockchain en el disseny de serveis públics.
- Impulsar regulacions per a procurar el benestar mental dels usuaris a les xarxes en clau de formació, lluita contra el ciberbulling i ciberprotecció.
- Creació d'una comissió d'investigació per aclarir l'espionatge de Pegasus i altres malware.

6. PRECARIETAT O TREBALL DIGNE

TREBALL I AUTÒNOMS

a) Un sistema precaritzador que no compleix els compromisos

La crisi de econòmica del 2008 va generar una onada de destrucció d'ocupació sense precedents i va situar l'Estat espanyol en una situació d'emergència social. En aquell moment, malgrat estar-se pagant uns salaris comparativament molt escassos, Espanya va decidir implantar un seguit de reformes laborals, la darrera de les quals el 2012, i el resultat va ser una devaluació de les condicions laborals i una precarització del mercat laboral que va suposar la proliferació de treballadors pobres: persones en situació de treballar, que sovint ho feien a jornada completa i que, malgrat això, percebien un salari que no els permetia mantenir un nivell de vida digne.

L'any 2020 i sense que el govern espanyol hagués adoptat cap mesura laboral d'impacte destacable, va arribar la pandèmia del Covid-19. En aquells moments, recordats per la necessària gestió de les suspensions col·lectives de contractes temporals, ja es van començar a produir els primers incompliments per part del Govern espanyol. Per una banda, en el reconeixement de drets, entre els que destaca la promesa mai materialitzada d'atorgar una prestació a totes les persones treballadores que no poguessin assistir al seu lloc de treball per haver d'atendre el confinament d'un menor o persona depenent a càrrec. Per altra banda, en l'abonament de les prestacions derivades dels ERTOS, que va donar lloc a situacions d'insostenible injustícia amb pagaments que es van retardar diversos mesos deixant a persones treballadores sense cap ingrés en un moment d'especial incertesa i vulnerabilitat.

Pel que respecta als treballadors autònoms, durant la present legislatura el Govern espanyol ha pretès entomar la gran reivindicació d'Esquerra Republicana: la cotització segons beneficis reals. Aquesta proposta republicana s'emmarca dins la tendència necessària a l'equiparació de drets amb la resta de persones treballadores i aborda un assumpte complex des de postulats progressistes i redistributius: qui més guanya, més aporta. Tanmateix el plantejament del Govern de l'Estat va ser covard i ineficient. El projecte de llei instat per l'executiu portava a una tributació segons el volum d'ingressos més que no pas segons els beneficis reals. I, a més, establia uns trams de cotització que no milloraven les condicions de treballadors amb beneficis de tan sols 1.600 o 1.700 euros mensuals. D'aquesta manera, una bona idea es va convertir en una llei inútil pels objectius que hauria d'haver perseguit.

Quant a les condicions dels treballadors assalariats, superada l'etapa més aguda de la crisi sanitària, el Govern de l'Estat, empès pels grups parlamentaris d'Esquerra Republicana i EH Bildu, ha realitzat tímids avenços en alguns aspectes de la legislació laboral. Ho hem pogut veure en àmbits com el de les treballadores de la llar o el dels anomenats *riders*. Tanmateix, en els aspectes troncats de la legislatura, el Ministeri de Treball ha adoptat iniciatives totalment insuficients recolzant-se en la dreta de la cambra i negociant grans acords amb la CEOE.

La no reforma laboral

Malgrat els compromisos de derogació de les reformes laborals anteriors adoptats pel PSOE i Unidas Podemos, la Reforma Laboral de 2022, va deixar inalterada la rebaixa d'indemnitzacions

per acomiadament, les causes d'extinció objectiva de contractes, la pràctica desaparició dels salaris de tramitació i l'autorització administrativa dels EROs imposada, deu anys abans, pel Partit Popular de Mariano Rajoy. De fet, fins i tot promeses que es van incloure en el programa de govern, com ara la limitació de les subcontractacions de personal a activitats alienes a la principal de l'empresa, van ser totalment ignorats per la reforma laboral d'aquest mateix govern.

Com a conseqüència de tot això, si bé s'han aconseguit millores estadístiques en aspectes exigits per les institucions europees com la temporalitat en el treball, veiem que s'han cronificat i agreujat els principals problemes del mercat laboral de l'estat espanyol. Durant l'any 2022, els salaris reals a l'Estat espanyol van disminuir un 5,4%, una de les caigudes més accentuades de l'OCDE. I aquesta alarmant xifra que mostra la pèrdua de poder adquisitiu de les persones treballadores no és fruit d'una pèrdua de competitivitat sinó de l'increment de la desigualtat. Així es pot apreciar a l'observar que durant el primer trimestre de l'any 2023, el conjunt de salaris de l'Estat espanyol va representar el percentatge més baix del PIB dels últims 5 anys (el 45,8%) mentre el percentatge que suposen els beneficis empresarials ha tocat sostre (43,8%). A més, fins i tot dins el teixit empresarial s'ha accentuat la tendència al creixement de la desigualtat: mentre els beneficis empresarials de l'any 2022 van créixer un gens menyspreable 26% en les petites i mitjanes empreses, els de les grans empreses es van disparar fins al 92%.

Igualment, en relació directa amb les mesures adoptades i no adoptades per la reforma laboral, hem pogut apreciar com durant el primer trimestre de 2023 s'han produït més de 300.000 acomiadaments a l'Estat espanyol. Això suposa la xifra més alta de la darrera dècada i un 48% més que l'any anterior. De la mateixa manera, pel que respecta a les persones joves l'Estat espanyol continua liderant tots els rànquings d'atur juvenil.

Així, les conclusions més alarmants de la reforma laboral del 2021 són les evidències polítiques que desemmascara. Durant aquesta legislatura hem pogut comprovar com, ni tan sols amb la possibilitat de crear una majoria parlamentària folgada amb les esquerres independentistes, que li exigien la derogació real de les reformes laborals de 2010 i 2012, l'autoproclamat govern espanyol més progressista de la història no ha sigut capaç de revertir les retallades de drets socials aplicades per Zapatero i Rajoy durant la última dècada. Tant amb el Partit Popular com amb el Partit Socialista, a l'Estat espanyol, any rere any, les classes treballadores pateixen uns salaris més baixos i una desprotecció absoluta davant els acomiadaments injustos i arbitraris.

b) Una República amb treball i salari dignes

La República Catalana ha de garantir el dret a un treball i salari dignes, vetllar pels drets laborals de totes les persones treballadores, sense discriminacions i amb igualtat efectiva, trencant amb la segmentació horitzontal i vertical entre dones i homes.

La República Catalana ha de ser capaç de bastir un mercat laboral que garanteixi una bona ocupabilitat de les persones per tal que puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat, en igualtat de condicions, amb seguretat en la feina, amb participació en la presa de decisions de les empreses i amb concertació social en les relacions laborals.

El model català de relacions laborals ha de permetre que les persones treballadores puguin desenvolupar la seva tasca professionalment sense discriminacions ni intimidacions. Les relacions laborals han d'estar basades en la negociació col·lectiva i la mediació, el diàleg social i el reconeixement de les parts. I implantant un model de cogestió i corresponsabilitat dels treballadors i treballadores a l'empresa, impulsant l'economia social i solidària i garantint uns serveis públics de qualitat per a la generació d'ocupació.

La pluralitat sindical és un clar reflex de la pluralitat de la societat. Un sindicalisme nacional i de classe fort ha de ser una de les principals eines per avançar en la cohesió social i combatre les desigualtats, ja sigui als centres de treball a través de la negociació col·lectiva o en la seva tasca

com a interlocutors socials. La República ha de treballar per enfortir un sindicalisme nacional i de classe com a contrapoder de les grans corporacions i del sistema econòmic del gran capital per construir una societat més justa i igualitària. Les treballadores i treballadors seran la base de la República.

En l'àmbit laboral i sindical, els eixos són els següents:

1. **Un marc català de relacions laborals** que garanteixi el dret al treball digne i a un sistema de protecció social adequat en què la negociació col·lectiva i el diàleg social siguin vertebradors de les relacions laborals, amb la mediació i l'arbitratge com a eixos principals, amb corresponsabilitat i cogestió a l'empresa, impuls de l'economia social i serveis públics de qualitat.
2. **La plena ocupació com a política pública**, amb un salari digne i la reducció de les desigualtats salarials, amb l'increment del salari mínim interprofessional a 1.250 euros i amb l'establiment d'una escala salarial 1/12 per a una equitat retributiva més justa i l'erradicació de la bretxa salarial.
3. **Reforma horària i un nou model productiu sostenible** que gestioni l'eficiència per sobre de la presència, que incentivi el teletreball i que redistribueixi l'ús del temps per conciliar la vida personal, familiar i laboral.
4. **Impuls de la formació professional i de la formació permanent al llarg de la vida** per garantir un accés amb qualificació adequada al mercat laboral, que acompanyi les persones en la millora contínua de la seva trajectòria professional i que s'adapti a les necessitats reals i canviants de les empreses.
5. **Suport a l'emprenedoria i al treball autònom**, amb una administració àgil, amb progressivitat contributiva en funció dels ingressos de l'activitat, baixant la quota a nivells homologables europeus, fomentant mesures com bonificacions i vacances fiscals i amb l'equiparació de drets amb les persones treballadores per compte d'altri.
6. **Un gran acord social i econòmic** per definir el nou model sociolaboral i de generació d'ocupació, el model sindical de representativitat, la legislació, el fons de garantia salarial, el model d'indemnitzacions, les causes de la contractació i una legislació pròpia d'empreses en crisi, tot lligat al manteniment de l'activitat i dels llocs de treball.
7. **Un accés a la jubilació més real i just**, amb uns requisits que s'ajustin a totes les etapes d'una persona en el decurs de la seva vida laboral i amb el manteniment de l'aportació de la cotització dels treballadors per garantir i millorar l'actual nivell retributiu de les pensions.
8. **Un sindicalisme republicà compromès amb la classe treballadora**, amarat dels valors republicans de llibertat, igualtat i fraternitat, als quals s'hi han de sumar els valors feministes i ecologistes per tal d'afrontar amb garanties els reptes socials i tecnològics que presenta el món laboral d'avui i del futur.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Treball digne

- Derogar les reformes laborals impulsades pels governs del PP i del PSOE els anys 2010 i 2012 respectivament, entre elles:
 - a) Recuperació d'una indemnització mínima de 45 dies de salari per any treballat amb un topall de 42 mensualitats per acomiadaments improcedents i preveure legislativament la

possibilitat d'incrementar-les atenent a les circumstàncies de cada cas concret d'acord amb l'article 24 de la Carta Social Europea.

- b) Recuperació dels salaris de tramitació per tots aquells casos de declaració d'acomiadament improcedent com a mesura per equilibrar la força negociadora desigual entre les parts d'un contracte de treball.
 - c) Objectivar les causes d'acomiadament per no deixar-les a discreció gairebé absoluta de l'empresari
 - d) Restablir l'autorització administrativa prèvia que permeti paraitzar processos d'acomiadament col·lectiu sense causa.
- Traspàs integral de la Inspecció de Treball i Seguretat Social a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears incloent els seus serveis, funcions, personal i finançament.
 - Recuperació de l'autorització administrativa prèvia a l'aplicació de qualsevol acomiadament col·lectiu, suspensió col·lectiva de contractes o reducció col·lectiva de jornada.
 - Obligació de retorn a les arques públiques de qualsevol ajuda, finançament o facilitat atorgada a empreses que deslocalitzin injustificadament centres de treball.
 - Equiparació real i efectiva de totes les condicions laborals de les persones treballadores per mitjà d'empreses subcontractades amb les de l'empresa principal, incloent jornada, horaris, permisos, descansos, llocs de prestació de serveis, etc.
 - Prohibició de subcontractació de serveis inherents a la pròpia activitat de l'empresa garantint una pertinença a l'empresa principal del nucli productiu, inclòs el supòsit de les cambres de pis en la neteja d'habitacions d'hotels.
 - Equiparació de drets de les treballadores de la llar amb el treballadors pertanyents al règim general, incloent indemnitzacions, causes d'acomiadament i accés immediat a les prestacions socials d'acord amb els anys treballats.
 - Eliminar la bretxa salarial de gènere, promovent la transparència retributiva a les empreses, així com el reforç i el compliment de la igual remuneració en el treball, tenint en compte que les dones suposen el major percentatge del total d'assalariats menys retribuïts.
 - Evitar que la subcontractació sigui usada com un mecanisme per reduir costos salarials, igualant el salari de subcontractats i contractats, desarticulant la cessió legal de treballadors i falsos autònoms i evitant que les externalitzacions signifiquin una justificació per a l'acomiadament procedent.
 - Assegurar la implementació de la Llei Rider i avançar en la regulació de l'economia de les plataformes.

Salari digne

- Habilitació a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears per establir Salaris Mínims Interprofessionals propis que superin el Salari Mínim estatal. Cal guanyar sobirania i garantir unes remuneracions mínimes d'acord amb el cost de la vida real de cada territori.
- Establiment per llei d'una revalorització anual mínima de salaris. De la mateixa manera que la llei marca un Salari mínim que pot ser incrementat pels convenis i els contractes, és

necessari que la llei marqui uns percentatges mínims de pujada anual de salari per impedir la continuada pèrdua de poder adquisitiu de les persones treballadores

- Establir una escala salarial 1/12 per garantir una major equitat retributiva, en què la part fixa del salari més alt no superi més de dotze vegades el salari més baix. Aquesta mesura permetria regular les diferències màximes dins de les empreses i l'administració pública.

Treball autònom

- Disminució de cotitzacions socials de tots els trams inferiors fins als 2.030 euros per garantir que els treballadors autònoms amb rendes més humils no es veuen perjudicats per la reforma del sistema de cotització segons ingressos reals.
- Establiment d'un termini màxim de pagament de 30 dies en les transaccions entre les grans empreses i els treballadors autònoms.
- Equiparació de drets entre treballadors assalariats i treballadors autònoms a en les condicions d'accés a la pensió no contributiva per persones més grans de 52 anys.
- Establir un marc fiscal per al treballador autònom que impliqui la possibilitat de diferir el pagament de l'IRPF en els primers anys d'activitat amb l'objectiu d'alleugerir la càrrega fiscal del treball, així com un sistema de cotització reduïda per a tots aquells treballadors autònoms amb una facturació inferior a la del salari mínim interprofessional.
- Equivalència de drets entre treballadors assalariats i treballadors autònoms pel que fa als permisos retribuïts regulats a l'article 37 de l'Estatut dels Treballadors. Cal desenvolupar els mecanismes necessaris perquè les situacions personals i socials protegides per uns treballadors ho estiguin en igualtat de condicions també pels qui treballen per compte propi.
- Creació de trams de cotització superior per treballadors autònoms amb beneficis nets a partir de 100.000 i 200.000 euros per tal de finançar el sistema amb criteris de redistribució i progressivitat.
- Modificació dels criteris de còmput d'ingressos per determinar la pertinença al tram de cotització, augmentant les possibilitats de reinversió en la pròpia activitat, per tal que les aportacions passin a dependre dels beneficis obtinguts i no dels ingressos generats.
- Establiment de mesures d'estímul a la petita empresa de restauració i suport a les condicions de treball dels treballadors autònoms per mitjà del pla Tiquet-restaurant: fixar com a despesa deduïble totes les dietes dels treballadors autònoms.
- Establiment de mesures de control i registre d'ofici dels TRADE (Treballadors Autònoms Depenents Econòmicament) a través dels percentatges de negoci declarats en la seva tributació.
- Equiparació de drets entre treballadors assalariats i treballadors autònoms a efectes de cobertura de llacunes de cotització per períodes en què no s'han pogut prestar serveis.

Sindical

- Enfortir la negociació col·lectiva i fer visible l'espai sindical com eina de cohesió social.
- Millorar la llei de treball a distància i plantejar la setmana de 4 dies com a eines per conciliar la vida personal amb la laboral.

- Polítiques laborals per afavorir l'arribada al mercat laboral dels joves i reduir la taxa d'atur i la precarietat q pateixen. El futur del país depèn dels nostres joves i cal acabar amb la precarietat endèmica que pateixen (molt formats per feines molt mal retribuïdes i amb pèssimes condicions laborals) i no els permet emancipar-se.
- Continuar aprofundint en la igualtat real i reduir la bretxa laboral i salarial entre homes i dones promovent normatives que donin més drets en matèria de conciliació real (salari i temps de treball) i que fomentin la coresponsabilitat. Cal acabar amb la precarietat de tots els sectors feminitzats i alhora promoure permisos retribuïts que siguin universals no únicament per la criança, també per la cura de la nostre gent gran.
- Desenvolupar i implementar les polítiques laborals per aconseguir la no discriminació al entorn laboral del col·lectiu LGTBI, tal com marca la Llei. Establin les polítiques actives ocupació per aquelles persones del col·lectiu amb situació de precarietat, en especial a les persones trans, que donin accés a formació i llocs de treball més qualificats.

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

a) La superposició de crisis

Estem transitant per una època de molta dificultat, on se superposen la crisi mediambiental i de recursos; la crisi econòmica, que comporta un empobriment generalitzat de la població; i la crisi política, que es manifesta en la pèrdua de drets humans i en els conflictes bèl·lics. Per això és més necessari que mai avançar cap a un model productiu i econòmic que doni respostes innovadores als reptes mediambientals i socioeconòmics, que potenciï un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, centrat en les persones, responsable i transparent. Una economia inclusiva, arrelada al territori, amb projectes generadors d'ocupació estable i de qualitat.

Reconèixer i promoure l'economia social i solidària com a part integrant d'una economia plural, amb la voluntat d'avançar cap a la democratització econòmica, i contribuir a la consolidació i el desenvolupament qualitatiu i quantitatiu, ha de ser un factor fonamental en el camí de la construcció republicana.

La base de l'economia social i solidària té les seves arrels històriques en la tradició del cooperativisme a Catalunya, on es troba molt arrelat des de mitjan del segle XIX. De fet, ha estat la precursora del moviment cooperatiu a l'Estat espanyol. El moviment obrer ha estat el seu gran impulsor. El cooperativisme neix perquè el treballador no sigui explotat pel capitalista, sinó que sigui responsable i beneficiari del seu esforç, creant nova riquesa, associant-se per assolir els objectius, per tal de remunerar el treball i no el capital.

Les empreses de l'economia social i solidària generen ocupació estable i tenen voluntat de permanència, i són una opció sòlida a llarg termini, alhora que afavoreixen el desenvolupament de l'economia local. Són organitzacions gestionades democràticament pels socis, que participen activament en la definició de polítiques i la presa de decisions.

En èpoques de bonança i també durant crisis anteriors, la iniciativa social en Catalunya ha donat mostres de fermesa, tirant endavant la seva activitat; les empreses socials, ja sigui en forma de cooperativa, societat laboral, centre especial de treball, empresa d'inserció o qualsevol de les altres fórmules jurídiques, han treballat fort per contribuir, des de propostes diferents de les clàssiques, però eficients i modernes, a fer créixer l'economia catalana i a col·laborar amb les

administracions des de plantejaments d'emprenedoria col·lectiva per fer front a necessitats i demandes socials.

L'atenció a les persones és un dels reptes més actuals de la nostra societat i també del futur. Les empreses de l'economia social i solidària hi donen resposta des d'una cultura empresarial basada en principis, que posa les persones per davant del capital, i prioritza la recerca de qualitat, la participació i la gestió responsable dels recursos. Per això, l'economia social i solidària ha de continuar desenvolupant-se i ha de ser un dels motors del desenvolupament econòmic i d'ocupació, i per això ens cal fer un salt endavant en el seu reconeixement.

b) Economia democràtica, plural i justa

La República Catalana ha de bastir un model català d'economia pel bé comú que sigui plural i centrat en les persones, impulsant la democratització de totes les fases del cicle econòmic i prioritant la satisfacció de les necessitats i les aspiracions de les ciutadanes i els ciutadans per sobre del lucre.

1. **Transversalització de les polítiques públiques promotores i dinamitzadores de l'economia social i solidària.** Incorporació de l'economia social i solidària en tots els àmbits formatius i educatius.
2. **Impuls d'un mercat social** que fomenti el consum i l'estalvi responsable i ètic entre la ciutadania i els diferents agents econòmics.
3. **Desenvolupament de l'economia social i solidària comptant amb el municipis.**
4. **Desplegament d'un sistema fiscal** favorable a l'economia social i solidària, amb la finalitat de mantenir l'ocupació i de promoure la reactivació econòmica.
5. **Emprenedoria col·lectiva** com a forma de generació de noves empreses i activitat econòmica, específicament en l'àmbit del cooperativisme.
6. **Ús i gestió comunitària de béns públics** mitjançant el reconeixement i la promoció d'experiències ciutadanes relacionades amb l'ús comunitari d'espais públics susceptibles de ser cedits a les iniciatives de l'economia social i solidària que impulsin la transformació social a través de l'economia de les cures, el consum, l'accés a l'habitatge i la salut, entre d'altres.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Promoure un canvi legislatiu per la creació de societats cooperatives d'interès col·lectiu (SCIC) per promoure l'economia social i solidària. Per exemple, les SCIC franceses són un model a seguir però que actualment la legislació espanyola no contempla aquest tipus d'entitats que bàsicament constitueixen una forma societària públic-comunitària; a les SCIC hi participen agents de l'ESS i entitats públiques per dur a terme projectes empresarials que responguin a interessos de la comunitat en qüestió, seria una bona nova forma per vehicular empresarialment les estratègies dels consells municipals i comarcals de l'ESS en cas que aquests es puguin constituir.

PENSIONS

a) Un Estat que saqueja la caixa de la Seguretat Social

El sistema públic de pensions és una conquesta de la classe treballadora que, des dels valors de la solidaritat, ha aconseguit aquesta mesura de garantia de les condicions materials de vida de les persones treballadores en els moments en què no poden cobrir les seves necessitats per mitjà de la percepció d'un salari.

Els sistemes de pensions de repartiment, com és el cas de l'espanyol, funcionen a partir de les aportacions que mensualment fan les persones treballadores. Les aportacions s'ingressen a la caixa única de la Seguretat Social, des d'on s'afronten els pagaments de les prestacions contributives de jubilació, d'incapacitat, etc. Amb l'esforç dels qui treballen avui, s'abonen les pensions dels qui les cobren en aquest mateix moment. Així, es crea un sistema de solidaritat de classe i intergeneracional. En aquest tipus de sistemes, hi ha una relació directa entre la sostenibilitat de les pensions i la salut del mercat de treball. A més treball, i a més treball de qualitat, més resistència del sistema.

Avui, la realitat estadística ens demostra que, atenent als ingressos per via de cotitzacions a la Seguretat Social i a les despeses en forma de prestacions contributives, malgrat la magra situació del mercat laboral espanyol, la sostenibilitat del sistema públic de pensions és ferma i robusta. De fet, la única cosa que ha posat en perill aquest balanç positiu han estat les il·legítimes i il·legals gestions dels diferents governs del Partit Popular i del Partit Socialista, que han emprat els diners de la caixa de la Seguretat Social per finançar polítiques públiques que haurien d'haver-se afrontat des de les arques de l'estat. En aquest sentit, el passat any 2022, el Tribunal de Cuentas va acreditar una primera quantitat de 103.000 milions d'euros que van ser indegudament assumits per part de la Seguretat Social entre 1989 i 2018.

Desemascarar aquesta gestió fraudulenta ha estat una de les tasques que ha liderat Esquerra Republicana al Congrés de Diputats conjuntament amb els diferents moviments de pensionistes. Fruit d'aquesta reivindicació, per primera vegada, la Comisión de Seguimiento y Evaluación de los Acuerdos del Pacto de Toledo va començar a reconèixer les irregularitats sota l'eufemisme de "gastos impropios" i va establir com a objectiu assolir la "separación de fuentes".

Així doncs, resulta imprescindible aprofundir i quantificar la totalitat del saqueig a la caixa de la seguretat social. Conèixer aquell import té una triple utilitat: 1. Acreditar que ha estat la classe treballadora qui ha finançat doblement la construcció de l'estat del benestar durant les darreres dècades; 2. Demostrar la solvència del sistema de pensions i deixar en evidència els discursos interessats de la dreta que tenen com a objectiu privatitzar el sistema; i 3. Garantir la conquesta de drets socials i la millora de les condicions de les persones treballadores en situació de jubilació en forma d'incrementos de pensions i rebaixa de l'edat de jubilació.

b) Un sistema de pensions sostenibles i equiparades amb el nivell de vida

La República Catalana ha de tenir un sistema de pensions de repartiment sostenible, que ha de pivotar sobre dues potes: contributiva i universal. La contributiva ha de ser sostenible per si mateixa a partir de les aportacions dels treballadors, sense que el seu finançament pugui restar afectat pel vessant universal o no contributiu. Aquest sistema contributiu, públic i de repartiment, ha de permetre pensions justes a les persones, i ha d'estar en relació amb la cotització al llarg de tota la vida laboral, però, alhora, ha de tenir uns mínims que garanteixin un nivell d'ingressos adequat.

El vessant universal, o no contributiu, ha de permetre a les persones un nivell de terra social que els permeti una vida digna quan no puguin acreditar cotitzacions, i ha d'estar vinculat, d'una banda, a les situacions de necessitat equiparables a les situacions de prestacions contributives (jubilació, viduïtat, incapacitat permanent, etc.), però també, d'altra banda, al sistema de garantia d'ingressos de rendes garantides o de ciutadania que es puguin establir, i ha de ser finançada per les aportacions dels pressupostos públics, no per les aportacions dels treballadors en actiu.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Rebaixa de l'edat ordinària de jubilació als 65 anys de manera no condicionada a cap cotització mínima.
- Capacitat d'elecció dels 15 millors anys d'entre tota la carrera de cotització a efectes de còmput de la pensió de jubilació.
- Realitzar una auditoria als comptes de la Seguretat Social en els termes de la Disposició Addicional sisena de la Llei 21/2021, de 28 de desembre, per desemmascarar el saqueig de la Seguretat Social a través de totes les partides destinades a finalitats alienes als objectius de la Seguretat social.
- Establir un mecanisme eficaç i eficient de gestió, estudi i reconeixement de les sol·licituds de jubilació anticipada per mitjà de coeficients reductors en un termini màxim de 3 mesos des de la seva presentació.
- Rebaixa de l'edat ordinària de jubilació en sectors o llocs de treball d'especial exigència o desgast per les persones treballadores.
- Establir un pla de compensació i retorn de les quantitats sostretes de la caixa de la Seguretat Social per mitjà de despeses impròpies.
- Incrementar les pensions mínimes i establir revaloritzacions automàtiques ancorant-les a l'evolució del Salari Mínim Interprofessional donant compliment a les exigències de la Carta Social Europea.
- Garantir la cotització corresponent al 100% de la jornada a tots els efectes i sense límit temporal en aquells casos de reducció de jornada, interrupció en la prestació de serveis o excedència amb la finalitat de tenir cura de fills a càrrec.
- Garantir la cotització corresponent al 100% de la jornada a tots els efectes i sense límit temporal en situacions de risc durant l'embaràs o la lactància natural.
- Incrementar el complement contra la bretxa de gènere en les pensions per acabar amb la discriminació masclista del mercat de treball que es veu reproduïda i amplificada en forma de discriminació en la percepció de prestacions públiques.
- Millorar el mecanisme de cobertura de llacunes de cotització complementant fins a 84 mensualitats per import de la cotització mitjana de la persona treballadora per tal de lluitar contra la bretxa de gènere en les pensions.
- Transferir a les autonomies la gestió de les polítiques passives d'ocupació i, en concret, la de les prestacions i subsidis d'atur en el marc d'un model de gestió integral territorialitzada de les polítiques d'ocupació.

6. ESPECULACIÓ O SOSTENIBILITAT

MEDI AMBIENT

a) La desprotecció del medi ambient

La liberalització del sòl impulsada pel PP i la bombolla immobiliària posterior van comportar també un creixement urbanístic desorbitat que va canviar absolutament el paisatge de pobles i ciutats, especialment greu a la costa, on va fer desaparèixer bona part dels espais naturals. Després, el govern socialista de Zapatero no va tenir el coratge d'aturar la bombolla immobiliària i la febre constructora –i destructora–. I quan el PP va tornar al poder va impulsar unes reformes legislatives en l'àmbit mediambiental –obviant les directives europees– que han suposat un important retrocés en la protecció del medi ambient des d'una òptica neoliberal i han obert el camí de la seva privatització i mercantilització. Així mateix, aquestes reformes van suposar una important recentralització i invasió competencial. Un model que no ha estat revertit pel Govern de PSOE i Unidas Podemos.

L'actual context d'emergència climàtica ha aguditzat les conseqüències de les profundes mancances en matèria mediambiental descrites anteriorment. Tot i això, els darrers anys han sigut claus en legislació en matèria de protecció mediambiental, atès que la Unió Europea ha aprovat l'anomenat paquet "Fit for 55", que estableix un objectiu per a la Unió de reducció de les emissions netes de gasos d'efecte hivernacle (les emissions una vegada deduïdes les absorcions) en, almenys, un 55% el 2030 respecte als nivells del 1990.

En la mateixa línia, l'estat espanyol va aprovar l'any 2021 la llei 7/2021, de canvi climàtic i transició energètica. Aquesta llei estableix el marc bàsic que ha de marcar el camí cap a una descarbonització de l'economia i una transició energètica justa. Malgrat els avenços d'aquesta llei, que va millorar en gran part gràcies a les esmenes introduïdes durant la tramitació parlamentària, es va acabar aprovant un text poc ambiciós i inconcret en matèries cabdals per a la protecció del medi ambient. A més, la llei ja va néixer obsoleta perquè ja establia uns objectius de descarbonització inferiors als marcats per Europa (la llei espanyola estableix una reducció del 23% per a l'any 2030).

Tampoc ha estat allunyada de polèmica algunes de les reformes introduïdes per l'executiu espanyol per afavorir la implementació de renovables. Tot i l'evident necessitat d'establir un marc normatiu que afavorís el desplegament de les energies renovables en un context de crisi de preus i alta dependència de les energies fòssils, el govern va aprovar una normativa que permetia als macros projectes de renovables, aquells de més de 50MW i que, per tant, tenen un impacte major sobre el territori, veiessin relaxats fins a l'extrem els requisits necessaris per a l'aprovació dels informes preceptius d'avaluació ambiental.

L'Estat espanyol també va aprovar la llei 7/2022, de residus i sòls contaminants, que comportava avenços significatius en matèria d'economia circular, com la introducció del sistema de Responsabilitat Ampliada del Productor, sota el principi de "qui contamina paga", o l'impost als plàstics no reutilitzables. No obstant això, l'Estat espanyol ocupa les primeres posicions del rànquing europeu quant a incompliment d'objectius i dista molt d'un desenvolupament adequat de mesures tècniques i econòmiques que permetin avançar cap al residu zero.

Per això, davant l'evident crisi ambiental, climàtica i de biodiversitat actual, és imprescindible continuar treballant per una transformació profunda dels actuals models energètics i productius i avançar cap a una societat de residu zero.

Destrucció de la costa dels Països Catalans

La Llei de costes empara la destrucció dels ecosistemes i el manteniment de l'especulació urbanística que tant ha afectat la costa, especialment, amb la desproporcionada reducció de la servitud de protecció, l'ampliació de la moratòria a 75 anys i, a més, permetent el dret a compravenda.

Mediambientalment, aquesta llei suposa la sentència de mort per a determinats ecosistemes i paisatges costaners, amb una especial afectació en aiguamolls, salines, dunes i penya-segats. Així mateix, es legitima i empara la destrucció de valuosos espais naturals com es Trenc a sa Ràpita. Més enllà de la pèrdua de capital natural, aquesta llei obliga a fer majors inversions públiques per frenar els efectes de l'agudització de temporals i la pujada del nivell del mar com a conseqüència de l'emergència climàtica.

b) Una República sostenible que afronti l'emergència climàtica

La República Catalana implantarà un model mediambiental sostenible, innovador i integral en què la salut i el benestar de les persones, la qualitat de l'aire i la qualitat de l'aigua, integrant la producció i el respecte i la protecció del entorn natural, en siguin els eixos centrals. Una república que aposti decididament per la sostenibilitat i el residu zero, que impulsi la transició energètica cap a les energies 100% renovables, que implanti una nova cultura de l'aigua i que dugui a terme una política integral de gestió del territori que faci possible l'explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals.

En un planeta on els recursos naturals són finits i el canvi climàtic és un fet, la República Catalana tindrà el deure i la responsabilitat de canviar cap a un model productiu sostenible i de consum responsable que garanteixi les necessitats de les generacions futures.

En l'àmbit del medi ambient els pilars de la República són:

1. **Acció vers l'emergència climàtica** amb el compromís de prendre mesures per a la reducció d'emissions contaminants i la millora de la qualitat de l'aire.
2. **Energia 100% renovable, democràtica i de proximitat** que garanteixi l'accés a l'energia a preus assequibles.
3. **Una estratègia de gestió cap al residu zero**, amb la implementació de sistemes d'economia circular per a una transformació dels residus amb ecodisseny i processos de gestió innovadors.
4. **Una nova cultura de l'aigua eficient i sostenible**, amb un sistema integrat del cicle de l'aigua que tendeixi a la gestió pública, garantint un subministrament mínim i recuperant els aqüífers i els cabals ecològics.
5. **Preservació i conservació de la biodiversitat**, feta des de la gestió del medi natural, posant en valor els serveis ecosistèmics i el seu caràcter multifuncional, i els usos econòmics i de lleure que el medi natural té.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Emergència climàtica

- Impulsar accions per garantir el compliment de l'Agenda 2030 d'objectiu de desenvolupament sostenible.
- Incrementar els objectius de descarbonització previstos a la Llei 7/2021 fins al 55% l'any 2030 en relació amb les emissions de 1990, en línia d'allò acordat per la Unió Europea
- Establir mesures urgents contra les emissions de partícules contaminants dels vaixells de gran tonatge als ports.
- Impulsar mesures de lluita contra la contaminació lumínica.
- Lluitar contra desforestació importada. Instar al Govern espanyol a continuar defensant a les institucions europees mesures de minimització del risc de desforestació i degradació dels boscos associats als productes comercialitzats a la UE

Mobilitat sostenible

- Prioritzar el transport per tren davant l'avió, tant de persones com de mercaderies, imposant limitacions als vols quan hi ha alternativa en tren.
- Desplegar amb agilitat i eficiència els punts de recàrrega ràpida per a vehicles elèctrics.
- Electrificar les zones portuàries per connectar els vaixells i creuers
- Implementar un impost al transport aeri, impulsar les accions necessàries per a aplicar un gravamen sobre el querosè a tota la navegació aèria en el marc de la UE.

Residu zero

- Avançar en la reducció dels productes d'un sol ús, que tenen un fort impacte ambiental
- Impulsar l'etiquetatge amb la petja de carboni que suporten els productes de consum, per a facilitar la compra ambientalment responsable
- Desplegar les polítiques necessàries per a garantir que els productes que es converteixen en residus no continguin substàncies ni additius perjudicials per a la salut humana ni els ecosistemes terrestres i aquàtics. En concret:
- Implantació i control de la prohibició de la prohibició d'ús de ftalats i bisfenol A als envasos, especialment alimentaris.
- Obligació a productors i distribuïdors a indicar el contingut de substàncies químiques a l'etiquetatge dels productes, especialment en els productes d'higiene íntima (compreses, tampons, bolquers...) i cosmètica.
- Contribució al desenvolupament europeu de normatives a favor del residu i els tòxics zero, tal com la nova Directiva d'Ecodisseny, la Directiva de Claims Ambientals, la Directiva de productes químics en contacte amb aliments etc. i la seva ràpida i correcta transposició al marc normatiu estatal.

- Adoptar mesures concretes per a promoure un augment efectiu de la reutilització i incentivar-ne la demanda així com posar fre a l'obsolescència prematura dels productes de consum. En aquest sentit, es proposa:
- Garantir el dret a la reparació de les persones consumidores.
- Donar suport, incentivar (també fiscalment) i visibilitzar les iniciatives existents de reducció, recuperació, reparació, reutilització i reciclatge, i aquelles altres que mereixi la pena traslladar a la nostra realitat atesa la seva provada eficàcia
- Impulsar la rapida ratificació de l'Estat Espanyol del Tractat dels Oceans de la ONU.

Protecció dels ecosistemes

- Modificar la Llei del Sòl: règim jurídic del sòl, valoracions i responsabilitat patrimonial que permeti a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears ser més ambiciosos en el procés iniciat de revisió del planejament urbanístic aprovat les darreres dècades, quan preveu creixements excessius incompatibles amb un model de desenvolupament urbanístic sostenible.
- Modificar la Llei costes per un model més respectuós amb la distribució competencial de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, que acosti el centre de decisió a la ciutadania i articuli un model de gestió integral que permeti abordar els reptes del canvi climàtic.
- Traspasar totes les competències de gestió del Delta de l'Ebre a la Generalitat de Catalunya.
- Traspasar totes les competències de gestió de l'Albufera a la Generalitat Valenciana.

Gestió de l'aigua i lluita contra la sequera

- Modificar el Pla Hidrològic de l'Ebre per garantir els cabals ecològics, l'equilibri mediambiental i fer un ús eficient de l'aigua.
- Impulsar projectes d'aigües regenerades i fomentar-ne l'ús per consums no de boca.
- Aprovar un fons d'ajudes estatal de lluita contra la sequera, com ja ha fet la Generalitat de Catalunya.

ENERGIA

a) L'oligarquia de les elèctriques

Els darrers anys han deixat en evidència, una vegada més, les debilitats de l'oligopoli elèctric de l'estat espanyol. Davant el context global d'increment exponencial del preu de l'electricitat i del gas, les implicacions en el cas espanyol s'han vist agreujades per la manca de competència dins el sector energètic.

A l'estat espanyol hi ha monopolis territorials de facto, amb companyies dominants en els segments de generació, distribució i comercialització repartides per zones, cosa que permet, entre altres, fer un ús captiu de l'energia hidràulica que no contribueix a controlar el preu de l'energia en moments excepcionals com els que hem patit. A més, aquest sistema centralitzat tant de concepció, com d'operadors que redueixen el nivell de competència, també distorsionen un desplegament de renovables adequat a la realitat territorial.

A l'insostenible encariment dels preus de l'electricitat tampoc ha ajudat l'actual sistema de fixació de preus de l'electricitat, basat en un sistema marginalista. Aquest model, el mateix per a tots els estats membres de la UE, fixa el preu de l'electricitat en una subhasta, on les empreses generadores d'electricitat expressen quanta energia poden produir i a quin preu. El sistema marginalista de fixació de preus comporta que es comenci a cobrir la demanda amb les ofertes més barates i la darrera tecnologia en entrar, la més cara, marqui el preu de la resta. A la pràctica, però, ni la competència és perfecte, ni la tecnologia, la informació i els recursos són a l'abast de tothom. Així, les ineficiències econòmiques que pot implicar el sistema marginalista (en situacions com la de preus molt alts del gas) s'hauran de corregir per garantir que no hi ha extracció de rendes a les persones consumidores.

A més, aquesta situació s'agreuja segons l'imperfecte que sigui la competència, i així va passar en el cas del mercat oligopolista espanyol; on trobem empreses que operen amb més d'una tecnologia i poden ajustar el que produeixen amb una o altra per tal de fixar el preu que els garanteix els màxims beneficis que, en canvi, no arriba a les persones consumidores. Així, tot i que és clar que la innovació aporta disrupció tècnica que permet resoldre el sistema energètic de manera més neta i eficient, aquestes eficiències econòmiques no han de recaure només en els operadors, sinó que també han d'arribar als consumidors. Per a fer-ho possible, cal que els ciutadans i les empreses passin de ser "només consumidors" a poder aportar serveis al conjunt del sistema pels quals puguin tenir ingressos. D'aquesta manera es reduirà el seu cost energètic i el del conjunt del sistema.

Així doncs, aquesta evident falta de competència, més enllà del context geopolític, ha comportat un encariment dels preus de l'electricitat com mai s'havia vist. Per tot això, cal incrementar de manera clara la competència en tots els segments i afegir nous actors al sistema, en la línia del que estableix la Directiva de Mercat Interior de l'Electricitat. També ha de ser una prioritat màxima emprendre totes aquelles accions que tinguin com a objectiu facilitar les condicions d'accés a l'autoconsum.

La dècada dels anys 20 ens ha posat sobre la taula el trilema energètic. Hem vist posar-se en risc la seguretat de subministrament, l'afectació a famílies, empreses i al conjunt de l'economia dels alts preus energètics i assistim als pitjors escenaris d'emissions de CO₂, que ens obliguen a prendre mesures dràstiques de reducció de les mateixes. Això fa necessari, primer dotar-nos de noves eines normatives que actualitzin el sistema energètic sobre la base de les Directives i Reglaments del Clean Energy package de la UE. I, d'altra banda, d'una revisió profunda de la fiscalitat del conjunt de productes energètics (electricitat, gas, benzines, dièsel, etc.) en base a les emissions de CO₂ que endreci el desgavell i heterogeneïtat actual que, sovint, dona senyals contradictòries. Aquestes dues grans reformes, a la que s'hi sumaria la reforma de les xarxes elèctriques i interconnexions, han de dotar els fonaments per desplegar un sistema energètic descarbonitzat que ens garanteixi durant la propera dècada un subministrament fiable i competitiu.

La transició energètica només pot avançar si transformem un model energètic centralitzat i vertical en un model descentralitzat i distribuït, que prioritzi la generació de km0 i faciliti al consumidor exercir els seus drets.

b) Una energia 100% renovable, democràtica i de proximitat

La transformació verda ha de ser una de les grans apostes de la República Catalana en la que s'ha de transitar cap a un model energètic renovable, democràtic i de proximitat amb complicitat amb el territori i que garanteixi a tota la ciutadania l'accés a l'energia a preus assequibles. Una transició energètica que ens ha de permetre assolir els compromisos internacionals sobre l'emergència climàtica i complir amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030.

La transició energètica cap a les energies renovables és una autèntica revolució del model de vida que vivim. Hem d'avançar cap un model d'energia 100% renovable, de major eficiència, que es basi en la producció de proximitat, fomentant el cooperativisme i l'autoconsum, les xarxes intel·ligents de gestió i la democratització del mercat energètic, lliure de monopolis i amb uns preus justos, que garanteixi l'accés a l'energia a tota la ciutadania.

En definitiva, una República que aposti decididament per la sostenibilitat ambiental, l'energia renovable i la democratització de la producció comptant amb el territori.

En energia, els eixos són els següents:

1. **Una estratègia energètica de país i de futur sostenible** amb una aposta per les energies 100% renovables.
2. **Producció de quilòmetre zero** a través del cooperativisme, l'autoconsum, xarxes intel·ligents de gestió i comunitats energètiques locals.
3. **Complicitat amb el territori** a l'hora de promoure infraestructures eòliques i fotovoltaïques.
4. **Democratització del mercat energètic** amb uns preus justos i lliures de monopolis.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Promoure mesures per a la reducció de consums a nivell particular i empresarial (aïllaments dels edificis, subvencions per a la renovació dels aparells elèctrics per d'altres més eficients (categoria A), canvis d'hàbits amb informació fiable i útil, etc.)
- Impulsar una nova llei del sector elèctric i una llei dels gasos renovables (en substitució de la hidrocarburs) que transposi les directives del Clean Energy package i actualitzi la realitat del sector als reptes climàtics, de seguretat energètica i econòmics que tenim plantejats durant la propera dècada.
- Reforma de la fiscalitat energètica per assolir una fiscalitat consistent i coherent entre els diferents usos finals d'energia i els objectius ambientals i de redistribució de rendes.
- Aplicar un impost sobre el carboni per tal de desincentivar la seva emissió i estimular l'aparició d'un nou model de producció i consum descarbonitzat i basat en l'economia circular.
- Establir un marc jurídic i normatiu per un bon desenvolupament d'una xarxa d'infraestructures de punts de recàrrega de vehicles elèctrics i d'hidrogen, alineats amb els objectius de la Unió Europea.
- Impulsar una auditoria dels costos reals del sistema elèctric: models de producció, transport i distribució, amb l'objectiu de modificar l'actual sistema de subhasta elèctrica i situar el deute real de tarifa elèctrica.

- Facilitar la tramitació de les instal·lacions d'autoconsum compartit: Agilitzar els tràmits de legalització de les instal·lacions d'autoconsum compartit i garantir una bona qualitat de la senyal elèctrica de la xarxa de distribució.
- Impedir les pràctiques oligopolístiques en els sectors energètics, mitjançant la modificació de les lleis bàsiques, per:
 - a) trencar la integració vertical del sistema elèctric
 - b) impulsar que les xarxes de distribució siguin de titularitat pública
- Recuperar i traspassar la gestió i la titularitat pública de les centrals hidroelèctriques a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears.
- Vetllar que, mitjançant la transposició de la Directiva 2019/944 de Mercat Intern, es contempli obrir els mercats de l'energia, com el de la regulació primària o FCR, a la participació de la demanda i emmagatzematge, amb especial atenció a la figura de l'agregador independent i les comunitats locals d'energia.
- Adaptar l'autoconsum compartit a una potència de 5MW i a una distància de 5.000 metres, 20.000 metres en àrees rurals, redefinint els peatges d'accés proporcionals als que indueix a la xarxa.
- Crear una plataforma de dades de recursos distribuïts, amb l'objecte de garantir una informació simètrica a tots els agents. Aquesta informació haurà de ser operada per un agent neutre, fàcilment accessible i habilitar la cessió a terceres parts que el consumidor decideixi i doni el seu coneixement expressament.
- Exigir la contribució de l'Estat al Fons de Transició Nuclear de la Generalitat de Catalunya, amb el mateix import que aporta anualment l'administració catalana, mitjançant la recaptació finalista de l'impost sobre les instal·lacions amb impacte ambiental, que anirà a càrrec dels ingressos públics estatals provinents del sector de l'energia nuclear.
- Implementar, de manera immediata, les mesures compensatòries necessàries per a reparar la situació dels petits inversors de fotovoltaica que, estimulats a invertir pel propi Estat, després van ser perjudicats pel canvi regulatori respecte a la retribució de les renovables.
- Actualitzar i redefinir el sistema marginalista de fixació de preus.
- Modificar la normativa de tal manera que les xarxes de 25 i 30 kV es traslladin al nivell de tensió 2 de la tarifa, en concret a la tarifa 6.2.
- Impulsar el reglament que permeti els canvis de potència estacional, amb l'objectiu que les empreses i els consumidors adaptin millor les seves necessitats d'energia i així aconseguir un preu més ajustat a la demanda real.
- Incrementar el nivell d'electrificació del sistema energètic, tant a nivell climatització com a transport, que permet:
 - a) Complir els objectius proposats a nivell d'eficiència energètica i reducció d'emissions de CO₂.
 - b) Garantir una major independència energètica, de qualitat i seguretat de subministrament.
- Promoure els gasos renovables per descarbonitzar aquells consums, com els industrials, difícilment electrificables.
- Desenvolupar un marc pel desenvolupament de la cogeneració d'alta eficiència.

DRETS ANIMALS

a) Un Estat que no defensa el animals

Els animals són éssers sentents mereixedors del nostre respecte i de la protecció de les lleis. No han de tenir la consideració d'objectes propietat dels éssers humans, sinó d'individus amb necessitats i interessos propis. Per això, la protecció del seu benestar hauria de ser una prioritat per a qualsevol societat democràtica i avançada. A l'estat espanyol, però, aquesta protecció és absolutament insuficient. La llei de protecció animal i la reforma del Codi Penal en matèria de maltractament animal aprovades el 2023 són una mostra de la poca ambició, empatia i sensibilitat del govern de l'estat en aquesta matèria.

Aquestes lleis va néixer amb la intenció de crear un nou marc jurídic comú a l'estat, però van acabar articulant una normativa dèbil i plena de buits. El govern de l'estat no va saber o no va voler resistir els grups de pressió que es beneficien de l'explotació i el maltractament dels animals, com el dels caçadors o el taurí. Així, aquestes lleis van deixar fora del seu àmbit d'aplicació la regulació en profunditat d'activitats com la caça, els bous, la zoofília o l'experimentació amb animals. Van excloure els animals més vulnerables de la seva protecció. Van permetre castigar el maltractament animal amb una simple multa. No van preveure amb claredat la possibilitat de retirar definitivament els animals a qui els maltracten.

Aquesta situació demostra que l'estat espanyol està més acostumat a legislar en privilegis que en drets. Els privilegis d'uns pocs que es diverteixen o es lucren amb el patiment dels animals. Els drets dels milions d'animals que pateixen cada dia a les granges, als laboratoris, als zoos o als carrers. Es nega a escoltar el clam de les ciutadanes i ciutadans que exigeixen una legislació més justa i solidària per als animals.

Per tot això, cal exigir un canvi radical en la política de protecció dels drets i el benestar dels animals a l'estat espanyol. Cal reclamar que les lleis protegeixin realment els animals front a pràctiques cruels. Cal prohibir totes les activitats que impliquin sofriment per als animals. Cal endurir les penes per a les persones maltractadores. Cal establir estructures que garanteixin l'aplicació efectiva de la llei. Cal promoure una cultura de respecte i empatia cap als animals, des de l'educació i la sensibilització social. Només així podrem construir un estat que defensi els animals.

Aquestes són unes eleccions crucials per al nostre país. També ho són per a la defensa dels animals. Existeix el perill d'un govern format per la pitjor dreta enemiga dels drets i de les llibertats. Si es dona aquest escenari, el nostre objectiu és consolidar els avenços obtinguts davant les investides reaccionàries. En cas d'un govern de coalició progressista, invertirem els nostres esforços en l'obtenció de nous guanys per als animals.

b) Una República per a tots els animals

Un dels avenços socials més trencadors de les darreres dècades ha estat la denúncia del tracte injust que han patit els animals en les nostres pràctiques, lleis i polítiques públiques. Els animals, però, són éssers sentents, amb capacitat d'experimentar patiment i gaudi i, per tant, amb benestar propi. Davant d'aquesta situació, hem de reconèixer plenament els seus interessos com a part del bé comú i, que en conseqüència, tenim l'obligació de d'incloure'ls en la nostra activitat política.

La defensa dels animals s'ha d'entendre com a part indestriable del republicanisme i el seu ideal de llibertat. És una part irrenunciable de la República catalana que desitgem construir. Entomem la tasca de bastir un escut institucional que garanteixi els seus drets i d'implementar polítiques justes per a promoure el seu benestar.

Aquesta és la nostra visió republicana per a la defensa de tots els animals:

1. **Una cultura cívica respectuosa amb els més vulnerables.** Cal construir una societat solidària envers els animals, fonamentada en la convicció que els seus interessos formen part del bé comú.
2. **Màxima protecció jurídica als drets i al benestar dels animals.** Les lleis els han de protegir davant de qualsevol maltractament o explotació i les institucions els han de garantir unes bones condicions de vida.
3. **Un sistema alimentari just** per als animals, la pagesia i les generacions futures. Hem de transitar cap a un model de producció alimentària compatible amb el benestar dels animals, sostenible socialment i ecològica, que doni més i millors oportunitats a l'entorn rural.
4. **Una política ambiental centrada en el benestar animal.** La gestió dels ecosistemes i de les poblacions d'animals que hi viuen ha de tenir com a objectiu la promoció del seu benestar, recolzant-se en l'avenç científic i escollint sempre els mètodes menys danyosos per a ells.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Mateixos gossos, mateixa llei. Lluitarem per incloure a la Llei espanyola de Protecció dels Drets i el Benestar dels Animals els gossos de caça, de pastura, de rescat i els emprats pels cossos de seguretat i les Forces Armades. Aquests animals han de rebre el mateix nivell de protecció de la que ja gaudeixen tota la resta d'animals de companyia.
- Nou règim per als gossos potencialment perillosos. Treballarem per derogar el model acientífic vigent basat en la classificació per raça, substituint-lo per un de basat en els tests individualitzats de conducta, tal i com reclama històricament el moviment en defensa dels animals i no va ser possible aconseguir la legislatura anterior.
- L'interès superior dels animals de companyia. Impulsarem la reforma del Codi Civil espanyol per tal que les autoritats judicials hagin de considerar els interessos dels animals de companyia com a determinants i prioritaris a l'hora de decidir el seu destí en casos de nul·litat, separació o divorci.
- Crear un comitè científic i tècnic per a la protecció dels drets dels animals, integrat per persones expertes reconeguts en la matèria, incloent-hi representants d'entitats professionals, del col·lectiu veterinari i de persones expertes en ètica animal i dret animal.
- Reformar els delictes de maltractament animal per tal de suprimir la pena alternativa de multa, tipificar la zoofília i l'explotació sexual d'animals fins i tot en els casos sense lesions, ampliar l'agreujaent de violència vicària contra els animals i privar d'armes a les persones condemnades per aquests delictes.
- Garantir que els animals intervinguts o confiscats a persones condemnades per maltractament no tornin a la seva possessió després que compleixin el període d'inhabilitació per a la tinença d'animals.
- Drets dels grans simis. Fiscalitzarem que el govern espanyol compleixi amb l'obligació legal d'aprovar abans de 2024 un Projecte de Llei de Grans Simis. Defensarem que aquesta llei els atribueixi drets bàsics a la vida, a la seva integritat i a la llibertat, prohibeixi les pràctiques

que els vulnerin, creï un registre dels grans simis que hi ha a l'estat espanyol i estableixi un refugi de titularitat pública per tenir-ne cura d'aquells en major situació de necessitat.

- La tortura no és cultura. Demanarem la derogació de la Llei 18/2013, de 12 de novembre, per a la regulació de la Tauromàquia com a patrimoni cultural. Insistirem en l'abolició de les curses de braus i de tota altra pràctica encara legal, com el tir al colomí, que causi patiment i mort als animals.
- Els animals no poden ser objecte d'espectacle o d'exposició. Treballarem per prohibir l'ús de tot tipus d'animals als circs. Apostarem per una nova legislació sobre parcs zoològics i aquaris per tal de transformar-los de mers expositors d'individus a centres d'acollida i refugi d'animals en situació de vulnerabilitat. Demanarem la desaparició de recintes que mantinguin cetacis en captivitat, sempre que aquests puguin ser traslladats a un santuari on es tingui cura del seu benestar.
- Serveis veterinaris assequibles. Impulsarem la reducció de l'IVA als serveis veterinaris del 21% al 10% i treballarem per aconseguir una bonificació del cost de les cures de salut dels animals de companyia per a les persones cuidadores més vulnerables.
- Transitar cap un sistema de producció alimentària lliure de gàbies, en línia amb les propostes de la Unió Europea, per a tots els animals emprats en granges: aviram, porcs, vedelles, guatlles, ànecs i oques.
- Millorar les condicions de benestar en l'explotació, transport, experimentació i sacrifici d'animals. En particular, reduïrem la densitat de població màxima de pollastres d'engreix i de gallines ponedores, promourem la selecció de races no genèticament alterades per protegir el seu benestar, prohibirem el tall del bec i acabarem amb el sacrifici de pollets d'un dia de vida.
- Aplicar un impost a la carn industrial, no sostenible i contrària al benestar animal i a la lluita contra l'emergència climàtica, amb l'objectiu de millorar la competitivitat de la pagesia responsable i promoure el consum dels seus productes. Els diners així recaptats han d'ésser destinats a una transició justa en el sistema alimentari.
- Promourem un sistema d'etiquetatge ètic que permeti distingir entre diferents models de producció alimentària segons criteris de benestar animal, per tal que les persones consumidores puguin prendre decisions informades.
- Lluitar per la desaparició de les granges pelleteres i de foie gras, en tractar-se de d'indústries totalment incompatibles amb un mínim acceptable de benestar per als animals i, en el cas de les granges pelleteres, suposar a més un perill per a la biodiversitat.
- Menús sostenibles i inclusius. Defensarem que el benestar animal formi part dels criteris de compra ètica de l'administració. Les institucions públiques han d'oferir menjar sostenible, sensible als interessos de la pagesia i respectuós amb el benestar animal, així com més inclusiu amb les ciutadanes i ciutadans que tenen restriccions alimentàries per motius de salut, ètics o religiosos.
- Els animals als plans de protecció civil. Proposarem de modificar la llei per tal que aquests protocols hagin de preveure l'evacuació i atenció sanitària d'animals vulnerables en situació d'emergència, com ara incendis, inundacions o altres catàstrofes naturals, ja es tracti d'animals terrestres o marins.
- Reforçament de la inspecció per garantir el compliment de la llei. Defensarem l'ampliació progressiva dels serveis d'inspecció de salut i benestar animal de l'administració, fins a aconseguir, per a cada província, un mínim de 10 persones inspectores per a tasques sobre el terreny i de 4 per a tasques de supervisió de situacions excepcionals.

TERRITORI

a) Unes infraestructures ineficients i subsidiàries

El model d'infraestructures de l'Estat espanyol respon únicament a una lògica nacionalista espanyola, que planifica i prioritza les infraestructures per i des de Madrid en detriment de l'economia i de la ciutadania del conjunt de l'Estat, principalment dels Països Catalans.

Una xarxa ferroviària ineficient

Des que es va posar en marxa el 1992 la primera línia d'Alta Velocitat Espanyola (AVE) que unia Madrid amb Sevilla, encara no s'ha enllestit la connexió ferroviària del principal eix econòmic de l'Estat. El corredor mediterrani continua sent la gran infraestructura pendent, una infraestructura que permetria donar sortida al trànsit de mercaderies de l'eix mediterrani cap a Europa, així com connectar el trànsit de mercaderies dels ports de Barcelona, Tarragona i València a la xarxa ferroviària europea.

Segons dades del propi Ministeri de Transportes, Movilidad y Agenda Urbana la quota modal del transport ferroviari de mercaderies a l'Estat representa només el 5% (tonelades-km), mentre que la mitja de la UE està al 17%. Aquesta realitat demostra la manca de voluntat política per prioritzar aquesta inversió clau per les empreses i ciutadania dels Països Catalans. El corredor mediterrani és clau doncs per l'economia del nostre país i a la vegada també per donar resposta a la crisi climàtica. Una major quota modal del transport ferroviari de mercaderies permetria reduir la contaminació atmosfèrica, ja que reduiria el nombre de camions que circulen per la ja saturada xarxa viària, a la vegada que augmentaria la seguretat tant de transportistes com de tots els conductors de la xarxa viària de Catalunya i el País Valencià.

Tanmateix, el model radial i ineficient de l'Estat s'ha avantposat clarament a l'economia productiva i a les inversions rendibles. D'aquesta manera, s'ha desplegat una desmesurada xarxa d'alta velocitat a les capitals de província que ha convertit aquestes línies en deficitàries per la manca d'usuaris, fins al punt que no tan sols no és possible amortitzar la inversió, sinó que ni tan sols es pot mantenir el cost del seu funcionament.

El centralisme ha comportat que la presa de decisions sobre les infraestructures es decideixi en funció de determinats interessos electorals del president de govern o del ministre de Foment de torn. Així s'explica que l'AVE arribés a Sevilla quan el sevillà Felipe González era president del govern; a Màlaga quan era ministra de Foment la malaguenya Magdalena Álvarez; a Valladolid quan era president el lleonès José María Aznar, i a Galícia quan eren ministres de Foment els gallecs Pepe Blanco primer i Ana Pastor després.

Aquest centralisme irracional, a més, perjudica especialment a territoris no metropolitans. Perquè amb l'actual liberalització de l'alta velocitat a l'Estat, trobem com Girona o Lleida tornen a ser fortament perjudicades. Oblidades per l'Estat espanyol i pel mercat. Mentre a Barcelona hi ha gairebé una cinquantena de freqüències diàries de trens d'alta velocitat, a Lleida o Girona es queden en una desena, i on l'operadora low cost de l'empresa pública Renfe només ofereix una freqüència diària, tot i que l'alta velocitat també s'ha convertit per algunes persones treballadores en el mitjà de transport a la feina.

Aquest disseny ineficient del sistema ferroviari d'alta velocitat ha provocat que no s'hagi tingut en compte, tal com ja avisava Brussel·les l'any 2012, la rendibilitat i la viabilitat econòmica en els més de 55.800 milions invertits en AVE. En conseqüència, s'han generat més de 24.000 milions

de deute entre ADIF i RENFE per unes infraestructures que són clarament deficitàries i que ho continuaran sent durant molt de temps. De fet, són tan deficitàries que comprometen la viabilitat d'aquestes mateixes empreses públiques. Suposadament, seguint l'esquema ja conegut, si fessin fallida serien privatitzades a preu de saldo, això sí, l'Estat es quedaria amb el seu deute per tal que fos assumit per tota la ciutadania.

De fet, totes aquestes inversions en alta velocitat comporten un evident espoli social als treballadors i treballadores, perquè s'estan fent a costa de les necessàries inversions en Rodalies. Mentre en alta velocitat, del 1990 al 2018, s'hi han invertit aquests més de 55.800 milions d'euros, a la xarxa de Rodalies i Cercanías de tot l'Estat només s'hi ha invertit 3.600 milions. Deixant unes Rodalies amb un dèficit inversor estructural que comporta unes infraestructures deteriorades i un cúmul d'averies, incidències, retards i cancel·lacions de forma diària. Cal recordar que l'any 2022, de mitja, va haver-hi alguna incidència al servei de Rodalies 4 de cada 5 dies. A banda, en molts casos –com el de la línia Barcelona-Puigcerdà– continuen funcionant amb velocitats més pròpies del segle XIX que del segle XXI.

La falta d'inversions a Catalunya és flagrant des de fa anys. Dels 4.000 milions d'euros d'inversió previstos en el Pla de Rodalies 2008-2015, un pla vigent tant amb el Govern Zapatero com el Govern Rajoy, només se n'ha materialitzat el 13%, uns 500 milions d'euros, segons dades de la conselleria de territori. Unes xifres corroborades pels càlculs de Comissions Obreres. A mesura que passaven els anys, i que les inversions no es materialitzaven segons les previsions, el 2013, el Ministeri de Foment i la Generalitat, aquest cop liderats per Ana Pastor i Santi Vila, van acordar un pla d'accions d'urgència per a Rodalies, en què es van prometre 306 milions d'euros addicionals. I d'aquests, actualment, segons el Departament de Territori, només se n'han materialitzat el 12%.

Actualment, hi ha vigent el Pla de Rodalies 2020-2030 per a Catalunya, amb una dotació de 6.300 milions d'euros. Segons afirma el propi Ministeri, ja s'han executat 1.000 milions d'euros d'aquest pla. Tanmateix, tot i la publicitat confusa duta a terme per la mateixa Ministra, les dades demostren que el servei de Rodalies de Catalunya segueix sense ser una prioritat, ja que mentre a Catalunya han executat aquests 1.000 milions, a Madrid ja n'han executat més de 4.000. Fins i tot van arribar a ampliar la dotació inicial prevista del Pla de Rodalies de la Comunitat de Madrid en més de 1.500 milions d'euros, superant així el global dels 6.500 milions per a Madrid.

Mentre tots els governs de l'Estat, siguin del color polític que siguin, prioritzen el centralisme de Madrid per sobre de les inversions necessàries als Països Catalans. I ens trobem que, les línies bàsiques de comunicació al País Valencià com les línies Xàtiva-Alcoi o Gandia-Dénia, continuen sense la dotació econòmica necessària als PGE, a pesar de les demandes històriques del territori.

El model subsidiari dels aeroports

La visió aeroportuària de l'Estat continua sent la d'un model fortament centralitzat en què existeix un aeroport preponderant, que és el de Madrid-Barajas, i la resta són concebuts com a subsidiaris.

Aquest model es justifica des de l'administració de l'Estat tot afirmant que se sosté la cohesió territorial en tant que aquells aeroports que tenen més trànsit aeri serviran per subvencionar aquells de les zones més pobres, en economia o trànsit.

Paradoxalment, des d'aquesta visió, Madrid és la que ha acumulat històricament la inversió. De fet, en el període 1992-2005, Madrid va acumular el 56% de la inversió quan només tenia un 22% del trànsit aeri estatal total. En canvi, Barcelona, amb un 15% del trànsit, només rebia un 15% de la inversió. És a dir, Madrid rebia tres vegades més que Barcelona, malgrat tenir un volum de trànsit aeri equivalent.

Paral·lelament al greuge econòmic, es produïa un greuge de concepció, AENA decidia que els vols intercontinentals es concentraven a Madrid i no pas a Barcelona, amb l'afectació corresponent per al turisme i l'economia catalana. De fet, no és pas casualitat que l'aeroport de Barcelona se situï al nivell de Madrid-Barajas quan l'any 2005 es va constituir el Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries de Barcelona (CDRA) amb participació de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona, amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de noves rutes intercontinentals.

Si bé és cert que en la darrera dècada s'ha invertit en la T1 de Barcelona, aquesta va haver d'esperar que es fes la sumptuosa T4 a Madrid. Tan sumptuosa que fa que Barajas arrossegui un deute de més de 5.000 milions d'euros –equiparable al seu valor– i que es posi en qüestió la lògica del fet que Barajas sigui la gran beneficiada i no la gran aportadora de les subvencions creuades entre aeroports. Contràriament, Barcelona ha demostrat la seva capacitat de finançament sense necessitar les subvencions creuades.

A més, de nou ens hem tornat a trobar amb els vicis propis de l'Estat espanyol: planificar les infraestructures des de Madrid i d'acord als seus interessos, enlloc de tenir en compte les necessitats i realitat del territori concret. Aquest és el cas de la abnegació del PSOE i AENA per l'ampliació de la tercera pista de l'aeroport del Prat, sense escoltar ni al Govern de la Generalitat, ni als Ajuntaments afectats ni a entitats ecologistes locals. Fins i tot sense escoltar a la pròpia Unió Europea, que obliga a la protecció de l'espai natural de la Ricarda que la proposta d'AENA volia trinxar per ampliar, tant sí com no, la pista aeroportuària.

Tornar a ser evident, que la millor gestió possible de les infraestructures és la que puguem fer des de la proximitat de les institucions pròpies, sense imposicions des de Madrid que només responen als seus interessos i als interessos de les empreses de l'IBEX-35.

El control estatal dels ports

La gestió dels ports a l'Estat espanyol havia funcionat amb una certa autonomia en la gestió, especialment als ports importants com Barcelona, València i Tarragona gràcies als acords internacionals com el que van firmar l'Estat espanyol i el Banc Mundial el 1965. Posteriorment, el 1988, Parlament Europeu va aprovar una resolució que recomanava donar més autonomia als ens portuaris per tal de fomentar-ne la despolitització i flexibilitzar el marge de maniobra dels ens de gestió.

Això s'acaba amb el projecte de llei de ports del 1992, que anava en sentit oposat a les recomanacions comunitàries: recentralització i politització. El nou marc normatiu va crear un òrgan de centralització, Ports de l'Estat, que passava a nomenar els membres del consell d'administració dels ports. També regulava la designació dels presidents via Ministeri de Foment. Posteriorment, els consells d'administració es van ampliar per donar quota de poder a administracions locals i autonomies, incrementant així el grau de politització però reduint, aparentment, el pes de Ports de l'Estat.

Mitjançant les noves lleis de ports del 2003 i el 2010, aprovades amb el suport del PP i el PSOE, l'estatus dels ports de Barcelona, València i Tarragona no va canviar aparentment, però a la pràctica s'han anat reduint les funcions de les autoritats portuàries, que han de demanar permís per a qualsevol inversió a Ports de l'Estat. A més del control de les taxes que continuen en mans de l'administració de l'Estat.

El 2016, el Parlament Europeu va aprovar, tot i l'oposició dels partits PP, PSOE i Cs, el text del nou reglament europeu de ports. El reglament és molt semblant a la resolució del 1988, ja que permet als ports disposar d'autonomia per fixar les seves tarifes i reduir els subsidis per facilitar-ne la competència. Aquest nou escenari és important per als ports de Barcelona i Tarragona, ja que tots dos generen beneficis suficients per planificar, adjudicar i pagar obres crucials com els

accessos ferroviaris d'amplada internacional, que l'Estat s'ha encarregat de bloquejar durant els darrers anys. També es podrien presentar sols o junts a competir amb els grans ports del nord d'Europa, quan ara van dins el paquet de Ports de l'Estat per obligació.

De nou, una volguda però irracional voluntat de l'Estat de controlar, fins i tot el ports, des de Madrid per evitar apoderar a les institucions pròpies dels Països Catalans porta a situacions de manca d'inversió, finançament i actualització. La realitat avui dia, és que el 90% del transport de mercaderies internacionals a tot el món es realitza de forma marítima, i els de Barcelona i València són dos dels tres ports més importants de tot l'Estat gestionant mercaderies internacionals. Tanmateix, aquests segueixen encara sense les importants connexions amb el corredor mediterrani, igual que el Port de Tarragona, també amb un fort potencial d'especialització i creixement donada la indústria establerta al territori.

La xarxa viària radial

Des de Madrid surten totes les vies d'alta capacitat sense cap mena de peatge. La xarxa viària radial de l'Estat és, conjuntament amb la xarxa ferroviària, un dels exemples més clars de la concepció de l'Estat que té el règim. Una visió absolutament centralista i nacionalista espanyola on tota la xarxa es concep des de i per a Madrid, sense tenir presents la resta de territoris, les necessitats de la ciutadania ni pensar en el desenvolupament econòmic.

La manca d'inversió pública de l'Estat als Països Catalans ha fet comprometre durant molts anys el desenvolupament econòmic, obligant a la construcció d'aquestes vies d'alta capacitat per part de privats i que la ciutadania i les empreses hem estat pagant durant anys, inclús després de ser amortitzades. Aquest greuge que hem patit durant dècades, respon a més a la coalició entre IBEX-35 i poders de l'Estat, ja que donat que no hi havia aquesta inversió pública eren les grans empreses de l'IBEX-35, com la de Florentino entre d'altres, que se'n beneficiaven a costa de la ciutadania.

La manca d'inversió dels diferents governs de l'Estat, però no repercutia només en la nostra economia i competitivitat com a país sinó també en la seguretat de la xarxa. Per exemple, la N-260 anomenada l'Eix Pirinenc, concentra 5 dels 50 dels trams més perillosos de tot l'Estat, però era una carretera absolutament oblidada durant dècades fins que Esquerra Republicana vam incorporar les seves millores, com a condició per a l'aprovació dels Pressupostos Generals de l'Estat.

Un altre exemple, és el deute pendent de l'Estat amb territoris com les Comarques Gironines on l'arribada de l'A2 segueix pendent i a la N-II es fan certes actuacions puntuals però no es solucionen d'arrel els problemes que té la carretera.

En conclusió, si volem garantir una xarxa viària segura per a transportistes i conjunt de persones conductores, una xarxa viària que doni resposta a les necessitats i demandes de la ciutadania i del teixit empresarial i productiu i que garanteixi el dret a la mobilitat de totes les persones, cal que aquestes infraestructures es planifiquin i s'executin des de la proximitat i el coneixement del país, no des de Madrid responent només als interessos d'Estat i del règim.

b) Un territori equilibrat i ben connectat

La República Catalana és l'oportunitat per redissenyar un model territorial més equilibrat, que faci dels nostres municipis indrets més habitables i amb millor relació amb l'entorn natural. Un país divers, ben connectat, amb transports públics eficients i amb infraestructures al servei de la ciutadania i de l'economia productiva. Uns pobles, barris i ciutats on tothom pugui viure amb benestar.

1. **Equilibri territorial i ecoeficiència en l'urbanisme**, amb un model de viles i ciutats compactes, complexes en els seus usos, socialment integradores i amb una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica.
2. **Mobilitat de baix impacte ambiental i de gran cohesió social**, amb l'aposta per una combinació de sistemes de mobilitat intermodals, que prioritzi el transport públic i inverteixi en ferrocarril tant pel que fa a passatgers com a mercaderies.
3. **Infraestructures sostenibles al servei de l'economia productiva** i planificades amb criteris de rendibilitat socioeconòmica, d'avaluació del cost i d'impacte social, territorial i mediambiental.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Transport públic

- Acabar amb el deute històric de l'Estat amb els sistemes de transport públic de Catalunya, el País Valencià i de les Illes Balears, fent pagar també les quantitats degudes aquests anys.
- Establir per llei l'aportació mínima que ha de fer l'Estat en el finançament del transport públic per garantir la qualitat i sostenibilitat del sistema.
- Desenvolupar un sistema integrat de transport públic social, eficient, segur, sostenible i accessible que permeti la planificació i gestió de tots els modes de transport públic des de la proximitat i coneixement del territori.

Ports i aeroports

- Traspasar la titularitat, els recursos i la gestió dels aeroports i ports dels Països Catalans a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears.
- Constituir Autoritats Aeroportuàries d'Aeroports als Països Catalans, en la línia de les autoritats portuàries, on la gestió i planificació dels aeroports es dugui a terme de forma integral des de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears com a institucions pròpies i amb coneixement del territori.
- Obligar a l'Estat a signar els convenis necessaris per construir els accessos i connexions ferroviàries als ports dels Països Catalans per tal d'augmentar la competitivitat i reduir les emissions contaminants.
- Prioritzar la construcció de terminals intermodals als ports dels Països Catalans per passar del transport de mercaderies per carretera al ferroviari.
- Garantir per llei una inversió estatal mínima obligatòria als ports dels Països Catalans per garantir l'actualització de les infraestructures i la competitivitat de la nostra economia.
- Paralitzar l'ampliació del port de València.
- Paralitzar i revertir les privatitzacions de torres de control que s'està duent a terme en aeroports com el de Son Sant Joan de Palma.
- Promoure la implementació de l'Obligació de Servei Públic Menorca-Barcelona.

Xarxa viària

- Traspassar la titularitat i la gestió de les vies d'alta capacitat (autopistes i autovies) a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern de les Illes Balears amb l'objectiu d'implementar l'eurovinyeta.
- Construir més zones d'aparcament segur per a transportistes per tal de garantir la seva seguretat i la del conjunt de conductors.
- Establir mecanismes perquè l'Estat pagui el seu dèficit inversor en la xarxa viària dels Països Catalans durant dècades i que ha comportat un sobrecost per a la ciutadania en forma de peatges, quan aquests ja estaven amortitzats.
- Garantir la igualtat de tracte al sector del transport col·lectiu per carretera per evitar la discriminació de les zones urbanes i/o no metropolitanes que no disposen de transport ferroviari.
- Anticipar l'edat de jubilació dels conductors professionals en transports per carretera de persones i mercaderies donada la perillositat de l'activitat.

Rodalies

- Traspassar de forma integral el servei de Rodalies. Traspasant els recursos econòmics pertinents i transferir la titularitat de la infraestructura ferroviària, així com el material mòbil, el personal i les estacions en condicions d'ús a la Generalitat de Catalunya i la Generalitat Valenciana.
- Establir un conveni perquè l'Estat pagui tots els diners promesos i no executats dels Plans de Rodalies de Catalunya i el País Valencià, donat que de 1990 a 2018 només han executat als Països Catalans un 20% de l'invertit en Rodalies a tot l'Estat.
- Garantir que les inversions previstes als plans de Rodalies vagin associades a partides pressupostàries concretes per tal d'evitar la seva inaplicació.
- Garantir l'execució pressupostària de les inversions mitjançant encàrrecs de gestió a la Generalitat de Catalunya i a la Generalitat Valenciana.
- Integrar de forma efectiva la gestió i planificació del servei de Rodalies i les seves infraestructures a les autoritats del transport públic.
- Establir un sistema d'indemnitzacions per retards i cancel·lacions als usuaris, en la línia del compromís puntualitat que ja té Renfe en altres serveis com l'Alta Velocitat.

Xarxa ferroviària

- Eliminar els peatges ferroviaris transfronterers de mercaderies, en la línia que defensa la Unió Europea, per fomentar el transport ferroviari de mercaderies.
- Garantir la connectivitat del corredor Mediterrani entre Alacant i La Jonquera en el temps previst, garantint la connexió per l'interior de la costa de Tarragona.
- Construir una connexió amb la xarxa transeuropea del corredor mediterrani per a mercaderies garantint una doble plataforma d'ample internacional per garantir la connexió real.
- Assolir l'objectiu de com a mínim el 35% de mercaderies transportades per ferrocarril al 2040.

- Implementar tots els enllaços que afavoreixin la millora en la gestió dels serveis de mercaderies, com el tercer rail entre Figueres i Portbou.
- Recuperar trens nocturns des de les principals ciutats dels Països Catalans cap a ciutats europees, fomentant així la cultura de la mobilitat sostenible.
- Augmentar les freqüències d'Alta Velocitat amb inici o destinació Lleida i Girona per garantir que la ciutadania no surt encara més perjudicada amb la liberalització del servei.
- Recuperar la connexió ferroviària d'Alta Velocitat amb la Catalunya Nord, permetent que els trens que operen a l'Estat espanyol arribin fins a Perpinyà.
- Recuperar les connexions ferroviàries de Barcelona-Lió i Barcelona-Marsella així com l'alta velocitat directa entre Barcelona i Tolosa.

HABITATGE

a) L'especulació del preu de l'habitatge

L'accés a l'habitatge és un principi rector a la Constitució; malgrat això, les institucions de l'Estat no han fet cap política efectiva per afrontar la greu crisi residencial que pateix la ciutadania. Ans al contrari, la inacció de les polítiques d'habitatge ha comportat que hàgim passat d'una bombolla immobiliària a una crisi en el model de lloguer que ha permès l'expansió del model de negoci especulatiu gestionat per fons d'inversió internacionals sense cap valor social afegit

La crisi de l'habitatge de lloguer i el manteniment de la precarietat laboral està expulsant desenes de famílies cada dia de casa seva davant la impossibilitat de destinar el 60% dels seus ingressos fixos al pagament d'aquest lloguer.

Paral·lelament, les majories polítiques dels grans partits han bloquejat sistemàticament les iniciatives encaminades a lluitar contra xacres com els desnonaments o la implementació de la dació en pagament, que havia d'impedir que una família hagués de seguir fent front al deute hipotecari pendent i quedés al carrer sense tenir garantida una alternativa residencial.

Aquesta situació injusta, que els tribunals europeus han denunciat repetidament, se segueix produint mentre l'estoc d'habitatge rescatat als bancs amb diners públics s'està subhastant a fonts d'inversió internacionals en lloc de destinar-los a un parc públic d'habitatge.

L'increment constant dels preus dels lloguers en els últims anys està molt per sobre de l'increment mitjà dels sous, la qual cosa va agreujant la crisi d'accés a l'habitatge, que requereix grans mesures estructurals. La falta de voluntat dels diferents governs del PP i el PSOE per acordar mesures de gran calat, ja sigui pel volum d'inversió com de modificació de lleis bàsiques, perpetua la crisi i condemna tota una generació a la precarietat.

Des de l'administració central no es posen solucions sobre la taula, al contrari. Fins i tot es va portar al Tribunal Constitucional la Llei 24/2015 de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, que permetia avantposar els interessos socials per sobre dels privilegis de les empreses subministradores i productores d'energia.

Durant el període de creixement econòmic es van introduir elevats incentius fiscals a la compra d'habitatge que van desincentivar el lloguer i, en canvi, quan va esclatar la crisi econòmica i moltes famílies tenien dificultats per fer front a les seves hipoteques, el govern va optar per

rescatar els bancs abans que les famílies. En aquell moment es va perdre una gran oportunitat per crear un gran parc d'habitatge públic amb un model mixt de propietat i lloguers assequibles.

b) Una República que garanteixi el dret d'accés a un habitatge digne

El dret a accedir a l'habitatge és una peça clau de l'estat del benestar. L'homologació de les polítiques públiques que el facin possible i el seu finançament, amb els referents europeus que puguin ser equiparables, són una necessitat i una obligació. Tenim el repte de millorar l'actual ràtio del cost d'habitatge en relació amb la renda disponible de les famílies i de prevenir tensions de preus derivades de factors de demanda no derivats de l'ús habitual de l'habitatge. La política d'habitatge ha de preveure noves formes de tinença i ha de tendir cap al valor d'ús d'aquest i no només cap al valor d'inversió, fomentant el creixement del parc de lloguer i, especialment, el parc subjecte a algun tipus de protecció pública. La rehabilitació des de la millora de l'actual parc d'habitatges esdevindrà prioritària a Catalunya, de manera conjunta amb la regeneració d'àrees urbanes al servei de la cohesió social.

1. **Garantir el dret subjectiu a l'habitatge** a tota la ciutadania.
2. **Incrementar el parc d'habitatge existent sotmès a algun tipus de protecció pública**, prioritàriament en règim de lloguer social i dret de superfície, per garantir la seva perdurabilitat en el temps.
3. **Millorar l'actual ràtio del cost d'habitatge** en relació amb la renda disponible de les famílies, prevenir tensions de preus relacionades amb factors de demanda no derivats de l'ús habitual de l'habitatge.
4. **Garantir la dació en pagament** i la cancel·lació de deutes vinculats a l'adquisició de l'habitatge habitual amb una llei de segona oportunitat per a aquesta matèria.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Fer possible que les comunitats autònomes que tinguin competències en matèria d'habitatge i dret civil, foral o especial, puguin regular íntegrament els contractes d'arrendaments urbans, incloent la regulació dels preus de lloguer, la durada dels contractes i les seves pròrrogues, en el marc de l'art. 150.1 de la Constitució espanyola.
- Regular els contractes d'arrendament d'habitatges de temporada perquè no siguin una manera d'esquivar la tutela dels contractes de residència habitual, sens perjudici de les competències de les comunitats autònomes amb dret civil, foral o especial. Participar en el grup de treball previst a la DA 5 de la Ley 12/2023, por el derecho a la vivienda.
- Atribuir a les administracions competents en matèria d'habitatge la facultat de demanar judicialment la recuperació de la possessió d'habitatges, altres que els propis, amb la finalitat de restablir-ne la funció social davant la inactivitat de la propietat, modificant per això l'art. 250.1.4 LEC.
- Dotació de fons estatals compensatoris. La nova llei estatal 12/2023, por el derecho a la vivienda, obliga les CCAA pressupostàriament en dos aspectes claus als quals l'Estat hi ha de respondre:
 - a) Per compensar els propietaris que s'han vist obligats a suspendre el procediment de desnonament, en base al RDL 11/2020, fins a l'aixecament de la suspensió el 30/06/23. A Catalunya, pot suposar un cost de 42M€.

- b) Per evitar noves demandes, caldrà fer acords per mantenir les persones a l'habitatge habitual. A Catalunya, es preveuen uns 2.000 acords d'intermediació, amb un impacte d'uns 20M€ anuals, acumulatius any rere any.
- Garantia de la dació en pagament i cancel·lació de deutes vinculats a l'habitatge que sigui residència habitual amb una llei de segona oportunitat de tall europeu, a més d'establir la inembargabilitat de l'habitatge habitual de fiadors, avalistes i hipotecants no deutors.
- Modificació de la llei hipotecària amb topalls a l'endeutament d'acord amb la directiva de la UE i que garanteixi els drets dels consumidors.
- Regulació i control de les titulitzacions, transmissions i cessions dels actius hipotecaris
- Proposició de llei de per a recuperar els pisos de la Sareb.
- Mesures de protecció de les víctimes de les clàusules sòl.
- Aspectes fiscals i de política econòmica:
 - a) Restablir la deducció en l'IRPF de les rendes de lloguer de l'habitatge habitual als arrendataris, la qual va ser suprimida amb efectes de l'1 de gener de 2015.
 - b) Suprimir l'obtenció del visat de residència per compra d'immobles o habitatges per inversions de valor igual o superior a 500.000 euros, previst a la llei 14/2013.

7. UNIFORMITAT O DIVERSITAT

CULTURA

a) Negació de la realitat plurinacional i pluricultural de l'Estat

La construcció de la identitat nacional espanyola s'ha fet a partir de la cultura i la llengua d'una de les parts, la castellana, que s'ha anat imposant al llarg de la història per damunt de les altres amb una clara intenció d'assimilació cultural.

L'Estat no és neutral ni imparcial pel que fa a la cultura i a la identitat de la seva ciutadania. En el pla cultural i lingüístic, les elits i oligarquies que controlen l'aparell administratiu i el repartiment dels recursos estan plenament compromeses amb seguir fomentant una única manera d'entendre l'Estat: centralista i uniforme.

Com exemple tenim tota la despesa cultural que realitza l'Estat a Madrid pels seus grans museus, com el Prado o el Reina Sofia. Entre aquests dos museus de Madrid es queden el 50% de tot el pressupost destinat pels museus de tot l'Estat. Aquest fet provoca una manifesta voluntat per sobre representar a Madrid com a gran capital cultural de l'Estat, invisibilitzant altres realitats i expressions culturals de les diferents nacions que actualment es troben a l'Estat, donant per feta una identitat nacional única de matriu castellana.

Aquesta sobre representació de Madrid condueix a una centralització cultural que treu oportunitats a altres territoris i nacions de l'Estat, també a la seva ciutadania. Obligant en molts casos, a persones artistes, principalment joves, a estroncar el seu projecte de vida al seu país per poder tenir oportunitats en el sector anant a Madrid.

Tot aquest conjunt de polítiques de foment de la uniformitat cultural castellana es desenvolupen, a més, des d'un Ministeri formalment sense competències ja que la cultura és competència exclusiva de les Comunitats Autònomes. Així doncs, queda palesa, una vegada més, la impossibilitat d'avançar en un model cultural plurilingüe, més democràtic i inclusiu que permeti invertir i posar a l'avantguarda la cultura dels Països Catalans mentre seguim formant part de l'Estat espanyol.

b) Una República creativa que inverteixi en cultura

La llibertat republicana, per definició, persegueix l'absència de dominació, i, per això, el moll de l'os de les polítiques republicanes és l'empoderament de la ciutadania. L'accés de la cultura en el sentit més ampli, que inclou el coneixement, l'educació i la comunicació, és un pilar d'aquest empoderament ciutadà. Per això el dret a la cultura és tan decisiu i per això parlem de cultura com a bé essencial, com a servei públic i com a pilar necessari del benestar. Són diversos els factors que condicionen l'accés i la pràctica de la cultura, com el nivell educatiu, de renda o el sistema comunicatiu. Les condicions específiques de cada individu i cada col·lectiu acaben condicionant la possibilitat d'accedir a la cultura i de desenvolupar la creació artística, per la qual cosa la cultura ha de ser inclusiva i adaptada a les necessitats de tothom. Per tant, cal detectar talents i crear itineraris que afavoreixin l'equitat en la creació dins d'un sistema cultural integrat, accessible i sostenible des del punt de vista econòmic i mediambiental.

La lliure pràctica cultural ha d'esdevenir la columna vertebral dels valors cívics, ha de quedar establerta com un dret constitucional bàsic i ser considerada el quart pilar de l'estat del benestar. Cal garantir l'accés lliure i universal a la cultura com un dret fonamental inalienable, que fomenti el pensament crític, afavoreixi l'accés al coneixement, impulsi la creativitat i estimuli el gaudi cultural en totes les seves formes d'expressió. Els Països Catalans tenen en la seva cultura una de les millors cartes de presentació, i la República és una oportunitat per donar-la a conèixer al món.

1. **Un país que faci de la cultura com a bé essencial** el quart pilar de l'estat del benestar, generalitzant la pràctica i el gaudi de la cultura en totes les seves formes, fomentant la conservació, la difusió i l'accés al patrimoni cultural i garantint el creixement i la qualitat de la producció cultural.
2. **Un país culte, cohesionat i fort en la seva identitat**, que promogui la interculturalitat i que impulsi la creació lliure, el pensament crític, l'empoderament ciutadà i el gaudi estètic com a fonament de la cultura entesa com a tal, més enllà del mer entreteniment.
3. **Un país creatiu, que promogui el talent** i en què l'excel·lència de la creació catalana sigui l'objectiu del conjunt de les polítiques culturals públiques.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Transferir íntegrament les competències del Ministeri de Cultura i dels seus organismes, i la corresponent dotació pressupostària, a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Transferir tots els equipaments i béns culturals dels quals és titular el Ministeri de Cultura a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, així com les partides pressupostàries destinades al seu manteniment.
- Transferir la titularitat i gestió de l'1,5% cultural de l'administració general de l'Estat a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el govern de les illes Balears.
- Reduir l'IVA al 4% a tots els productes, serveis i esdeveniments culturals, amb independència del seu suport físic o digital.
- Derogar la Llei 18/2013, de 12 de novembre, per la regulació de la Tauromàquia com patrimoni cultural per garantir que no es destinen recursos públics de cultura cap a la tortura animal.
- Suprimir el bo cultural jove i transferir l'import destinat a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, perquè facin les seves pròpies polítiques de foment del consum cultural entre el jovent.
- Oficialització de la representació fixa i de ple dret de la Generalitat de Catalunya en els organismes culturals internacionals com la UNESCO.
- Transferència de la competència en matèria de propietat intel·lectual a les comunitats autònomes.
- Augmentar i blindar per llei la quantitat mínima que l'Estat haurà d'aportar al fons d'ajuts i crèdits per a la cinematografia i l'audiovisual en llengua catalana i occitana.
- Garantir el finançament de l'Estat i dels Fons Next Generation en el projecte Catalunya Media City, amb l'objectiu de què Catalunya esdevingui el gran hub audiovisual del sud d'Europa.

- Blindar la quota de pantalla en el sector cinematogràfic i audiovisual a tot l'Estat per promoure noves expressions culturals i més democràtiques creades, per exemple, per dones o joves, i en altres llengües com la catalana i occitana.
- Regular l'obligació de les plataformes de publicar les dades de compliment d'obligació de quotes lingüístiques, tal i com la Directiva Europea de serveis de comunicació audiovisual estableix. Garantint la transparència i el compliment de la mesura, així com l'avaluació de la mateixa.
- Garantir que els ajuts, així com d'altres mesures de foment, van destinades a creadores, productores, distribuïdores i exhibidores que fomentin el cinema dels Països Catalans per davant de grans plataformes.
- Traspasar els recursos necessaris per l'actualització, millora de l'eficiència energètica i digitalització de les sales d'exhibició a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, perquè puguin desenvolupar les polítiques adequades a les necessitats del sector a cadascun dels territoris.
- Garantir una millor protecció dels drets d'autor reconeixent que els drets són en tot moment de la persona o persones creadores de l'obra, en la línia del dret europeu davant de l'anglosaxó.
- Millorar la compatibilitat de la jubilació amb l'activitat artística per fer compatible la jubilació anticipada i la jubilació demorada amb l'activitat artística i permetre la plena compatibilitat de les pensions amb complements a mínims.
- Augmentar la quantia i durada de la prestació especial d'atur per a persones artistes fins als 6 mesos i el 125% del IPREM, donant així més estabilitat i seguretat a les persones treballadores.
- Traspasar els recursos i gestió de la prestació especial d'atur per a persones artistes a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Garantir la compatibilitat de la prestació especial d'atur per a persones artistes amb les Rendes Garantides existents als diferents territoris dels Països Catalans.
- Millorar la cotització a la Seguretat Social de les persones artistes autònomes amb baixos ingressos, adequant la quota, augmentant el límit de rendiments nets anuals permesos i millorant la cotització.
- Implementar les principals mesures de l'Estatut de l'Artista que han quedat pendents. En matèria fiscal: despeses deduïbles, tractament dels rendiments irregulars. En matèria de seguretat social del treballadors autònoms de la cultura: creació d'una prestació per cessament d'activitat artística, creació de quotes adequades a la realitat econòmica dels autònoms. En matèria laboral: abordar les transicions professionals. En matèria de salut: reconeixement de les malalties professionals dels artistes.
- Completar i millorar la modificació de la relació laboral especial de les persones artistes regulada en el RD 1435/1985. Prioritzant les millores respecte accidents laborals en els desplaçaments en itinere o les indemnitzacions per desistiment contractual unilateral per part de l'empresari.

POLÍTICA LINGÜÍSTICA

a) Supremacia del castellà i al·lèrgia a la diversitat lingüística

L'Estat espanyol no és neutral ni imparcial pel que fa a la cultura i a la identitat de la seva ciutadania. En el pla cultural i lingüístic, les elits i oligarquies que controlen l'aparell administratiu i el repartiment dels recursos estan plenament compromeses amb una identitat nacional de matriu castellana. Aquesta intenció es fa especialment explícita pel que fa a la llengua, fins al punt d'anomenar la llengua castellana, de forma premeditada i intencionada, com a "espanyol", en detriment de les altres llengües diferents de la castellana.

Tot i que des del final de la dictadura i la instauració de la monarquia parlamentària s'han fet passos per garantir certs espais de llibertat lingüística i cultural en l'Estat de les autonomies, la realitat és que la naturalesa de l'Estat i la seva configuració legal continua sent molt adversa. L'exercici dels drets lingüístics no està garantit per les administracions, tot i que algunes llengües diferents del castellà, no pas totes, siguin oficials i estiguin reconegudes legalment als respectius territoris on són pròpies.

Aquesta situació porta a nombrosos casos de vulneracions dels drets lingüístics de la ciutadania de llengua catalana per part de funcionaris públics, també en aquells casos en què es tracta de drets reconeguts per alguna llei. El caràcter profundament ideològic de bona part de les institucions i administracions de l'Estat fa que aquestes vulneracions siguin tolerades, fet que genera un clima d'impunitat que afavoreix l'autocensura en l'ús de les llengües pròpies en els parlants del català i altres llengües oficials de l'Estat, i encara més de les no oficials.

La Constitució espanyola afirma en l'article 3 que les llengües oficials de l'Estat seran objecte d'especial respecte i protecció. El no compliment d'aquest article, que forma part del redactat de la carta magna, és un dels exemples de com el nacionalisme espanyol, que s'autoproclama constitucionalista i defensor absolut del principi de legalitat, és capaç d'ignorar la legalitat quan aquesta no s'adequa als seus posicionaments.

Segons el text constitucional, el castellà no és d'ús obligatori. L'única obligació que emana de la Constitució és la d'entendre el castellà, no la d'utilitzar-lo. L'ús és un dret, però no una obligació. Tanmateix, a la pràctica, el supremacisme lingüístic i cultural comú a les institucions espanyoles en defensa l'ús inevitable amb expressions d'aparença inofensiva com "la lengua común", "así nos entendemos todos", "lengua de encuentro", etc. Però no l'ús de les altres llengües oficials als respectius territoris, les quals, a la pràctica, queden relegades a un paper de subordinació.

Insistentment, des de Catalunya s'ha reclamat establir el català com a requisit per treballar a les administracions estatals als territoris de parla catalana. Aquest canvi hipotètic, que mai s'ha acceptat i ha estat combatut amb vehemència i agressivitat, suposaria l'assumpció i la resolució per part de l'Estat d'un problema estructural com és la falta de preparació del seu personal als territoris de parla catalana, fet que pot generar situacions de discriminació greus. A més, l'adopció del català com a requisit permetria avançar cap al compliment de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, compromís internacional adquirit per Espanya quan la va ratificar fa més de quinze anys.

Contràriament, no tan sols no han acceptat mai aquest canvi, sinó que s'intenta sempre deixar sense efecte, igualar o directament suprimir (segons el partit que governi en cada moment) el requisit lingüístic en els diferents àmbits on sí que existeix, especialment a les institucions autonòmiques i supramunicipals valencianes i balears. Els dos principals partits de l'Estat han impedit sistemàticament que els ciutadans inevitablement bilingüïtzats d'Espanya (els parlants de català, occità, basc, gallec, aragonès, o asturià) puguin exercir els drets lingüístics en igualtat

de condicions amb els ciutadans espanyols monolingües (parlants de castellà), que a la pràctica acaben ostentant una situació de privilegi lingüístic.

Les dades presentades per l'ONG Plataforma per la Llengua indiquen que l'any 2021 les queixes relacionades amb el sector públic van marcar pic en arribar al 44,6% del total de discriminacions lingüístiques patides pels parlants de català. I, tot i que és possible que l'augment sigui a causa d'un increment de les denúncies per una major consciència dels catalanoparlants dels seus drets, és evident que l'Estat espanyol no és en cap cas un estat homologable a les democràcies avançades quant al respecte envers les minories nacionals i lingüístiques històriques.

b) El català, llengua cohesionadora d'una societat plurilingüe

La República Catalana ha de vetllar pel respecte dels drets individuals i col·lectius de tota la ciutadania, i la llengua n'és un exemple paradigmàtic. A Catalunya es parlen al voltant de 300 llengües, per tant, la societat catalana és plurilingüe. En aquest context, el català, l'occità i la llengua de signes catalana (LSC), com a llengües pròpies de Catalunya, han de ser les llengües de la nova República, que les ha de dotar de les eines adients perquè es preservin al territori que els és propi i garantir-ne el futur. El català ha de ser la llengua de cohesió del conjunt de la ciutadania: és el vehicle d'expressió d'una societat, és tret característic d'una cultura i és patrimoni també dels habitants no catalanoparlants del país. De la mateixa manera, cal vetllar pel manteniment i l'aprofitament de la diversitat lingüística de la República i garantir que cap persona no pugui ser discriminada per raó de llengua.

1. **Un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania** en què el català i l'occità, juntament amb la llengua de signes catalana, com a llengües pròpies, siguin les llengües de la República Catalana.
2. **Els Països Catalans, l'espai natural de la llengua catalana** on cal aspirar a la plena normalització de l'ús de la llengua en tots els àmbits.
3. **La pluralitat lingüística com un valor col·lectiu** i una oportunitat en l'economia del coneixement per tal que les llengües parlades i signades siguin promogudes en tots els àmbits.
4. **L'educació, el planter de la ciutadania poliglota** mitjançant un model lingüístic educatiu que no faci diferències per raó de llengua i que, preservant el model d'immersió lingüística que converteix el català en llengua vehicular de l'ensenyament, estigui orientat al plurilingüisme. La llengua de signes catalana serà, juntament amb el català, la llengua vehicular de l'ensenyament en el cas de l'alumnat signant. L'occità ha de ser la llengua vehicular i d'aprenentatge habitual als centres educatius de l'Aran.
5. **Una administració eficaç, respectuosa i modèlica en l'atenció de la diversitat lingüística** mitjançant l'establiment regulat dels usos administratius de les llengües que es parlen. El català ha de ser la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques, sense perjudici que la ciutadania pugui ser atesa en altres llengües si és necessari i sota el criteri de disponibilitat lingüística.
6. **Un espai català de comunicació** en el qual caldrà regular els operadors de serveis perquè promoguin els valors de la diversitat lingüística i les polítiques lingüístiques de la República Catalana.
7. **El català, una llengua amb presència al món** amb un estat català que vetllarà pel seu ús i reconeixement en tots els organismes internacionals.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

Per abordar la situació sociolingüística actual als Països Catalans, sobretot pensant en el binomi castellà-català, cal partir d'una anàlisi realista de la realitat. I aquesta anàlisi no porta a cap altra conclusió que, entre aquestes dues, la llengua que està en inferioritat objectiva de condicions és el català, i és aquesta la llengua que necessita defensa i foment. Des d'aquest punt de vista, cal desterrar qualsevol forma de discriminació lingüística perquè pugui existir igualtat de condicions per al conjunt de la ciutadania; una igualtat real que abordi i garanteixi els drets lingüístics dels parlants que exerceixen com a ciutadans en unes situacions concretes i que han de poder viure-les amb total normalitat usant el català, l'occità o la llengua de signes catalana en el cas de la comunitat de signants. Per això, proposem:

- Modificar el Reglament del Congrés dels Diputats per tal que el català, el basc, el gallec, l'aragonès, l'asturleonès, l'occità i les llengües de signes siguin llengües d'ús i de treball de la seva activitat.
- Aprovar una Llei de llengües que garanteixi plenament els drets lingüístics de les persones parlants en llengües oficials diferents al castellà en l'àmbit de l'administració general de l'Estat, els serveis públics i promoure'n l'ús en els mitjans de comunicació i en les relacions comercials. S'ha d'admetre la realitat plurilingüe de l'Estat i garantir que les institucions estatals atenen oralment, per escrit i virtualment en la llengua oficial que tria el ciutadà.
- Establir com a requisit que tot el funcionariat de l'Estat espanyol destinat a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears i Pitiüses entengui i parli el català i/o l'occità.
- Instar l'Estat espanyol a fer la petició perquè el català, l'occità i la llengua de signes catalana siguin llengües oficials a la Unió Europea i al Parlament Europeu. La Unió Europea està constituïda com una unió d'estats, de manera que les llengües que s'hi reconeixen són les oficials de cada estat membre, fet que sovint deixa de banda les llengües i cultures que no tenen un estat propi que les defensi. Això queda ben palés en el cas de l'Estat espanyol que, lluny de reconèixer la plurinacionalitat i el plurilingüisme, s'expressa únicament en castellà, l'única llengua que és reconeguda com a oficial de la Unió Europea. Segons els Tractats de la Unió, això no hauria de ser un problema, ja que qualsevol estat pot demanar l'oficialitat d'una o més llengües que formen part del seu territori.
- Exigir a l'Estat espanyol a complir els preceptes de la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries en totes les legislacions. L'any 1992, el Consell d'Europa va aprovar la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries per a promoure les llengües pròpies d'Europa a les quals no se'ls reconeixia l'oficialitat, un tractat que ha estat ratificat per la majoria d'estats, també l'Estat espanyol. Però, en tot cas, la ratificació de la Carta no ha comportat que el català i l'occità siguin considerats en peu d'igualtat amb les llengües oficials de la Unió ni que se les hagi promocionat en l'àmbit europeu. Cal forçar l'Estat espanyol a complir amb el seu compromís amb la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries i que doni compliment a les recomanacions que apareguin en els diferents informes de seguiments del document.
- Promoure les regulacions necessàries per tal que les traduccions del BOCG i del BOE en les llengües oficials diferents al castellà siguin oficials.
- Aprovar i blindar l'equiparació de les denominacions català i valencià com a sinònimes i intercanviables. És necessària una llei que reculli, juntament amb el nom de valencià, històric i que identifica de manera més immediata les persones catalanoparlants del País Valencià, l'equivalència amb el nom de català, denominació igualment històrica i, a més, acadèmica, internacional i general a la resta de l'àrea lingüística.
- Instar l'Estat espanyol que tota la publicitat institucional que facin els ministeris sigui prioritàriament en català i occità -i accessible als usuaris de la llengua de signes catalana quan vagi dirigida a la ciutadania de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

- Derogar l'article 145 de la Constitució espanyola per a permetre una millor cooperació bilateral entre la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, eliminant tot possible veto per part de l'Estat espanyol o les Corts espanyoles.
- Promoure la reciprocitat entre TV3, À Punt i IB3 a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears.
- Establir un nou fons d'ajuts i crèdits per al foment de l'edició, publicació i lectura en català i occità, per a garantir que l'Estat espanyol realitza les aportacions equivalents a les que facin la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears pel mateix concepte.
- Augmentar i blindar per llei la quantitat mínima que l'Estat espanyol haurà d'aportar al fons d'ajuts i crèdits per a la cinematografia i l'audiovisual en llengües catalana i occitana, i perquè els productes siguin igualment accessibles als usuaris de la llengua de signes catalana.
- Fomentar la quota de pantalla en el sector cinematogràfic i audiovisual per a promoure l'ús social de la llengües catalana i occitana i de la llengua de signes catalana.
- Regular l'obligació de les plataformes de publicar les dades de compliment d'obligació de quotes lingüístiques, tal com la Directiva Europea de serveis de comunicació audiovisual estableix. Garantir la transparència, el compliment i l'avaluació de la mesura.
- Establir quotes lingüístiques en els ajuts a la cinematografia i l'audiovisual que desenvolupin l'ICAA o el Ministeri de Cultura, en la línia que el Parlament Europeu ha defensat en múltiples ocasions.
- Crear un nou fons d'ajuts i mesures de foment de la subtitulació en llengües catalana i occitana i en la llengua de signes catalana de les creacions cinematogràfiques i audiovisuals presents a plataformes, tot obligant l'Estat espanyol a corresponsabilitzar-se econòmicament.
- Augmentar la dotació pressupostària per al foment i internacionalització del català i l'occità a través de l'Institut Ramon Llull i l'Institut d'Estudis Aranès.
- Traspasar el 25% del fons de l'Instituto Cervantes als organismes corresponents de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Establir per llei l'obligatorietat de l'Estat espanyol de destinar els mateixos recursos per al foment i internacionalització de la llengua catalana i occitana que per a l'espanyola, amb la intenció d'eliminar la discriminació actual de les llengües oficials diferents de la castellana.
- Instar l'Estat espanyol a cooperar pel foment i la protecció de la llengua amb altres països on hi hagi regions en què es parli el català i/o l'occità.
- Accedir a l'obtenció de la nacionalitat espanyola mitjançant l'acreditació del nivell de llengua exigida en qualsevol de les llengües oficials de l'Estat i no només del castellà.
- Defensar i preservar els departaments de Filologia Catalana a les Universitats.

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

a) Atac a l'espai català de mitjans de comunicació

A començaments de la legislatura 2019-2023 de les Corts generals s'obrien algunes portes d'esperança per l'audiovisual català, després de la situació d'obstacles sistemàtics i assetjament a què l'havien sotmès els poders polític, judicial i empresarial espanyols, durant quasi quinze anys.

A partir de 2005, de manera oberta i descarada però també opaca i sigil·losa, el poder central havia anat acorralant l'audiovisual català –i les radiotelevisions públiques dels països de parla catalana– des de tots els flancs: augment del 100% de l'oferta de televisió privada en obert, exclusivament en castellà; foment del duopoli televisiu privat, amb la prohibició de la publicitat a RTVE; retallada de les lleis catalanes de l'audiovisual i del cinema –a través de la llei espanyola i de sentències del Constitucional–; tancament de les emissions de TV3 al País Valencià i clausura de Canal 9; concentració a Madrid del suport públic a l'audiovisual...

Més tard, el 2017, l'article 155 no va arribar a afectar de manera directa a TV3 i Catalunya Ràdio, però des de llavors les ingerències del poder judicial espanyol a la llibertat d'expressió i d'informació van ser sistemàtiques, tant durant l'aplicació del 155 com en els processos electorals.

El 2018, l'obligatorietat de transposar la directiva europea en matèria de prestació de serveis audiovisuals va fer necessària una nova llei espanyola, per desplegar la norma comunitària. Allò era l'oportunitat de girar la truita i d'implementar un nou model, que tingués en compte la diversitat cultural i sociolingüística de tots els territoris.

El començament de les emissions d'À Punt al País Valencià va afegir bones vibracions al moment. A més, la pandèmia de 2020 va tenir com a efecte secundari una injecció de legitimitat per al servei públic audiovisual, que es va veure reforçat. Simultàniament, l'Ós d'Or de Berlín premiava "Alcarràs" i la tenacitat i professionalitat de les generacions joves de l'audiovisual català.

En aquest escenari, Esquerra va negociar que la llei obligués els prestadors de serveis audiovisuals a respectar quotes en les llengües oficials en els catàlegs de productes oferts i a produir continguts en aquestes llengües, i es va aconseguir un cofinançament Estat-Generalitat per tal de subtitular i doblar tot el contingut. En la llei es va plasmar l'obligatorietat d'incloure tots els continguts doblats i subtitulats en les grans plataformes.

La nova llei també era una oportunitat per millorar el concepte de "productor independent", importantíssim de cara a protegir els petits productors que aporten valor afegit al sector –del qual, especialment a Catalunya, depenen molts llocs de feina. Amb tot, en l'últim tràmit parlamentari de la llei –al Senat–, el PSOE va cedir una vegada més a les pressions dels grans conglomerats audiovisuals i va acceptar una esmena del PP, que empitjorava la definició de productor independent i deixava desprotegits molts negocis que es dediquen a la producció d'alt valor afegit.

És per això que Esquerra Republicana no va donar suport al text sorgit del Senat, però almenys les quotes lingüístiques acordades es van mantenir en la llei i ara els continguts en català han començat a proliferar en les principals plataformes. De tota manera, per revertir els efectes de la persistent política centralista contra l'audiovisual català queda molta feina per fer, i anem a fer-la.

b) Un espai de comunicació per a una ciutadania lliure i informada

La República Catalana haurà d'impulsar un espai català de comunicació que articuli i cohesioni la societat en base a criteris de veracitat informativa, pluralisme ideològic i diversitat cultural, per construir una ciutadania lliure i crítica. La República haurà de disposar d'un servei públic audiovisual fort, independent dels poders governamentals, neutral i ètic, amb un finançament adequat i una producció pròpia de qualitat, que sigui el punt de referència de la indústria audiovisual del país.

1. **Un espai radioelèctric nacional** que, a partir del principi de neutralitat de la xarxa, garanteixi l'accés universal i gratuït de tota la ciutadania al servei públic audiovisual, a través d'uns mitjans de comunicació pròxims i plurals que assegurin l'ús social de la llengua catalana i l'occitana, i que condicioni l'atorgament de llicències al compliment de criteris de corresponsabilitat social.
2. **Una comunicació corresponsable amb la societat**, amb un paper central dels mitjans de comunicació públics, que vetlli per la veracitat informativa, el pluralisme ideològic i l'ètica periodística.
3. **Vertebrar l'espai català de comunicació i de cultura** com a expressió de la realitat cultural i lingüística pròpia, que enforteixi els vincles i la consciència col·lectiva i incentivi l'emissió de continguts produïts als Països Catalans.
4. **Impulsar la indústria audiovisual i cinematogràfica** per esdevenir un pol europeu del sector i Barcelona una capital mediterrània de la comunicació.
5. **Invertir en el gran potencial industrial i artístic** del país i atraure les indústries creatives, cada cop més presents en els consums culturals i en l'economia global.
6. **Apostar pels nous formats audiovisuals** i pels nous models de negoci com a generadors d'oportunitats i d'activitat per al sector audiovisual.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

La comunicació audiovisual és l'àmbit de projecció, desenvolupament i enfortiment de les llengües i cultures per excel·lència i, per tant, totes les polítiques que tenen incidència en la comunicació audiovisual son vitals per als països de parla catalana i occitana: les polítiques de comunicació i cultura, les polítiques digitals, les polítiques de telecomunicacions.

Aquest àmbit no és important només des del punt de vista de les identitats i les cultures, sinó que també és fonamental per al bon funcionament de la democràcia, les llibertats i la cohesió social. Per això, Esquerra Republicana desplegarà polítiques i propostes en tots els fronts que ens permetin avançar com a societat plural, diversa i culta, des de la fermesa i la catalanitat.

Així, el programa electoral d'Esquerra proposa mesures realistes per a la promoció del català i l'occità en les plataformes audiovisuals, tot aprofitant al màxim les possibilitats de la recent llei general de la comunicació audiovisual, que son limitades, però també promovent noves iniciatives i reformes que permetin desplegar actuacions i polítiques més ambicioses i eficaces.

Entre aquestes propostes hi ha la defensa de l'espai radioelèctric per a la reciprocitat de les emissions entre les radiotelevisions públiques dels Països Catalans, una reivindicació permanent que ara, a més, implica defensar la continuïtat de la TDT (gratuïta, neutral, eficient i universal), en front dels interessos de les grans companyies de telecomunicacions i d'internet, que volen

eliminar les emissions de la TDT a partir de 2030 i dedicar tot l'espai disponible al negoci de la telefonia mòbil.

Un altre punt clau és la defensa del servei públic audiovisual com a garantia de l'exercici de les llibertats d'opinió i d'expressió, del dret a rebre i el dret a comunicar informació, de la igualtat d'oportunitats, del pluralisme i de la veracitat. Per això, cal enfortir les radiotelevisions públiques i les autoritats reguladores independents també en tots els fronts.

Finalment, però no menys important, cal desenvolupar, enfortir i projectar les indústries culturals i els sectors digital, audiovisual i dels videojocs, sense els quals ni la creació seria fecunda ni la producció respondria a les capacitats, necessitats i ambicions de la societat catalana. Una societat amb un tarannà innovador, creatiu, capaç d'absorbir influències diverses, i amb els valors de convivència i tolerància que han forjat la cultura catalana, nacional, europea i mediterrània.

Així, des del Congrés i el Senat, Esquerra Republicana treballarà per:

- Fer efectiva la promoció de les llengües oficials de les comunitats autònomes prevista en la llei general de comunicació audiovisual. Per això, cal impulsar l'aprovació immediata de l'acord d'autoregulació per fomentar la incorporació als catàlegs de les plataformes audiovisuals de continguts doblats o subtítulats en les llengües oficials de les comunitats autònomes. L'aprovació d'aquest acord, imprescindible per la promoció del català i l'occità, porta mig any de retard.
- Reservar l'espai radioelèctric per a la reciprocitat d'emissions, en alta definició, de les radiotelevisions públiques de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, mitjançant la modificació del "Plan Técnico Nacional" de la TDT. Al mateix temps, cal adjudicar a totes les radiotelevisions públiques autonòmiques un màxim del 25% de l'espai disponible per al servei de televisió i un màxim del 35% de l'espai disponible per al servei radiofònic, per equiparar-les a RTVE.
- Limitar la concentració empresarial i establir quotes de continguts en les llengües oficials de les comunitats autònomes, tant en les emissions d'àmbit estatal i desconexions territorials com en els catàlegs a petició, com a condicions per a la renovació de llicències de TDT en obert d'àmbit estatal a partir de 2025, a través d'un concurs públic. Pel compliment de les quotes lingüístiques, es podran computar les versions doblades, subtítulades o en versió original dels continguts que s'incloguin en les emissions, amb sistema dual, i en els catàlegs a petició.
- Garantir les emissions de la TDT més enllà de 2030, com a opció gratuïta, universal, neutral i eficient, davant de les pressions de les grans companyies de telecomunicacions i d'internet, a través d'una proposta de la presidència espanyola del Consell de la Unió Europea en la pròxima Conferència Mundial de Radiocomunicacions de Dubai (novembre de 2023). En qualsevol cas, cal un calendari a llarg termini de la disponibilitat de l'espectre radioelèctric per a la TDT, que doni seguretat jurídica als prestadors del servei de comunicació audiovisual.
- Garantir que els canals de les televisions públiques formen part de l'oferta prioritària i bàsica dels serveis de televisió per cable i de les plataformes audiovisuals de pagament, d'acord amb els principis de prominència i "must carry" de les directives europees.
- Dotar el projecte Catalunya Media City amb els fons públics necessaris per a la seva viabilitat a mitjà termini, amb càrrec als pressupostos del Pla d'Impuls al Sector Audiovisual (Spain Audiovisual Hub).
- Modificar la definició oficial de productor independent que protegeixi i permeti a les petites productores no dependents de conglomerats corporatius sobreviure en un mercat dominat per les grans empreses. Massa sovint, aquests grans lobbies de la comunicació tendeixen a anteposar la quantitat a la qualitat en els productes audiovisuals. Així mateix les petites

productores solen aportar un valor afegit, creació de nous formats, oportunitats a nous talents, etc. Cal recordar que durant el tràmit parlamentari de la Llei 13/2022 el PSOE va acabar pactant amb el PP una definició de productor independent que desvirtuava completament l'esperit inicial de la proposta. En aquest sentit, el Grup Republicà es va oposar a aquesta norma. Cal, doncs, repensar aquesta definició i fer-la acurada a la realitat del sector.

- El Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i el Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana (CACV), així com les altres autoritats independents del Grup d'Autoritats de Supervisió per als Serveis de Comunicació Audiovisual, representaran l'estat espanyol en el futur Comitè Europeu de Serveis de Mitjans de Comunicació per torn rotatori semestral. Les comunitats autònomes que no tinguin una autoritat o organisme regulador independent no podran exercir aquesta representació.
- Lluitar contra la desinformació, tot impulsant l'aplicació del Codi europeu de bones pràctiques sobre desinformació reforçat, i adaptar la legislació espanyola al més aviat possible a la futura "Media Freedom Act" (Llei Europea de Llibertat dels Mitjans de Comunicació).

EDUCACIÓ

a) Els continus atacs al model d'escola catalana

El model d'escola catalana és un model d'èxit pedagògic com han avalat diverses organitzacions internacionals. L'escola catalana és també un dels grans actius de l'autogovern, perquè ha permès cohesionar un poble divers com el català i garantir un assoliment de competències imprescindible per mantenir activat l'ascensor social i garantir la igualtat d'oportunitats.

Un model que és possible gràcies a tots els professionals i docents que en formen part i que treballen per perpetuar-lo. Per això, som conscient que és imprescindible treballar mà a mà amb tot el gremi educatiu per consensuar propostes i millores que continuïn enfortint l'escola del nostre país.

Des dels aparells de l'Estat i els agents més reaccionaris del règim fa temps que es perpetra una estratègia d'assetjament i difamació del model d'escola que té com a objectiu la imposició d'un model de segregació als centres catalans per instrumentalitzar la llengua i fer guerra identitària. El model català garanteix el coneixement tant del català com del castellà.

Un cop més, la concepció castellanocèntrica i centralista de l'Estat s'imposa per eliminar qualsevol diferència i centrifugar les identitats de les nacions de l'Estat utilitzant en aquest cas l'educació. Homogeneïtzar i uniformitzar a partir de la llengua des de l'educació o des dels mitjans de comunicació els serveix per construir el seu fals relat d'una Espanya uninacional on només hi pot haver una identitat, una bandera i una llengua.

Aquestes forces reaccionàries volen construir un model educatiu que separi els alumnes per raó de llengua i divideixi els estudiants. Nosaltres apostem i defensem un model integrador que aposti per la coeducació i permeti superar bretxes, ja siguin lingüístiques, econòmiques, culturals o religioses. La convicció de que som un sol poble davant les investides de l'Estat.

Un altre dels elements de preocupació de les estructures de poder davant l'èxit del model educatiu català és l'enorme consens intern que té entre la societat catalana. La defensa d'aquest model és compartida avui per una amplíssima majoria de la societat catalana, més enllà de les

opcions polítiques del conjunt de la ciutadania, així com de les diferents perspectives dels agents educatius. Pretendre trencar aquest consens, i generar un problema on no n'hi ha cap, és una irresponsabilitat que situa aquells que el volen trencar al marge de la centralitat i del sentit comú.

La trajectòria de l'escola catalana ve de lluny, de l'Escola Moderna, de les escoles Montessori i el moviment d'Escola Nova, de Rosa Sensat i el Patronat Escolar de Barcelona, dels institut escola de la Generalitat republicana, dels moviments de renovació pedagògica dels anys seixanta, de les escoles d'iniciativa social i del CPEPC, de les mobilitzacions per l'escolarització de tots els nens i pels drets laborals, del treball per l'escola inclusiva, del consens social i polític i de la comunitat educativa del model d'immersió lingüística. Tot aquest llegat ens ha portat fins on som i no ens el deixarem prendre.

b) Una República educadora amb equitat i valors compartits

La República ha de bastir un projecte educatiu de país que garanteixi el dret a l'educació per a tothom i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Un model educatiu i d'excel·lència que, com a servei públic, garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa, prioritzi la millora dels resultats i, en el qual la formació professional sigui un element cabdal en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu.

Un nou model educatiu lleial als valors republicans i compromès fermament amb el poder transformador que pot tenir l'educació per formar la ciutadania de la República Catalana i garantir-ne la cohesió social. L'assumpció de quotes creixents de responsabilitat pública per part de tots els centres educatius, amb independència de la titularitat i del projecte educatiu de cada centre, permetrà avançar cap a la integració del conjunt del sistema educatiu en un model educatiu públic, laic, universal i en català.

1. **Un servei públic educatiu que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa** per tal d'aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat sense cap tipus de discriminació, amb corresponsabilitat de tots els agents de la comunitat educativa.
2. **Situar l'alumnat al centre del sistema del procés d'ensenyament-aprenentatge.** Un model basat en l'aprenentatge de competències i en la formació integral de l'alumnat. El model d'escola catalana que posiciona el professorat com a peça clau del sistema, i que enforteix l'autonomia dels centres per adaptar-se a la realitat de l'entorn. Un sistema amb una dotació d'equips docents suficient i de qualitat.
3. **Una formació professional amb un efecte positiu en l'equitat i en la competitivitat** del sistema productiu, que consideri les necessitats formatives del sistema educatiu i del model productiu amb visió estratègica, i que integri la formació inicial, ocupacional i contínua.
4. **L'educació, responsabilitat de tota la ciutadania** en què totes les persones esdevenen agents educadors amb valors compartits.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Demanar les competències exclusives en l'elaboració dels currículums de les etapes obligatòries i postobligatòries per a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Denunciar la invasió competencial que s'ha produït amb l'aprovació dels nous currículums contravenint l'article 6 de la LOMLOE

- Defensar el model d'immersió lingüística i el respecte al marc competencial al conjunt dels Països Catalans i combatre l'ofensiva reaccionària i catalanòfoba de la dreta i l'extrema dreta a les escoles.
- Acabar amb l'infrafinançament crònic en educació per part de l'estat producte d'un model de finançament injust i extractiu amb el conjunt dels Països Catalans. Crear un Fons de Compensació Educativa per a cofinançar les polítiques actives en matèria d'educació encaminades a la millora de la qualitat del sistema.
- Transferir a la Generalitat de Catalunya el ple exercici de les competències en gestió de beques i ajudes a l'estudi de conformitat amb el que estableix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- Garantir les transferències financeres necessàries a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana, al Govern de les Illes Balears i la resta d'administracions competents amb l'objectiu d'universalitzar el primer cicle d'educació infantil 0-3 anys.
- Exigir que el 30% dels recursos dedicats pel govern i institucions públiques a la promoció, difusió i potenciació de la llengua castellana es destinin a la llengua catalana.
- Reconèixer i dotar pressupostàriament l'acollida de l'alumnat nouvingut per garantir la integració satisfactòria en el sistema educatiu i dotar-lo de les competències lingüístiques necessàries per desenvolupament personal i social.
- Aportar el finançament necessari per lluitar contra les desigualtats i la segregació educativa generada per raons socials i econòmiques.
- Impulsar la regulació, en tots aquells aspectes relacionats que el marc constitucional actual reservi a l'actuació de l'Estat, de tots els ensenyaments artístics superiors que fa dècades que esperen ser reconeguts i equiparats als ensenyaments universitaris.
- Donar compliment a la disposició final tercera de la Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcega, que estableix que l'Administració General de l'Estat transferirà a les administracions competents, de l'àmbit lingüístic català, els recursos necessaris per a la protecció i promoció de la Llengua de Signes Catalana.

UNIVERSITATS

a) L'ofec centralista que immobilitza la universitat

La darrera legislatura es va iniciar amb un sistema universitari a nivell estatal encara depenent d'una llei orgànica del 2001 del Partit Popular i amb reglament franquista de disciplina acadèmica encara vigent. A més a més, les universitats estaven ofegades econòmicament per les retallades socials impulsades a partir de la crisi del 2008.

Amb la força d'Esquerra Republicana, en aquesta legislatura hem aconseguit derogar el reglament franquista i capgirar del tot la proposta de reforma de la llei orgànica. Hem provocat que el model català sigui el model de referència en la legislació estatal i hem augmentat l'autonomia universitària i les competències dels nostres governs als Països Catalans per poder desenvolupar-nos sobiranament i apostar degudament per la Universitat.

No obstant això, també ens hem trobat amb diversos obstacles per part del govern suposadament més progressista de la història. A dia d'avui no s'han transferit els recursos i la gestió de les beques a Catalunya, malgrat tenir diverses sentències judicials que ho avalen. S'han promogut diverses actuacions en contra de la llengua catalana, tant pel que fa als programes de mobilitat internacional com pel que fa a l'estructura dels departaments de filologia. A més, s'ha assumit el compromís d'augmentar la inversió en universitats, però encara no hem vist en què es concreta. També caldrà seguir de prop el desplegament de la Llei Orgànica del Sistema Universitari, que inclou un Estatut del Personal Docent i Investigador que finalment no s'ha portat a debat.

b) Una universitat capdavantera per a una República avançada

La República ha de fer possible un sistema universitari català que respongui a les necessitats de la societat i que disposi d'un finançament adequat que li permeti fer les seves tasques de formació, recerca i transferència de coneixement. Un model universitari que no es nodreixi de la precarietat laboral i que estigui basat en criteris d'excel·lència, transparència i igualtat d'oportunitats. En aquest àmbit, els pilars fonamentals de la República són els següents:

1. **Un sistema universitari públic capdavanter que impulsi el coneixement i el pensament crític** de la societat, que estigui orientat a l'excel·lència, valorant la tasca docent i investigadora i amb reconeixement internacional.
2. **Igualtat d'oportunitats sense barreres d'accés ni sostres de vidre** a l'ensenyament universitari amb preus públics que avanci cap a la gratuïtat, amb un sistema de beques ambiciós i sense discriminacions per motius de gènere, classe, origen, diversitat funcional o orientació sexual en cap àmbit de la universitat.
3. **Universitats participatives i inclusives socialment i territorial**, que elaborin un mapa de titulacions acordat i que impulsi sinergies amb l'entorn.
4. **Un finançament homologable al dels països més desenvolupats**, per garantir una oferta d'excel·lència, sense precarització laboral i amb retorn a la societat.
5. **Mecanismes de transparència i fiscalització** per garantir qualitat de la docència i la recerca i per assegurar la protecció dels treballadors i l'alumnat davant de casos d'abusos.

c) Mentrestant, en defensa de Catalunya al Congrés i Senat

- Revertir les retallades en el finançament basal de les universitats, exigint a l'Estat la transferència del 2% del PIB per a Universitats.
- Exigir les transferències corrents i de gestió de les beques pendents avalades per sentències judicials per poder implementar un sistema de preus no discriminatori i un sistema de beques complet que resolgui les barreres d'accés econòmic.
- Establir una comissió d'investigació sobre la concessió irregulars de títols universitaris.
- Augmentar l'autonomia de les universitats i del govern català en l'àmbit universitari, per poder desenvolupar un model propi.
- Aplicar polítiques de professorat investigador i del personal d'administració i serveis que permetin posar fi a la precarietat laboral i promoure el relleu generacional. Elaborar de forma immediata l'Estatut del Personal Docent i Investigador Universitari, que consolidi el model català.

- Potenciar la perspectiva de gènere en la docència, recerca i gestió, així com les vocacions científiques entre les dones i eliminar els sostres de vidre.
- Promoure la participació estudiantil i garantir en tot moment el dret de mobilització i organització estudiantil.
- Promoure la llengua catalana en tots els àmbits de la Universitat. Potenciar l'ús del català en la docència i la recerca universitàries i garantir la seva inclusió en els programes de mobilitat internacional.
- Assegurar una agilització dels processos d'homologació de títols.
- Desenvolupar un Estatut del Becari, que aposti per la remuneració de les pràctiques universitàries.
- Consolidar el paper de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari (AQU) com a referent únic en l'avaluació de les Universitats i les titulacions, i en l'acreditació del professorat funcionari i laboral a Catalunya, mitjançant el desplegament de la LOSU.

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

DEMOCRÀCIA
DEMOCRÀCIA